

JOWĀW

Te Jeju Jarēn Xà Impejti

JÕ KÀHHÔC

Ÿhỹ, pê Jowāw ihkàhhôc ita to, ne Jeju na mehkwỳ cunea mã ihkujate. Ne pê cupê Jeju jarkwa na memprar catêjê nõ. Ne pê mam cupê tep pro catê, pê Jeju amji kôt ipa catê na ahna ahwỳ. Pê caku crê kam ajco Jeju kôt apu ipa, nepê Jeju te amji kam hapac xà cunea na hõmpu. Ne pê Jeju mã mehkwỳjirôa pê Jowāw kīn. Ne hõ kàhhôc kam cute pjê ita kam Jeju te mōr reriamã cute ampo kwỳ ton, ne ihkwỳ jarēn xà itajê kwỳ na ihhôc. Ne hõ kàhhôc ita kam cute, me pahte ampeaj kam Jeju to amji mã me pahhimpej tome pamã hahkre. Ne ampeaj kam ri cupê Pahpãm kraa to Pahpãm kra, ne taa mã ri Pahpãm cahê na me papa rohnýtti mã na me pamã to hahkre. Ne hõ kàhhôc japyrỳ pê Jowāw Te Jeju Jarēn Xà Impejti Jõ Kàhhôc (Jowāw).

Jeju pê Pahpãm

1 ¹⁻²Mam, ampo cunea cumam, pê ramã me pajõ Pahhiti ipa. Ne me pamã cupê Pahpãm cakôc xà me harkwa. Ampo na? Taa mã ri me pamã Pahpãm te amji kam hapac xà me, incaca xà to ipipê to ipa. Ne pê Pahpãm cahêa na maam ajco apu ipa ne me ajpêan. ³Na pê me pajõ Pahhiti Hũm Cati jarkwa kôt ampo cunea ton partu, pê nee iràn xà na, ampo hũhkra kaj na, amjia kôt amji ton nare.

Pê Jeju me pamã Hũm Cati jahkre

⁴Na ri cupê me pahte amji kam me pajapac xà cunea xakat. Ne pom hãn ne pyt pjê cunea kujro, cu hàhcujro kôt me ampo cunea pupu, ita na mã me pajõ Pahhiti me pahcunea mã pahte mehahkre pej xà gõ, mãr cu ihcunea na me Pahpãm pê Hũm na me hahkre pej ne me hõmpu, ne cahê na me papa rohnýtti mã. ⁵Pyràc pej na mã me pajõ Pahhiti pê me

pahcujro xà, ata kôt cu meHūm Cati jahkre pej ne me hōmpu. He jūwÿr quê mehkên ton catêjê nō, pê ihhêj rūm awcapátkô kam mehkrīcatêjê atajê kwÿ, me pahte me Pahpām pupun nare prāmte, me papê cute me pahcujro xà ita pro ne cupī.

⁶Ne pê me pajō Pahhiti cator xwÿjrea na, mam Pahpām me pamā harkwa na imprar catê pê Jowāw te cô kam me cumrār catê ata kujate, cute me pamā me pahcujro xà pê me pajō Pahhiti ita to hūjarēn, ne to hahkre xà caxuw. ⁷⁻⁹Ne pê Jowāw xwÿ pê me cumrār catê ata nee ihcakôc xà to:

— Ipê ihhêj rūm me acujro xà — hajÿr nare, ne cama harkwa to:

— Quê ha cormā me pamā me pajō Pahhiti cato, ata pê ri ihhêj rūm me pahte amji kam me pajapac xà cunea cujro xà, pjê cunea kam. He cupêa ri quêt me pahcujro xàa to mepahcujro xà — hane. Ne pê Jowāw me pamā me pajō Pahhiti to hahkre, pahte me hahkre pej ne to amji mā me pahhimpej xà caxuw, pê me pahwÿr cato.

Quê ha jūm te Jeju to amji mā ihhimpej na, quê ha cupê Pahpām kra

¹⁰Ne me pajō Pahhiti pê Hūm cakôc xà me harkwa ata pê mam ampo cunea to, ne taa mā pê pjê ita wÿr wrÿ ne apu ipa. Mā xānte pjê kam mehcunea te nee cupê ampo cunea ton catê na me hahkre pej nare. ¹¹Ne ma Juta catêjê jō pjê wÿr cator, mā nee ajte cute ahna me amji caxār nare. ¹²Mā mencreêre pyxitre te ahna me amji caxār, ne cumā me amjijōr, ne toa amji mā mehhimpej to me ipa, ne me cumā:

— Apê Pahpām kraa to ihkra — hajÿr. Cwÿrjapê ri Hūm te ihtÿj ihkôt me to amji kra.

¹³Cu me paxūmre nee ame pahkra ton to hajÿr nare, ne ajteare mā me. Quê ha me paxūmrenō mā ihkra prām, quê ha xa ihprō nō me hikwa, ne ajpên kam mehkra, quê ha cormā me cumā ihkra. Ne Pahpām te nee hajÿr nare. Quê ha cama, por jūmjê me pajō Pahhiti to amji mā mehhimpej atajê mā harkwa to:

— Imā me ato amji kra to prām. Na wa ha amā Icarō Pejti kôt, ate amjikam gapac xà tuw pejti gō, mār ca apê ikra — hane. Pea quê ha jūmjê atajê amji to Pahpām kra pyrentu.

¹⁴Ne pê me pajō Pahhiti pê Hūm Cati cakôc xà me harkwa ata, me pahwÿr wrÿ, ne me pajīa na amji to, ne ajco apu ipa. Pê wa me hōmpu. Pê cupê Hūm mā ihkra pyxit peaj ata. Cwÿrjapê ri carôt tÿj me Hūm carôt tÿj pipēan, ne imej me Hūm pej pipēan. Na ri cute Hūm cuxà amji mā me pajapêti to cator, ne cute me pahpytār catê na amji ton. Ne cupê Hūam, ne nee apu ihhêj xi jarēn nare, ne quêt catyt kam, ampeaj kam mehcunea mā Hūm Cati jarkwa to hūjarēn to ipa.

¹⁵Ne pê Jowāw pê me cumrār catê ramā ita na me cumā to hūjarēn to hane he:

— Pom Jeju ita pê Pahhiti, pê wa ramã me amã to icakôc ne harên to: “Taa mãquê ha hapu na ikôt cator cakrô, ijirôa pê cati. Ampo na? He pê ramã ipÿm xwÿjrea na ajco apu ipa, na ca ha ijirôa pê amji mã mehûpa” — hane.

¹⁶Ne Jeju mã ri ampeaj kam me pahcunea caprĩ, ne cumã me pahkĩn. Cwÿrjapê ri hõtpê me pamã ampo pej cunea ton to ipa rohnÿtti mã.

¹⁷Ne pê rÿ pêa mã Mojxe xwÿ ramã me cumã Pahpãm harkwa jirên xà atajê gô, ne pyxit peaj to mecumã hahkre. Ne Jeju nare, quêt ihtÿj cumã me pahcaprĩ, mã me pahtehcajpa. Ne me pamã Pahpãm jarkwa pejti pê ampeaj kam ata to hahkre. ¹⁸Ne rÿ jũ caxuw jũm te pjê kam Pahpãm pupun nare. Mã ihkra pejti pyxit peaj ata pê Hũam pyrác ne cume ipipëan. Na pê cu hĩa na me hõmpu, ne taa mã riHũm cahê na amji kôt me pamã Hũm to hahkre, ne ihkôat cu ha me hahkre pej.

Pê Jowãw pê me cumrãr catê, ramã Jeju cator xwÿjrea na mehcũmpej

¹⁹Mã Kripinkrên kam Juta catêjê jô pahhi kwÿ te Jowãw te me cumrãr catê wÿr, Pahpãm mã mehcajrên catêjê me, Rewi catêjê pê Pahpãm jũrkwa jamãr catêjê me, mehkujahêc, cute me Jowãw cukij prãmte. Mã cute mehcukij to:

— Me anô mã ca? — hajÿr. ²⁰Mã Jowãw te hirãa pê me cumã amji jarên to:

— Nee ipê, por pê Pahpãm mehkwy mã me hũtar catê to awjahkre ata nare — hajÿr.

²¹Mã hipêr cute mehcukij ne me cumã:

— Ne mër me anô mã ca? Xà ajkĩ apê Erij xwÿ mã ca hacpÿa mãatĩr? — hajÿr. Mã Jowãw te me cumã harkwa to:

— Quê, ipê jũm ata nare — hajÿr. Mã me cumã:

— Xà apê, por pê Pahpãm me imã harkwa to ihcakôc catê to awjahkre, wame hikaj ata mã ca? — hane. Mã Jowãw me cumã:

— Quê! Pa nare! — hane.

²²Mã hipêr cute me Jowãw mã harkwa to:

— He me anô mã ca? Me imã amji jarê. Wa me gahkre pej ne ma hacpÿ mã cute awÿr me ikujahêc atajê wÿr me pra, ne me cumã garê — hajÿr.

²³Mã Jowãw te me cumã Ixaj xwÿ jô kàhhôc kôt harên to:

“Ipê, por pô kam me hamreare kam me cumã ijũjarên to hajÿr to ipa catê ata he:

‘Me pajô Pahhiti mã me hõ pry to ihcuhtac ne, mãr quê ihtÿj ihkôt mör pejti ne’ hajÿr.

Jĩkjê na quê ha mehcunea cator xà ata caxuw cute me amji kam hapac xà to impejti to me ipa, ne catyt kam me ipa” hajÿr.

²⁴Ne por pê ame Jowãw cukij atajê pê Parixêw catêjê kwÿ. ²⁵Ne hipêr cute mehcukij to:

— Pom nee apê, por pê Pahpām me pamã jūm to awjahkre ata nare, ne nee apê Erij xwỳ ata nare, ne nee apê Pahpām jarkwa to ihcakôccatê wa me hikaj ata nare, nō na mã ca atỳj cô kam mecumrã? — hajỳr.

²⁶Mã Jowāw te me cumã harkwa to:

— He wa cô cacrô kam me cumrã, ne por me acote na quêt jūm apu ipa ata, ca nee rỳ ate me hahkre pej nare. ²⁷Ne taa mã quê ha ijakàn pê cator cacrô, wa nee ite hūpa cahi ne cupê hō parkà tūm caxàr xà caxuw ipej nare. Ampo na? He taa mã riijrôa pê cati — hajỳr.

²⁸Hōhō, ita pê hane, ma Cōhnameirêrxà jō krī kam, Cōpijapjêr jō cōjīkjê rūm. Por pê curi Jowāw ajco apu cô kam mecumrār to ipa ata ri.

Pê Jowāw pê mehcumrār catê me cumã Jeju jahkre

²⁹Mã amcro nō na Jowāw te amji wỳr Jeju mōr na hōmpun, ne me cumã harên to:

— Me Pahpām jō Caràcahàcre Kra ca me hōmpu he, ramã ajpên mō he. Ne taa mã quê ha pjê kam me pahcunea kên jūhta ne to hamre! To hanea, pom cu pahte amji kam me pajapac xàa na, me pahkên jahpan xà na, Pahpām mã me pajàmjōr xà caxuw me ampo pê me pahkritxwỳ cura, ne me cumã to amgō he. Ita jīkjê na, quê ha me pajaxà kam ty, ne me pahkên cunea to hamre. ³⁰Wa ite ramã catyt kam me amã to icakôc to: “Quê ha cormã ikôt hapua na jūm xūmre cato ata, quê ha ijirô pê cati. Ne ampo na mã ijirôa pê cati? Nee mã ampo na ijirôa pê cati nare. He pê quêt ramãixwỳjrea na apu ipa, cormã ipỳm nare kam” hajỳr. ³¹Pê wa nee cupê jūm te hajỳr xà ata na hahkre pej nare cacrô, pê wa itỳj cô kam ihcumrã. Ne nee mã pê wa ampo na apu to hajỳr nare. Ite Juta catêjê mã cupê jūm te hajỳr xà ata nato ipipê to hajỳr prãmte, pê wa to hane.

³²⁻³³— Ne pê wa nee cute hajỳr xà ata na hahkre pej nare, mã Pahpām te cô kam mehcumrār catê na imên ata te imã harên to: “Ca ha Icarô te tutti na amji jahkre, ne cōjkwa pīn ahpar mã pjê wỳr tē, ne jūm xūmrecwỳrpê hàhhuc na hōmpu ata, quê ha cupê me cumã Icarô Pejti jōr catê. Mār quê Icarô Pejti ata me cumã ite amji kam ijapac xà to hahkre” hajỳr. Wa irīt, ne ite cōjkwa pīn Pahpām Carô Pejti te tutti na amji jahkrene ajpên ihtêm, ne Jeju cwỳrpê hàhhuc na hōmpun. ³⁴Ne ite hōmpun xà ata kôt wa ite hirãa pê me amãJeju pê Pahpām kra na harên — hajỳr.

Pê Jowāw pê mehcumrār catê kôt me ipa catêjê me Jeju pynã

³⁵Mã hipêr amcro nō na Jowāw curia apu ihkôt me ipacatêjê pijakrut atajê me, ame ipa. ³⁶Mã hipêr cute me ahnaa Jeju mōr na hōmpun, ne me cumã harên to:

— Nãmhã, Pahpām jō Caràcahàcre Kra apu mōhe! Cupêa ri me pahkritxwỳ, ne taa mã quê ha me pahkên jahpan xà na ty — hajỳr.

³⁷Mã ihkôt me ipa catêjê pijakrut atajê te mempar, ne ma me Jeju pynâr ne ihkôt me mō. ³⁸Mã hacpỹ mã Jeju rīt, ne cute me hōmpun, ne mehcukij to:

— Ampo japên to mã ca ikôt ame mō? — hajỹr. Mã me cumã:

— Ikrã tũmti, jō ri mã ca akrĩ? — hane.

³⁹Mã Jeju me cumã:

— Ajpên ikôt me mō, ne imã me ikrĩ xà pupu — hane. Mã ma ihkôt me mō, ne cute me cumã ihkrĩ xà pupun. Ne curia pyt xà wỳr, cahê na ame mō, pê ramã me ahna pyt to mō.

⁴⁰Pê me ajkrut ne Jowăw te Jeju jarên na me kampa, ne me Jeju pynã atajê nō pyxit ata japrỳ pê Antre, ne cupê Ximăw Petrôt te amji to hapu na kjê. ⁴¹Ne ma Antre ihtêm pyrentu, ne mam ihtō kà Ximăw wỳr cator ne cumã hũjarên to:

— Wa ite, por pê Pahpãm me pamã me pajō Pahhiti pê Mexij to awjahkre ata na icator — hane. Por pê Juta catêjê jarkwa nahaprỳ Mexij, ne Crec catêjê jarkwa na me cumã haprỳ to Crixto ata. Ne pê haprỳ pijakrut itajê kôt harên xà pê “Cute capi ne ahna hãm” hane.

⁴²Ne ma Antre te ihtō kà japrôr ne to mō, Jeju wỳr. Mã Jeju te Ximăw pupun ne cumã:

— Gaprỳ te Ximăw, ne apê Jona kra, ne hamre ita caxuw quê ha gaprỳ pê Xepa — hajỹr. Pê Crec jarkwa na Xepa ita pê Petrô, ne ihkôt harên xà te “Kên”.

Pê Jeju Pirip me Natanew te ihkôt me ipa xà na me cumã akij

⁴³Ne amcro nō na Jeju te ma Hĩpôjajo jō pjê wỳr mōr to amji kam hapac. Ne mōr xwỳjrea na cute hũmre nō japrỳ te Pirip ita cajpar ne cumã:

— Ajpên ikôt mō! — hajỹr.

⁴⁴Ne Pirip ata pê Tep jō krĩ kam mehkwy nō, por pêcuri Antre me Petrô ihkrĩ atajê kwỳ nō. ⁴⁵Mã Pirip apu hō kwỳ nō pê Natanew japê, ne cute ihcajpar ne cumã:

— Wa ite, por pê Mojxe xwỳ me pahte amji kam me pajapac xà jō kàhhôc kam, jũm na ihhôc ata na icator. Ne cupê, por pê hanea ne Pahpãm jarkwa na mehhôc catêjê ahna mehhôc ata! Ne cupê Jeju, ne cupê Naxare jō krĩ kam, Joje ihkrĩ ata kra — hajỹr.

⁴⁶Mã Natanew te ahna ihcukij to:

— Xà quê ajkĩ ihtỳj Naxare jō krĩ pĩn ampo pejti cato? Jũ wỳr quê ampo pej cato! — hajỹr. Mã Pirip cumã:

— Ajpên mō ne hōmpu mã — hane. Mã ma ihkôt Jeju wỳr tē.

⁴⁷Mã Jeju te ajpên Natanew te hỹrmã mōr na hōmpun, ne mehkwy mã to hũjarên to:

— Me hōmpu he! Ajpên hũmre pê quêt catyt kam ipa catênō ata mō he. Ne nee quêt ihhêj xi nare, ne cupêIxaher catêjê nōa, ne impejti! — hajỹr.

⁴⁸Mã Natanew te impar ne cumã:

— Jū mã mã ate ne ijahkre pej? — hajÿr. Mã Jeju cumã:

— Wa Pirip te gaprŏr xwÿjrea na ite apupun, ca ihmata ri pĭxŏ pàr krac ri jÿ — hane.

⁴⁹Mã Natanew Jeju mã:

— Ikrã tũmti, apê Pahpãm kraa to ihkra! Ne wa itÿjapê Juta catêjê jŏ Pahhiti na amji mã ato hane! — hane.

⁵⁰Mã Jeju cumã:

— Xà wa ite ihmata ri pĭxŏ pàr krac ri ajÿr na apupun ne garĕn xà ita kŏt mã cacormã ate ito amji mã ahimpej? Ca ha cormã jũ caxuw quĕt ampo ita jirŏa pĕ ihnŏ catia ata pupu — hane. ⁵¹Ne cute mehkwy mã harĕn to:

— Wa ha ampeaj kam me amã awjarĕ, ca ha atÿj cŏjkwa teamji jihĕ mĕn na me hŏmpu, ne ajpĕn iwÿr Pahpãm mã hãpĕn catêjê te me irŏrŏc, ne hacpÿ mã me hãpir na me hŏmpu. Ampo na? He ipĕ cŏjkwa kam me Ahãkã cati ata wa, ne cama ite me hũmre na amji ton ne me awÿr iwryc — hajÿr.

Pĕ Jeju cŏ kam pĭxŏ cacŏ xÿre to

2 ¹⁻²Ne ahna amcro pijakrut jirŏ pĕ mã ri cute me hikwa tuw catêjê nŏ jŏ amji kĭn jarĕn par, Tĕtĕc jŏ krĭ wĕn kam, Hĭpŏjajo jŏ pjĕkam. Mã cute amji kĭn ata caxuw me Jeju me, me ipĕ ihkŏt me ĩpa catêjê jator. Wa ma ihwÿr me mŏ ne me icator. Mã ramã curia Jeju menxi apu mŏ. ³Mã amji kĭn ita cahti ri ampo pĭxŏ cacŏ xÿre ata jamre. Mã Jeju menxi te pĭxŏ cacŏ jamre na hŏmpun, ne ma ihcãmter wÿr tĕ ne cumã:

— Ikra, hamre, me cupĕ pĭxŏ cacŏ jamre — hajÿr.

⁴Mã Jeju te impar ne cumã:

— Ampo caxuw mã ca inxĕ apu imã ita jarĕ? Nee ate imã ita jarĕn xà hamreare, wa ramã ite hahkre pej. Ne cuna mã cormã nee ite ampoitajĕ nŏ ton xà kam hàhhuc nare — hajÿr.

⁵Mã ma inxi amji kĭn jŏ pahhi mã me hãpĕn catêjê wÿr tĕ, ne cute me cumã:

— Ca ha atÿj ikra te ampo na me amã hũjahkre xà atajĕ to me cumã — hajÿr.

⁶Pĕ curia kĕn te pot catia to cati te xĕj atajĕ ihcuuhĕ. Ne ihkwÿ ihtÿj cŏ to rit to ŏjtĕnta ne cucwa, ne ihkwÿ ihtÿj cŏ to rit to xĕj ne cucwa. Pĕ Juta catêjê ihtÿj ajco cŏ ata to me amji cuhhŏ, cute to me amji pyrãc xà ata kŏt.

⁷Mã ahtũmre mã, Jeju amji kĭn jŏ pahhi mã me hãpĕn catêjê atajĕ wÿr tĕ, ne cute me cumã harkwa to:

— Cŏ to me pot itajĕ to me hipu partu — hajÿr. Mã ihtÿj harkwa kŏt cute me to hipu partu. ⁸Jirŏ pĕ mã ri cute me cumã harkwa to:

— Caxi me cŏ ita crire ne me haxà, ne amji kĭn jŏ pahhi wÿr me to tĕ, ne me cumã agŏ, quĕ capi — hajÿr.

⁹Mã jūm ita te ihkwỳ jaxàr, ne hÿrmã to ihtēm kwỳa kam, mã ramã cute pìxô cacô na amji ton. Mã cute amji kìn jō pahhi mã hōr, mãcute capi, ne nee cute cō te ampo pìxô cacô xỳre na amji jahkre ata na hahkre pej nare. Ne nee cute jū rŭm cator xà ata na hahkre pej nare. Ne cumã me hàpēncatêjê mã ri quêt hahkre pej. ¹⁰Na ri amji kìn jō pahhi te hikwa tuw catê ata na hàhwỳr ne cumã:

— Pÿhàpà, ajte ihhêj ne mam ate me cumã kyre pê pìxô cacô impej ata jōr, mã cute ame to ihkōm. Jirô pê mã ca ate cormã me cumãimpeaj ita jōr. Ne ihhêj ne ate pahte me to amji pyrác xà ata to gàhpan, ne ate hìcu xà caxuw impejti ata juwahi — hajÿr.

¹¹Hōhō, pê Jeju carôt kôt ampo pihho ton kam to tēm to hane, ne ajco carôt to ipipê toipa, Têtêc jō krī kam, Hìpōjajo jō pjê kam. Ne pê carôt tÿjti impejti ata to me cumã ajpê. Pê wa me ipê ihkôt me ipa catêjê, itÿjamji mã me to ihmpej, ne mempar pyrentu.

¹²Ita jirô pê mã wa me ipê ihkôt me ipa catêjê me, Jeju me, inxi me, mehkJêjê me, ma Capernam jō krī wỳr me mō, ne curia wa ite ijōtpême amji to amcro kwỳ kujahêc.

Pê Jeju Hŭm Cati jŭrkwa pê ihpore to hàhpan catêjê cato

¹³Ne Juta catêjê jō amji kìn japrÿ te, me Hakren xà jō amji kìn jō amcro ata, pê ramã cator xàa kam, ne ramã hŭ na pire mã. Ne amji kìnata pê, por pê Ejit jō pjê kên pìn, menquêtjê cator xà atajê jō amji kìn. Na wa ma Jeju me Krìpinkrên wỳr mō. ¹⁴Ne Pahpãm to me amji kam hapac xà jŭrkwa kam, Jeju te jŭmjête carà cahàcre hōhti me, pryti me, tutti to ihporena ame hàhpan na me hōmpun. Ne hanea ne cutejŭmjê atajê te mehkrī ne me hàhtōa mã ihpore to hàhpan na me hōmpun. ¹⁵Ne ame kam incryc, ne me caxuw cute pàrcuxê to mehcahhyr xà ton, ne pō mã mehcunea to cator, ampo atajê mea mã. Ne cute ihpore to me hàhpancatêjê pê ihpore pyxwỳr xà mên, ne pjê kam hō pore jaxwỳr partu. ¹⁶Ne cute, por ihpore na me tutti to hàhpan to me ipa atajê mã harkwa to:

— Ikre ita pê ampo itajê cunea to me gapōj partu! Ne nee ca Inxŭ jŭrkwa kam apu amji mã ampo itajê to ihpore na me gàhpan to me apa nare. Xà aracri Inxŭ jŭrkwa ita pê ampo to ihpore na kam me hàhpan xà? — hajÿr.

¹⁷Cwÿrjapê wa me ipê ihkôt me ipa catêjê te Pahpãm jō kàhhôc kam ita to hŭjarên na me to amji japackre, pê ramã harên to:

“Imã Pahpãm to amji kam me hapac xà jŭrkwa ita kīan to ihkìn.

Na wa nee kam ampo kên xām na hōmpun prām nare, ne wa ampo pej to pit mã kam me amji japackre” hajÿr.

Pê pahhi catêjê Jeju te ampo pihho catia ton na mehçukij

¹⁸Mã Juta catêjê jō pahhi kwỳ te ita naharên par ne mehçukij to:

— Jūm te mǎ, ate ame to hajÿr xà ita na, amǎ harkwa? Jūm te mǎ ahna amēn? Xà ajkī Pahpām te mǎ ahna amēn? Mēr hōhō, acarôt catipahtÿjti ita to me imǎ ajpē, wa ha ahna me apupu, ne cormǎ Pahpām te ahna amēn na me gahkre pej — hajÿr. Mǎ Jeju te me cumǎ amji jarēn to:

¹⁹— Ca ha me Pahpām jūrkwā ita hu, wa ha hacpÿā mǎ amcro incrē peaj kāmhām, ca ha cormǎ ihkôt Pahpām te ahna imēn na me ijahkre pej — hajÿr.

²⁰Mǎ cute me Jeju mǎ ikre jarēn to:

— Pē me Pahpām to pahte me amji kam me pajapac xà jūrkwā ita to me hàpēan to me caku to cwarēnta ne ihkôt xēj, ne me hipēj, nō na mǎ ca ajte amcro incrē peajkam hacpÿā mǎ ate hām na amji jarē? — hajÿr.

²¹Por pē Pahpām jūrkwā to Jeju ihcakôc ata pē nee kēn te ikreata nare, ne amji jīa to pē me cumǎ ihcakôc. ²²Ne pē hacpÿā mǎ ihtīr, pē wa cormāhūjarēn xà ata to me amji japackre, ne itÿj me ihkàhhôc kam Pahpāmjarkwā kampa, ne Jeju cakôc xà na me kampa.

Pē Jeju nee amji mǎ me hàhtôti atajē to hajÿr nare

²³Pē Jeju me Hakren xà jō amji kīn na Krīpinkrēn kam apu ipa xà ata kam, pē me hàhtôa ne ihtÿj cupē Pahpām kra na amji mǎ me to hane. Ampo na? Nee mǎampo na nare. Pē ajco Jeju ihtÿj Hūm carôt kôt, rÿ jū caxuw, jūm te ampo cupahti pihho pupun nare atajē to na pē. ²⁴Cakrô pē nee Jeju cormǎ amji mǎ me hàhtôti atajē to taa mǎ nare. Ampo na? Pē ajco mehcunea mǎ cute me amji kamhapac xà pupu, ne me hahkre pej to ipa na pē. ²⁵Ne pē jūm te cumǎ me harēn nare kam, pē ajco taa cute me amji kam hapac xà na me hahkre pej.

Pē Pahpām te me pahto ipintuw xà pē hacpÿā mǎ me pahpÿpÿm xà pyràac

3 ¹Ne pē hūmre nō japrÿ te Nicotem ata pē Jutacatējē jō pahhi na mekwÿ nōa, ne cupēParixēw catējē kwÿ nō, ne cupē Mojxe xwÿ jō kàhhôc to me cumǎ hahkre catējē nōa. ²Ne ma caxwa ri Jeju wÿr mō, cute hōmpun, ne cumāihcakôc prāmte. Ne hÿrmǎ cator ne cumǎ:

— Ýhÿ Jeju, wa ite, Pahpām te me imǎ apē ampo to hahkre catē na akujahēc na gahkre pej. Ampo na? Ca atÿj Pahpām carôat to ampo pihhoti jàhtôa ton to apa atajē, ihtÿj Pahpām carôt tÿjti toipipē to mō. Jū wÿr qué Pahpām jūm kujahēc nare, qué jūm ampo itajē nō to — hajÿr.

³Mǎ Jeju cumǎ:

— Ýhÿ, wa ha nee amǎ ihēj xi jarēn nare. Qué hajūmjē mǎ Pahpām himpej xà mǎ mencjēj to prām na, qué ha xa hacpÿā mǎ amehpÿpÿm — hajÿr.

⁴Mǎ Nicotem cumǎ:

— Pÿhàpà, jū wÿr qué ha ramǎ jūm kàhtu ataamji mǎ hamǎ, nehacpÿā mǎ inxi tu mǎ axà ne hipēr ihpÿm — hane. ⁵⁻⁶Mǎ Jeju te cumǎ ihkôt harēn to:

— Ỹhỹ, wa nee apu amã ihêj xi jarên nare. Quê ha jũmjê te Pahlpãm himpej xà mã incjêj prãm na, quê ha xa hacpỹmã amehpỹpỹm, jirô pê mã quê ha cormã me acjêj. Pêca mam gĩ to, anã tu kam cô ata kôt apỹm, ne apêanã kra. Jĩkjê na, ca ha hipêr Pahlpãm Carô Pejti kôt, acaxwỹn carô to amji mã intuw, ne apê Pahlpãm kra.

⁷— Nee ca ite amã hacpỹa mã, me acunea pỹpỹm na me garên ita to amji mã ame apikrar nare. ⁸Ampo na? He Pahlpãm Carô Pejti kôt amehpỹpỹm xà ata pê ihhêj rũm kôc pyrãac. Jũ wỹr ca hajũ kam kôc te hãpêr xà na amji mã prãm xà ata wỹrhãpêr na hõmpu. Ca ha me hãmccoco pit kampa, ne nee hõmpun nare. Ne nee ca ha jũ pĩn cator xà me, jũ kamihtêm xà ata na hahkre pej nare. Jĩkjê na mã, Pahlpãm Carô Pejti jãpên xà pê hũrãac. Ne nee quê ha jũm Pahlpãm Carô Pejti te jũm to amji mã ihkra xà ata na hahkre pej ne hõmpun nare — hajỹr.

⁹Mã Nicotem cumã:

— Jũ mã quê ajte ita, ne hane? — hane.

¹⁰Mã Jeju cumã:

— Pỹhãpã, pom apê Juta catêjê mã ampo to hahkreatê ita! Nõ na mã apê ampo ita jahkre kêatre? ¹¹Wa ha nee amã ihêj xi jarên nare. He wa amcro cuneakam me akwỹ mã, ite ampo jahkre pej itajê to hahkre to ipa. Ne hanea ne ite ito jĩa to ampo pupun atajê pupun xãa kôt, wa me amãharên to ipa cakrô, ca ajte nee cormã ate me ipar nare. ¹²Ne wa ramã ite me amã pjê ita kam ampo te jũ mãnxã ata na harên, ca nee ajte ate ikam me gapac nare. Itakam, ca ha pijamã ite me amã cõjkwa kam ampo jarên xãatajê cunea na me ikampa? Me gũpar nare ita kam, ca ha nee me ikam gapac nare. ¹³Ne rỹ jũ caxuw cõjkwa wỹr jũm jãpir ne hacpỹne cute amji jaxãr nare. Ne pa nare, he ipê kỹj pê, cõjkwa kam me Ahãkã, cwỹrjapê wacurũam ite me hũmre na amji ton ne iwrỹc.

Cu ha amji mã Jeju to pahhimpej na, cu ha Pahlpãm cahê na amji to me ajpa

¹⁴— Ne pê Mojxe xwỹ mat ri, põ kam mehamreare ata ri, wakỹre te cagã to, ne pĩ na cuxô. Ampo na? Nee mã pê ampo na wakỹre te cagã ata xôr nare. Pê cagã ajco me cãmxa, pê me wakỹre te cagã ata pupu, nehacpỹa mã mempej. Ita jĩkjê na wa ha hanea. Quê hajũ caxuw me ito wakỹre te cagã ata pyrãac, ne me icuran xà caxuw, pĩ na me ixô. ¹⁵Quê ha jũm ito cagã ata ne ipupu, ne ito amji mãihhimpej, quê ha ihtỹj ihtyc xà jirô pê ampo kên catia ata pê amji pytà, nePahlpãm cahê na amji to ipijapar rohnỹtti mã.

¹⁶— He ampeaj kam Pahlpãm mã pjê kam mehcunea ame ipa itajê kĩn, mã cute me cumã, ipê cumã ihkra pyxit peaj kĩnti atato hũjahkre ne hõr, ne pjê wỹr ajpên ikujahêc. Mãr quê cute ito amji mã mehhimpej atajê me ty, ne nee mehtyc tu ne Pahlpãm kaj na ame ipa nare, nequêt hacpỹamã mehtĩr, ne Pahlpãm cahê na me ipa rohnỹtti mã. ¹⁷Pê nee Inxũ imã harkwa

to: “Cute mehkên ton jahpan xà na, pjê wÿr wÿr ne curê mã me amẽ” hajÿr nare. Ne quêt cama imã: “Ca ha wÿr ne mehkên pême hÿtà” hane.

¹⁸— Na quê ha jÿmjê te, ipê Pahpãm kra na amji mã ito mehhimpej na, quê ha nee Inxũ cute cuna mã ihkênton xà atajê to me cumã ihcakôc, ne curê mãme irên nare. Ne por nee amji mã me ito mehhimpej nareatajê ri, ramã curê mã cute me mên na, me ahna me amji ton. Ampo na? Nee cute amji mã me ito ihhimpej nare, na quê ha curê mã me cumê.

Pê Jeju me hàhtôa atajê mã mehkên jarên na cumã to prãm nare

¹⁹— Cu ha ampo kên tÿmti ata wÿr me pajàhcujro xà nõ, pôc pejti ata to mō, ne me to ihtÿmti ata pupun pyrentu. Jìkjê na ri ipêpjê kam mehcunea jàhcujro xà. Ampo na? He wa itÿj me cumã cute mehkên ton xà atajê jarê, mã me hōmpu, ne cute me hahkre pej xàita caxuw wa me hÿrmã iwÿc, ne amehcujro to mō. Mã ma mehkwy apu ite mehcujro ita na mehcaca, ne me cumã amji kam awcapàtkôti ita na pit mãme to prãm. Ampo na? Awcapàtkô ita kam ri hân ne ihtÿj ame ampo kên ton to me ipa, cwÿrjapê ri ma ame icaca. Ne quê ha, cute meicaca catêjê cute me ampo kên tonatajê jahpan xà na, Pahpãm ame to kêanre ne.

²⁰— Ÿhÿ, por awcapàtkô kam ame ampo kên ton to me ipaatajê mã amji kujro prãm nare. Ampo na? Cute ampo kên ton atajê na me hahkre pej cupate ri ma ame amji kujrocaca. Cwÿrjapê ri mehkên catêjê ipê ampÿa mã ame ipa. ²¹Ne por catyt kam Pahpãm jarkwa kôt me ipa atajê ri, ijàhcujro impejti ata kam ihtÿj ame ipa xà. Mâr quê mehcunea catyt kam, Pahpãm jarkwa kôt me ipa na me hōmpu, quê nee ame ampo kên ton nare, na ri ihtÿj ame ipa. Na ri hanea ne ihtÿjmempejti catêjê atajê ikôt me ipa — hane.

Jowāw te mehcumrār catê pê Jeju jarkwa to imprar catê

²²Ita jirô pê mã, wa ma Jeju me, me ipê ihkôt me ipa catêjê me, Krîpinkrên pê me icator, ne ma pô pê Juta jô pjê kam ame ipa. Ne curiame cahê na ite jÿ mã amji to me amcro ton, wa itÿj harkwa kôt cô kam amehcumrār to me ipa. ²³Pê hanea ne ihtÿj Jowāw, cô japrÿ te Enō pê Xarim jô krî na pire mã xa ata kam, cô kam amehcumrār to mō. Ampo na? Ampeaj kam quêt curi cumã cô cati. ²⁴Ne pê caxuw cormã nee me Jowāw jaxàr nare.

²⁵Mã amcro nõ na Jowāw kôt me ipa catêjê kwÿ atajê me, Juta catêjê jô pahhi kwÿ te ajpên mãn kam mehtêm, Pahpãm mã cute meamji cÿmpej xà na cô kam me amji cumrār xà ata ri. Ne nee jÿmjê te me ajpên par pej nare. ²⁶Cwÿrjapê ri ma Jowāw te mehcumrār catê pê me hō pahhi ata wÿr, meamji to mō, ne cute me cumã amji jarên to:

— Me ijô pahhi, wa ite me amji cÿmpej xà ita kam, nee ite me ampo par pej nare, ne me ikrã pictor tu. Ne por pê ca jÿm xÿmre to me imã

awjarẽ ata, ihtỳj mehcũmpejprãmte, acuxà Còpijapjêr jô cô kam ame cumrâr to mō, mã quêt mehcunea ihtỳj hỹrmã me pra! Ne jũ mã mã cu ha ajte me? — hajỹr.

²⁷Mã Jowāw te me cumã harkwa to:

— Nee ca ita to ame amji kam gapac nare. Còjkwa kam Pahpãm te ahpÿanre na me hũmremã me hàpên xà jôr par. ²⁸He ijapên xà ita pê Jeju pê hũmre ata mã ite pry to impejxà, mâr quê pry ata kôt me hàhtôa ne ihwÿr meapkjê. Ne nee ipê, por pê Pahpãm me pamã to awjahkreata nare, ne ite amji jarên xà na ramã ate me ipar. Ne hõ pry to ite cumã impej xà caxuw pê wa mam icato. ²⁹Ne quê ha jô ri me hàhtôa mã jũm pyxit peaj neme hirôa pê impej, quê ha hỹarmã me pra. Ita jĩkjêna, quê ha jũm hikwa tuw, quê ha híxi impjên ata wÿr pit mã tẽ, ne nee impjên jô ikwÿ nō atajêwÿr ihtêm nare cakrô, quê ha ihtỳj hũ na hõ ikwÿ nō atajê ame hakry. Ita jĩkjê na wa itỳj Jeju jũ na ijakry. ³⁰Na quê ha ihtỳj quêt Jeju ipicamên to mō, ne cati to mō, ne pa nare, wa ha ihkĩnte cama hacyã mã icri to mō.

³¹— Ne Jeju quêt còjkwa pĩn cator ata riijirôa pê cati. Ne pa nare, pê wa ihkĩnte pjêita kam icato, ne imã pjê kam ampo itajê to pit mã icakôc jahkre pej. ³²Ne taa mã nare, quêt cute còjkwa kam ampo par nehõmpun atajêa to hãn ne ihcakôc to ipa cakrô, mãajmâr nee jũm te ahna amji caxâr nare. ³³⁻³⁴Ne mencrete te cute ampo jarên xà atajê na me kam hapac, ne ihtỳj ampeaj kam cute me Pahpãm catyt kam ihcakôc ata kam me hapac. Ne Pahpãm te ri ihkujahêc na, cute me hahkre pej. He ampeaj kam ri Pahpãm cakôc xàa to Jeju ihcakôc to ipa. Ampo na? Nee mã ampo na nare. PahpãmCarô Pejti catia te cumã amji jôr na ri, ne nee kam Pahpãm Carô Pejti ata crire nare.

³⁵— Ne Hũm mã ihkra ita kĩan to ihkĩn, mã cute cumãhõ tekjêa na ampo atajê cunea jôr, ne taa mã ri ita caxuw to hõ tekjê, ne ihcunea jamã. ³⁶Na quê ha jũmjê te amji mã Pahpãm kra te me hũtâr catê na me to amji mã hajỹr na, quê ha quêt Pahpãm cahê na mehtĩr rohnÿttimã na ame ipa. Ne por nee me kam hapac nare, ne nee amji mã me harkwa cupa nare atajê, quê ha nee còjkwa wÿr me hàpir, ne me Pahpãm pupun nare. Quê ha cama me kam Pahpãm cryc ata me hỹrmã apkjê, ne ame to kèanre ne — hajỹr. Hõhõ, Jowāw te ihkôt me ipa catêjê mã hũjarên to hajỹr.

Krĩrĩtpej kam me cahāj nō te amji to ipintuw xà

4 ¹Jeju te Jowāw jirôa pê mecumrâr, ne hirôa pê cumã ihkôt me ipa catêjê jàhtô. Mã Parixêw catêjê te ahna harên par. ²Ne nee pê Jejua ajco me cumrâr nare, me ipê ihkôtme ipa catêjê pê wa ajco me cumrã. ³Mã Jeju te ita na Parixêw catêjê jahkre pej, ne me harên par, ne ma Juta jôpjê pê cator, ne ma Hĩpôjajo jô pjê wÿr ihkôt meipa catêjê me, me mō. ⁴Ne Krĩrĩtpej jô pjê cajpuaw pry nō ata kôt pê me imõr xà.

⁵Ne ma Krĩrĩtpej jŏ pjê kam krĩ japrÿ te Xica ita mã me icator, por pê Jaco xwÿ ihkra pê Joje xwÿ mã pjê jahkre ata cahi na. ⁶⁻⁸Mã curia cormã Jaco jŏ cŏhkre ata ihcuhhê. Mã pyt ramã me pahkrã jimoac kam jÿ, wa curi Jeju me, me icator, mãramã mŏr mã ihpeacre, mã cŏhkre ata cahê na hÿr. Wa ma me ikwÿ me krĩ ata kam ite meampo krêr xà japrŏr to me pra, mã ahte hàhhuc. Mã pyjê nŏ pê Krĩrĩtpej jŏ pjê catêjê nŏ ata, cute cŏ jaxàr prãmte hÿrmã tê, mã Jeju cumã:

— Ate amji kam gapac xàa na, imã cŏ ita kwÿ incirre ne, wa to ikŏ — hane. Mã jŭm cahãj ata Jeju mã:

⁹— Apê Juta catêjê nŏ, ne ipê Krĩrĩtpej jŏ pjê catêjê nŏ, ne mêr ampo na mã ca apu cŏ ita na iwÿ? — hane. Ne ampo na pê cumã ihcakŏc xà ita to? Nee mã ampo na nare, pê ajco Krĩrĩtpej jŏ pjê catêjê me, Juta catêjê me ajpên kaj na me amji kampa, na pê cumã hane.

¹⁰Mã Jeju cumã:

— Ca ate cŏjkwa kam Pahpãm te amã ampo jŏr xà ata nahahkre pej na mã, ca ha ahna iwÿ. Ca ate ite cŏ na awÿr xà ata na ijahkre pej na mã, ca ha mehtĩr xà rohnÿtti mã xà jŏ cŏna iwÿ, por ca ha cŏ to ikŏ ne atĩr rohnÿtti mã na apa xà ata na iwÿ — hane.

¹¹Mã pyjê nŏ ata cumã:

— Amã cŏ jacjên xà hamreare, ne cŏhkre ita rya to iry. Ne mêr jŭ mã ca ha, ne mehtĩr rohnÿtti mã xà itajŏ cŏ ita kwÿ py, ne imã ihkwÿ? ¹²Xà ajkĩ gŏ cŏ ita me panquêt xwÿ pê Jaco jŏ cŏ jirŏa pê impej? He pê me panquêtti Jaco me imã cŏhkre ita jahkwÿ, nemehkra me, cute me ampo to ipijapar xà mã hahkre, mã ihtÿj me to ikŏ. Ne xà ajkĩ Jaco xwÿ jirŏa pê acati, mã ca ha ajte imã cŏimpejti nŏ ita gŏ? — hane.

¹³Mã Jeju cumã harkwa to:

— Quê ha jŭm, pom cŏ ita kwÿ to ikŏ, ne hacpÿ ma mãcumã kŏr. ¹⁴Ne por wa ha jŭm mã cŏ kwÿ, quê ha to ikŏ ata, quê ha quêt nee hipêr cumã kŏr nare. Ampo na? Quê ha jŭm kam cŏ ata ipijapjêr rohnÿtti mã xà ata pê ihtĩar na ipa xà ata, na quê hanee jŭ caxuw ihtyc nare — hane.

¹⁵Mã cahãj ita cumã:

— Mêr imã cŏ ita kwÿ, mãr wa imã kŏr nare ne, nãmri wa nee hipêr hacpÿ ne cŏ ita jaxàr to imŏr prãmnare — hane. Mã Jeju cumã:

¹⁶— Mŏ ne apjên japrŏ, ne hacpÿ ne to amji jaxãmã — hane. Mã cahãj ata Jeju mã:

¹⁷— Ipê ipjê nare — hane. Mã ramã Jeju te hahkre peaj xà na cumã harkwa to:

— Ampeaj kam ca apjê nare na ate imã amji jarên. ¹⁸Ne pom ramã ate apjê to xĩc, ne cumã hikran ita. Ne pom cute ihkwÿ to xêj ca apu cume apa ita te hajÿar, ne nee cupê apjên nare. Wa nee ato ahêj xi nare — hajÿr.

¹⁹Mã cahãj ita Jeju mã:

— Ampeaj kam ca ate ijarēan to ijarēn. Ne ita caxuw wa ite apêPahpām jarkwa to acakôc catê na gahkre pej. ²⁰Ne caxi imã awjarê. Jō ri mōrmō cu ha ajte ame Pahpām to ameamji kam pajapac to me papa? Wa meipê Krīrītpej jō pjê catêjêPahpām to amji kam me ijapac, ne catihti to me cumã icakôc prāmte, mahàhkà jakôtti ita wÿr ijôtpê me pra. Ca ajte me apêJuta catêjê Krīpinkrên kam ajte, me pahtePahpām to amji kam pajapac xà na me harê. Ne amãa, jū ri mōrmō Pahpām to pahte amji kam me pajapac xà? — hane. Mã Jeju cahāj ita mã:

²¹⁻²² — Ikam gapac to impeaj ne he. Ca me apê Krīrītpej jō pjê catêjê atePahpām to amji kam me gapac xà atajê na, me amjijahkre pej nare kam me to amji kam gapac to me apa. Ne me pa nare, wa itÿj quêt ite me Pahpām to amji kam me ijapac xà ita na, me imã amji jahkre pej. Ampo na? Nee mã ampo na nare. He pê me apytâr catê ita, me ipê Juta catêjê pīn meawÿr cato. Na cu ha nee jū caxuw hipêr hàhkà jakôtti ata me, Krīpinkrên kam, ame Pahpām kīnti na jūm te cumã me amji jarēn xà hamreare. ²³Ne hamre, ramã pahte Pahpām to amji kam me pajapac xà cunea pintuw. Naquê ha ita caxuw jūm ampeaj kam Pahpām to amji kam hapac na, quê ha Pahpām amji caxuw cumã cute to amji kam hapac xà to hahkre, mār quê ha harkwa kôt to amji kampa. Hōhō, cute mehajÿr catêjê ri Pahpām amji mã me hapê, cute me to amji kam hapac xà caxuw. ²⁴Inxū pê Pahpām ata nee hīa na ipa nare, ne quêt cupê Carō Pejti ata, ne pjê cunea kam ipa. Na quê ha hanea ne cute me to amji kam hapaccatêjê me carō caxwÿn cunea to me to amji kampa, pjê cunea kam — hane. Mã cahāj ata te cumã harkwa to:

²⁵ — He imã, por jūm pê me pahpytâr catê japyr te Crixto ata to Pahpām te hūjahkre atacator xà na imã hahkre pej. Ne quê ha cato, ne mepamã ampo cunea to hahkre partu ne — hajÿr. Mã Jeju tecumã amji jarēn to:

²⁶ — He ipê jūm ata, ne ipê Crixto, ne pa wa amãicakôc — hajÿr.

Pê Jeju kôt me ipa catêjê amji mã me ajkra

²⁷Wa caxuwaw ramã curi me ipê ihkôt me ipa catêjê cator, ne ite amji mã ame ipikrar kryjre nare. Ampo na? Ite me Jeju te Krīrītpej jō pyjê nō mã apu ihcakôc na me hōmpun, na wa ite amji mã me ipikrar. Ne nee ajte me inō te ampo ata na cahāj ata cukij to:

— Ampo na mã ca prām? — hajÿr nare. Ne nee me inō teJeju cukij to:

— Ampo na mã ca apu jūm cahāj ita mã acakôc? — hajÿrnare, ite me hahkre pej xà na.

²⁸Mã ma cahāj ata te hō pot rer, ne krī kam mehkrīatajê wÿr tē, ne cator ne cute me cumã hūjarēn to:

²⁹ — Ajpên me mō ne me hūmre nō ita pupu, cute ite ampo ton xà atajê cunea na ijarēn partu. Ne mōrmō ajkī cupê, por pêPahpām Crixto to awjahkre ata? — hajÿr.

Jeju mā Pahpām mā hâpên xà ata pê hō

³⁰Mā ma me hàhtōa ne krī pīn, por curi Jeju apu mō ata ri, ihwÿr me mō. Ne cormā ajpên me iwÿr me mōr kwÿa kam, wa ite me Jeju mā:

³¹— Me ijō Pahhi, ampo krē! — hajÿr. Mā Jeju te me imā harkwa to:

³²— Imā ijō, wa cuku, ca nee ite ihkur xà na me ijahkre pej nare — hajÿr.

³³Wa ite mempar, na wa ahna ite me ajpên cukij to:

— Xà ramā ajkī jūm te cumā hō nō rer? — hajÿr. ³⁴Mā Jeju te me ipar ne me imā:

— Por Inxū te ikujahêc ata te amji mā ampo kīnti ata to wa cumān to mō, ne ata pê ri ihhêj rūm ijō, wa to amji mā ijarte, mā itÿj. Ne wa ha itÿj cute imā ijâpên xà jōrata to cumā ihkrā cura, cupêa ri ihhêj rūm ijō.

³⁵— Ca ramā ate me harên to hajÿr to me amji pyrâc tuhe: “Cormā pahte me pajō kēhkên xà wÿr putwÿr tecwat ne nō” hane. Ne mēr me hàhtōti itajê pupu he. He me cupê ijō purpyràac. Ne ihhêj rūm me cupê ramā ampo hy inteptu, ne ramā ihkēhkên xàa kam hàhhuc atajê to ri pahte amji mā me cuprôn xà. ³⁶Quê ha jūm te, jūm mā pur to hâpên na, quê haihtÿj amji mā ampo cwa. Ita jīkjê na, quê ha jūm teimā me to cuprôn to ipa na, quê ha ihtÿj, cumā cute me to cuprôn to ipa jahpan xà na, hàmcwÿr xà. Na quê hame hàhtōa ne mehtīr ita na ameipa, Pahpām cahê na. Ne quê ha imā me hâpêncatêjê hakrya to me hakry to hanea, pom quê cute meampo hy kre catêjê me, cute mehkēhkên catêjê he, ne ajwar me hakry. ³⁷Ampo na? He hūjarên xà ita nee ihhêj xi jarên nare, ne ampeaj kam ri awjarê: “Quê ha mam jūmjê te hàhkre na, quê ha ihtÿj ihkôt cormā ihkēhkêncatêjê ihkēhkê” hane. ³⁸Wa ite ramā me ate iwÿr me to apipkjêr na me amên. Ne pê mam rÿ pêa mā, Pahpām jarkwa to mehçakôccatêjê pê me hàhkre catêjê atajê pyrâac, ne ramā me cumā Pahpām jarkwa jarê. Na ca ha mehkôt cama iwÿrme to apipkjêr to me apa — hajÿr.

Pê Krīrītpej jō pjê catêjê cute amji kam me hapac xà to me antuw

³⁹Mā Krīrītpej jō pjê catêjê kam me hàhtōa ne, ampeaj kam cute Jeju to amji mā mehajÿr tÿj pyrentu. Ampo na? Por cahāj te harên to: “Cute imā ite ampo cunea ton atajê to ihçakôc partu” hajÿr, na ri mehçunea te amji mā me to hajÿr pyrentu. ⁴⁰Mā Krīrītpej jō pjê catêjê kwÿ cator, ne cute me Jeju wÿr, quê me cahê na amji to jū mā amcro to. Wa curia me cahê na me ijàhhuc, ne ite me amji to amcro to meipijakrut.

⁴¹Mā hūjarên xà atajê kôt, me hàhtōa ne cute Jeju mā me amji jōr, ne mempar pyrentu. ⁴²Ne cute me cahāj ata mā harkwa to:

— Wa itÿj ita caxuw me kampa. Ampo na? Wa ramā ite me hīa kam ijapac, ne nee mā ate me imā harên xà ita kôtpit mā, ite mempar nare. He

ampeaj kam ri me imãa Jeju pê me pahkên catia pê me pahto hapôj catê, pjê cunea kam — hajÿr.

Pê Jeju cama ihcakôc xàa to pahhi kra caprã

⁴³Ne wa ite amji to me amcro to ipijakrut jirô pê mã, wa ma ite Jeju me, Hîpôjajo jô pjê wÿr me iprar kam me itêm. ⁴⁴Ne pê Jejua ajco me imã amji jarên to:

— Ipê Pahpãm jarkwa to mehcaôc catêjê nõ. Ne ipême ikwÿ pyrãac, mã ijô krî kaj na ihtÿj me ikampa. Neijô pjêa kam, nee amji mã me icupa, ne nee ikam me hapac prãm nare — hane. ⁴⁵Wa curi me icator, ne curia me cahê na me ijãhhuc. Mã curi mehkrî catêjê te meito kênre nare. Ampona? Pê ramã Krîpinkrên kam Hîpôjajo catêjê mamme Hakren xà jô amji kîn ata na me Jeju te ampo pejtiaatê ton na me hõmpu na pê.

⁴⁶Jirô pê mã wa ma Têtêc jô krî wÿr Jeju me, me pra, por pê curi cô to ampo cacô xÿre na ata ri. Mã curi pahhi mã hãpên catê nõ catia, Capernam jô krî kam ihkrî ata pê ihkra xà, hûrkwa kam. ⁴⁷Ne cute Jeju te Juta jô pjê pîn môr naharên par, ne ma Jeju wÿr Têtêc jô krî wÿr tê, cute ahna hàhwÿr mã ihkôt Capernam jô krî wÿr môr. Ne cute cumã ramã ihkra ihtyc xàa kam ata caprãr prãmte. ⁴⁸Mã Jeju te pahhi mã hãpên catê ata mã:

— Xà wa icarôt to ampo pihho catia to, ca ahna me ipupune cormã ihkôt me ikampa? — hajÿr.

⁴⁹Mã Jeju mã:

— Ijô Pahhiti, ikra tyc xwÿjrea na, ajpên gũjarêan kam atêm pyrentu! — hane.

⁵⁰Mã Jeju cumã:

— Gapacta ne ikre wÿr amji jaxà! Hamre, ramã akracaprãr, ne quê ha ihtÿj amã impej, nee quê ha ihtyc nare — hane. Mã cute Jeju par pyrentu, ne ma tê. ⁵¹Mã ikre wÿr pry cahtiri cumã me hãpên catêjê kwÿ te mehcajpar, ne me cumã ihkra jarên to:

— Hamre, hacpÿa mã akra impej — hane. ⁵²Mã cute pyt jÿr xà jũ kam ri ihkra te amji cajpêr na, mehcuikij. Mã me cumã harên to:

— Ihnô kam ri, ramã pyt te ihcahpa crire kam ri, akra mã kry jamre — hane.

⁵³Mã pyt jÿr xà ata kam hũm te, Jeju te cumã harkwato:

— Quê ha ihtÿj akra amã impej — hajÿr na to amji japackre pyrentu. Cwÿrjapê ri curi ikre kam cahê na mehkrî atajê cunea te ihtÿj Jeju to amji mã me hajÿr pyrentu.

⁵⁴Pê Jeju ramã carôt to ampo pihho catia ton to ajkrut, Hîpôjajo jô pjê pîn môr xà ata kam.

Pê Jeju cô cahê na cukrã xà peacre hikwa ata caprã

5 ¹Ne ita jirô pê mã ri Juta catêjê te amji mã me amji kîn nõ ata ton, wa ma me hÿrmã Jeju me, me ikwÿ me, Krîpinkrên wÿr me mō. ²Ne

krī ata pê kēn to mehcunea intēte kwȳc, nemencjēj xà na hōtpê me harkwa jàhtôa ne me to. Atajênō na pê carà cahàcre hōhti jamār catêjê ajco hapôj ne me to acjêj. Cwȳrjapê ri cute me cumā haprȳ to CaràcahàcreHōhti Jō Harkwa. Ne cahi na kēn te kwȳc kamcô ata ri me ijarkwa na haprȳ te Krījähcaprī. Mā ipu na hàhpykrā xà na kēn po te ikre po atajê texic ne ihcuhhê. ³⁻⁴Mā me hà cunea cô ata pu na me nō, ne mePahpām mā imprar catê te cōjkwa pīn iwrȳc, ne cô atato ipicwrȳc na me hikaj. Pê ajco hān ne hōtpê jūa mā ahna amcro pê ajco irôroc, ne cô ata to acwrȳc. Ne pê ampo na me hikaj nare. Quê ha cô ata acwrȳc, quê ha me hà atajê nō mam cumā mrō, ne impej pyrentu. Na pê ipu na mento tūm me, cute me xwȳ me, me cukrā xàpec me, me nō. ⁵Mā curia me cahê na jūm xūmre xà na, ramā ahna caku te trīnta ne ihkôt ôjtô ata nō. ⁶Mā Jeju curi cator ne cute ramā hà ita na ahna caku jàhtôa nahōmpun, ne hahkre pej. Ne cute ihcukij to:

— Xà amā amji caprār na amji to prām? — hajȳr.

⁷Mā cute Jeju par ne cumā:

— Hewhȳ, jūm te cô ita kam ito mrōr xà caxuw hamreare. Cwȳrjapê ri hān ne acwrȳc, wa tee hȳrmā icuhkwȳr, māma mam me ikwȳ kwȳ me ire ne kam me mrō. Ne quêt mempej ne ma me pra, wa ita ri mehkīnte ijikwa xà ita kam ijikwa — hajȳr.

⁸Mā Jeju cumā:

— Hā to xa, ne anōr xà ata py ne to amōrpyrentu — hane. ⁹Me ajkaam mā hūmre ata pej ne hām, ne cute nōr xàata pyr ne ma to ihtēm pyrentu. Ne mehkôt xà jō amcropê xap na, pê ita hane.

¹⁰Mā Juta catêjê jō pahhi catêjê kwȳ te jūm ata te nōr xà pyr ne to ihtēm na me hōmpun, ne me cumā harkwa to:

— Pȳhàpà, he ita kam me pahkôt xà jō amcro pê xap, nō na mā ca ajte ate anōr xà ita pyr ne to tē? He ate amji kam gapac xà ita nee me pahte amji kam me pajapac xàcajpuaw nare, ne ihkaj na! — hajȳr.

¹¹Mā cute mempar ne me cumā:

— Por hūmre te icaprār ata te imā harkwa to: “Anōr xàpy ne to amōr pyrentu” hajȳr. Wa harkwa kôt tē — hajȳr.

¹²Mā cute mempar ne mehcukij to:

— Jūm te mā anōr xà ita pyr ne to atēm na amēn, mā ca apu to tē? — hajȳr.

¹³Mā me cumā:

— Pȳhàpà, nee cute icaprār catê ata te imā amjijapȳr jārēn nare, ne ite hōmpun pej nare kam, ma me hàhtô mā hàr — hajȳr.

¹⁴Mā ramā ahna ahtūm ryre mā Jeju te Pahpām to me amji kam hapac xà jūrkwā kam ihcajpar ne cumā:

— Ramā acaprār ne apej ita na amji pupun peaj ne he. Nehipêr mō ne amji caxuw ampo kēn nō ton nare. Nāmri caha ate ihnō ton na, quê ha mam ata jirôa pê acaxuwihkēanre ne — hajȳr, ne ma tē.

¹⁵Mã hūmre ata xwỳjê cator ne ma tē, ne cute mecupê Juta catêjê jō pahhi kwỳ mã amji jarēn to:

— Xānte nee jūm te icaprār nare, Jeju te ri icaprār — hajỹr.

Pê Jeju cupê Pahpām na amji jarē

¹⁶Ne cute me Jeju te mehkôt xà jō amcro na, cutehàhcaprār na me harēn par ne me ajpēn mã:

— Cute me pahkôt xà jō amcro kam hàhcaprār, ne apu to kên, cwỳrjapê cu ha hanea ne ame to kêanrene — hajỹr. Ne ma Jeju wỳr me pra, ne cute me cumān kammehtēm.

¹⁷Mã Jeju me cumā:

— Me ikampa, rỳ jū caxuw cōjkwa kam Inxū Cati te ihkôt xà caxuw hàpên xà imejti atajê to hàpên jicu nare. Na wa ha hanea ne cuxà hàpên xà ita to ijàpên to ipa kam to icrà tu — hane.

¹⁸Pê me cupê pahhi catêjê kwỳ harkwa ita na me kampa ne ame kam incryac to ame kam incryc, na pê me cumā ihcuran prāam to ihcuran prām. Ampo na? Nee mã ampo na nare, pê mehkôt xà jō amcro kam hà atacaprā, ne cormā hipy cupê Pahpām kraa to ihkra na me cumā amji jarē, ne Hūm me ipipēan na amji jarē. Na pê ihtỳj cupê Pahpām kra na cute amji jarēn to apu ihhêj na amehcāmji, cwỳrjapê pê kam amencryac to amencryc.

Pahpām kra himpej xà

¹⁹Mã Jeju cormā me cumā:

— Ikam me gapac to imepej ne he. Ipê Pahpām kra, na wa hanee amjia kôt ampo itajê nō ton nare. Ne por Inxū ampoto, wa ahna hōmpu atajêa to wa ijàpên to ipa. Ne por Inxū ampo cunea to atajê, wa itỳj hanea ne to. ²⁰Ampo na? Inxū mã ikinti, na ri ihtỳj imã cute ampocunea ton xà itajê to ipipê to ipa, wa hōmpu. Ne quê ha cormā imã cute ampo ton xà itajê jirôa pê cute ton xà atajê to ajpê, wa ha to, ca ha ahna me ipupu. Ne atỳj hōmpun xà ata to me amji mã ajkra. ²¹Ne pom Inxū hacpỹa mã mehtyc to ihtĩr, ita na wa haipê hũràac ne ite amji mã jūm tyc to ihtĩrprām ata to, itỳj hacpỹ mã ihtĩr. ²²Ne nee Inxū Cati pê mehkên me, mempej to ipicokjêr catê nare. Ampo na? He ite ita to ijàpên xàa caxuw ri cute imãhōr. Ne pa wa ha cute mempejti ton atajê jahpan xà na, mecumã ijàmjōr xà imejti atajê to amgō. Ne cute mehkênton atajê jahpan xà na, wa ha me cumã ijàmjōr xàkêanre atajê to amgō, ne cama mehkên mã ame curê. ²³Quê ha icati na me ipupu, ne amji mã me icupa to hanea, pom quê amji mã me Inxū cupa he. Ne por jūm amji mã ipê Pahpām kra na icupa nare ata ri, hanea ne nee amji mã, por Inxū te ikujahêc ata cupa nare.

²⁴— He ampeaj kam wa ha me amã awjarê. Por quê ha jūmicakôc xà itajê cunea to amji mã ihhimpej ne kampa, ne Inxū te ajpên ikujahêc na

amji mǎ ito ihhimpej ata, quê ha ihtÿj ihtîr rohnÿtti mǎ. Ampo na? He wa nee ite jûm ata kên mǎ mên nare, ne cama quêt to ihtyc xà jahpan, na quê haihtîr rohnÿtti mǎ na ipa, Inxû cahê na. ²⁵He ampeaj kam wa ha me amǎ awjarê. Quê ha ita caxuw, por cormǎ mehtîar na ame ipa, mǎramǎ Inxû mǎ mehtyc itajê, jû caxuw ipêihkra na me ijôkre kampa, ne hacpÿ mǎ ihcunea na amehîr pyrentu. ²⁶Ne pom Inxû pê mehcunea mǎ, cute me amji kam hapac xà jôr catê zakatata te ri imǎ hôr. Na wa itÿj hacpÿmǎ mehtyc to ihtîr. ²⁷Ne ampeaj kam ri ipê Pahpām kra, ne hanea ne ipê me Ahàkà, cwÿrjapê ri hajÿar neInxû Cati te ito mempej me, mehkên catêjê cukij ne me to ipicokjêr catê.

²⁸— Ne nee ca ite icakôc xà to icakôc itajê impar xà to ame amji mǎ me apikrar nare. Ampo na? He ramǎ amehîc catêjê te meijôkre par, ne hacpÿa mǎ amehîr ne kre pê me hapôjxàa kam ri ramǎ hàhhuc to mō. ²⁹Ne por mempejti ton to me ipa atajê, quê ha mehtyc xà jirô pê hacpÿamǎ mehtîr, ne Pahpām cahê na amji to me ipijaparohnÿtti mǎ. Ne por mehkînte mehkêanre ton to me ipaatajê, quê ha mehtîr, ne cama mehkên mǎme axà, ne ampÿa mǎ, Pahpām pê amji to me acto.

³⁰— Ne pa wa nee amjia kôt jûm kên mǎ mên nare, ne Inxû te catÿt kam amji jahkre pejti te me hahkre pej xà ata kôt, wa ha me to ajcokjê. Na wa nee apu ampo itajê to ihcupan nare. Ampo na? He wa nee ite amji kam ijapac xàa na jûm kên mǎ mên nare. Ne por Inxû te ikujahêc ata te amji kam hapac xàa kôt wa hân nemehkên catêjê kên mǎ me curê, ne mempejti catêjêatajê impej mǎ me curê.

Pê Jeju hàpên xà ton atajê, ihtÿj cupê Pahpām na harê

³¹— Ne wa ha pa ipyxit peaj ne me amǎ amji kôt harê na mǎ, quê ha ite amji jarên xà itajê kôt hamreare ne. ³²Ne nee mǎ ipyxit peaj nare, ne ihtÿj icaxuw jûm ata, ne cupê ijôInxû. Ne por ito ampo na awjarê atajê, ampeaj kam ri, neemǎ Inxû apu ihhêj xi jarên nare na, ramǎ imǎ hahkre pej. Inxû teijarên xà ata ampeaj kam ri, ne nee ihkôt hamre xà nare.

³³— Ne ate me ina gâhcukjêr ne me ijarên par prâmte, Jowāw te me cumrār catê wÿr me jûmjêkujahêc, mǎ cute me cumǎ ito hûjarên paratajê ri nee ihhêj xi xà nare, ne ampeaj kam ri. ³⁴Ne nee imǎ pjê ita kam, cute me cumǎ me ito hûjarên xà ita na prām nare, ne quêt Inxû te ito hûjarên xà atajê ri imǎ impej, ne nee ihkôt hamre nare. Ne mēr ampo na ri Jowāw te mecumrār catê te me amǎ ijarên to hajÿr? He ca ihhêaj toijarên par xà atajê kôt me ikampa, ne ate amji mǎ meito ahimpej na, ca ha nee me akên mǎ me axàr nare, neatÿj me atyc xà jahpa.

³⁵— Ne pom ihpôc xà hân ne amji na ampo jarare jàhtôa ne to cuprô, ita jîkjê na ri Jowāw te me cumrār catê ata amji na me ato cuprô. Ne cupê ihpôc xà pyrâac ne me amǎ ahcujro, ca atÿjahna ate me cuprôn to amcro to incrêre xà, mār quê me amǎ ampo to hahkre. Ca hûrên

amegakry cakrô, ca ajte nee ate me hūjarēn xà atajê cunea na me kam gapac nare. ³⁶Ne ampeaj kam pê Jowāw hirāa pê me amā ijarē. Mā cormā Inxū Cati te ijāpēn xà catia ita na imēn, wa to ijāpēn to ipa, atajê ri Jowāw jirôa pê, hirāa pê ijarē, ne hanea ne ihtÿj ajpēn Inxūte ikujahêc na ijarē. ³⁷Ne hanea ne Inxū te ikujahêc ata, ihtÿj ito me amāawjarē cakrô, ca rÿ jū caxuw ate me hōkre par ne mehōmpun nare. ³⁸Ca nee ajte icakôc xà itajê na me ipar, ne amji māmē ito ahimpej nare. Ne ca rÿ jū caxuw ate me Inxū teajpēn ikujahêc ata jōkre me, cute me amā harkwa jirēn atajê nō impar nare. ³⁹Ne cormā ihnō xwÿjê, he ca atÿj me Inxū pêPahpām jarkwa na ihkàhhôc to hahkre to me apa. Neate me to hahkre xà atajê kôt atÿj nee jū caxuw ate ame atyc nare na, ame amji cāmji. Ne por ihkàhhôc ata ihtÿj ito awjarē. ⁴⁰Cakrô ca ma ajte ite me amāme atir rohnÿtti mā xà ata jōr xà wÿr ame gitōt.

⁴¹— Ne imā Inxū te ito ihcakôc to impejti naa pit mā to prām. Cwÿrjapê ri imā pjê kam me hūmre te ikôt me harēn to impejti na me to prām nare. ⁴²Ne wa ite ramā me akrāhky na me amā Pahpām kīn name gahkre pej, ne nee me amā caxwām catia mā Pahpām kīn nare. ⁴³Ne wa Inxū te amji kam hapac xāa na ajpēn me awÿricator cakrô, ca ajte ma ame icaca. Ne quê ha pjê ita kam, ita ri, ajte jūm xūmre amjia kôt cute amji kam hapac xāa na me awÿr cato, ca ha atÿj ahna me amji capa, ne ihkôat me amji to. ⁴⁴Ne ate pjê kam me hūmre te me apejti na me garēnna ri, me amā impar prām. Ne Pahpām te me apejti na megarēn na ri, nee amji to me amā gāhcukjêr to prām nare, ita kam jū mā ca ha ne ito amji mā me ahimpej? Wÿr ca ha amji mā hamā ne me to.

⁴⁵— He xà pa wa ha ajkī Inxū cuna mā me garēn to kēanre ne? Hāpà. Ne pom ca me Mojxe xwÿ te me hapackre xà to me amji kampa, ne cute me atehcajpar xà na amji mā me to hane ita, quê haPahpām mā me apê mehkēn ton catêjê na me amā hacjê. ⁴⁶Nāmri ca ha me ate caxwām catia mā amji mā me Mojxe kam gapac na, ca ha atÿj hanea ne ito amji mā hane. Ampo na? Taa mā pê ina ihhōc. ⁴⁷Ca nee ramā Mojxe to amji mā me ahimpej nare ita kam, jū wÿr ca ha ito amji mā me ahimpej — hajÿr. Hō, Jeju te Juta catêjê jō pahhi kwÿ mā harkwa to hajÿr.

Pê Jeju hō incrire to me hàhtôa mā harte

6 ¹Ita jirô pê mā, wa ma Jeju me, me ikwÿ me, Hīpôjajo jō cô na me irêr, ata japyr nō te Tiperij jō cô. ²Mā me ikôt me hàhtôa ne me mō. Ampo na? Cute meJeju te me hà caprār, ne me to impej pyrentu na me hōmpunna ri. ³Wa hàhkà jakôt nō na Jeju me, me ipê ihkôt me ipacatêjê me, me ijāpir ne me ijÿr. ⁴Pê caxuw ramā me Hakren xà jō amji kīn me Pāwtÿjre jō amji kīn na ahtipre.

⁵Mā Jeju te amji wÿr, por ihkôt me hàhtôa ne me mō atajê pupun, ne cute Pirip mā harkwa to:

— Jō ri cu ha ajte me hàhtôti itajê mã me hō nō mãme pahcato, ne me hūhkà? — hajÿr.

⁶Ne pê ramã cute me cumã pãw kryj ata kam to hàhtô to amji kampa, ne cama cute Pirip cajpëar prãnte pê cumã hane.

⁷Mã Pirip cumã:

— Ahpÿanre na me pyxit te me pãw kryjre ne mencwÿr xàcaxuw, cu ha me putwÿr te ôjtô jãpên xà jō pore jirôa pê ahna me cumê cakrô, quê ha nee me cahuc nare — hane.

⁸⁻⁹Mã Antre pê Petrô tō te cumã harkwa to:

— Ihnãm hã ahkrare xūmre nō ita mã pãw kryjre texíc, ne caxuw cumã tep pijakrut ne hàr hiahpuro mã to jÿ he, ne jū wÿrquê me hàhtôti itajê catwÿ! — hajÿr.

¹⁰Mã Jeju te me imã harkwa to:

— Me cumã, quê mehcunea pjê kam me to jÿ — hajÿr. Nepê ampeaj kam pjê ata kam pôre. Mã mehcunea jÿr, pjê kam, ne por me hūmre me hÿr atajê pê me hàhtô na me xíc mir, me hūmre pit. ¹¹Mã Jeju te pãw kryjre atajê incwÿr nehūrên hakryti na Hūm pê Pahpãm mã to amji jarên. Ne cute ihcokjêr neme imã hōr, wa ite me cumã hōr par, mã cute tep pijakrut atajê to hajÿar. ¹²Mã ajte me hō pãw kryjre itajê to mehcunea jarte partu. Ne cute me hàpàn tohhijirô pê mã ri, Jeju te me imã harkwa to:

— Cute ame cahhur tohhi itajê to kàhà kam me cuprō, quê neeihnō ipictor nare — hajÿr. ¹³Wa ite me to cuprôn, ne me to kàhà to tōxi ne me to hipu par, por pãw kryjre te xíc atajê cahhur to.

¹⁴Mã cute Jeju te ampo pejti ton xà ita na mehōmpun, ne amji mã me harên to:

— He ampeaj kam ri hūmre ita pê me pamã Pahpãm jarkwa to ihcakôc catê, por pê Pahpãm me pamã cator xà na to awjahkre ata mã he — hajÿr. ¹⁵Mã Jeju te, cute me hàprêa kam amji mã me to hōpahhi na me hahkre pej, ne ma ahte tē, ne kēnti kàa nō na hàpir.

Pê Jeju cô incwÿrpê mō

¹⁶Mã ramã me ina caxwa, wa curia ite me Jeju rer, ne ma me iwÿrc, hīpô tohkà wÿr. ¹⁷Ne pàr kre mã meicjêj, ne ma Capernam jō krī wÿr ite me to irêr na me amji to hajÿr. Ne ramã ihcajpuaw pàr kre to me mō, mã ramã awcapàtkô, mã nee cormã me iwÿr Jeju cator nare. ¹⁸Mã kôc pahtÿjti ata te hàpêrkam ihtêm, ne cô to harô to pra. ¹⁹Wa ramã ite me imōr jūwÿr to me rec pyxit, cô kam, ne ma me to cakrÿn to mō. Ne me ite amji wÿr ajpên cô jipy Jeju te mōr na me hōmpun, ne ampeaj kam me imã hūpa.

²⁰Mã pea me ina hàhtêp, ne cute me imã harkwa to:

— Ame icupa nare, pa wa mō, nee mã ipê me carōnare — hajÿr. ²¹Wa ite me hahkre pej, ne hacpÿa mã hūrên ame ijakry, ne itÿj ite ahname

amji caxàr. Mā me iwỳr hàr, ne jū mā cute pàr kre ton, mā cyt ne me imōr xà ata wỳr me ito icator.

Pê me hàhtôti atajê ame Jeju japê

²²Ne pê Jeju curi me cumã harte xà ata ri, wa ahte ite pàr kre pyxit peaj mā me icjêj na cute me ipupuan na, curia cormã me ahtwỳ, ne me Jeju jikaj. Ne nee pê ramã me iwỳr Jeju cator na me hahkre pej nare. ²³Mā ma me ijakàn pê Tiperij jō krī jō pàr kre kwỳ cator, por curi Jeju te Hūm mā pāw pyrên hakryti jarên, ne me cumã kryj, mā cute ame to harte tu ata ri. ²⁴Ne cute me ijapên, ne curia ame Jeju jikaj atajê kwỳ te pàr kre kwỳ mā mencjên, ne ma me ikôt Capernam jōkri wỳr me to cator, cute me Jeju japên prãmte.

Jeju pê me pahto ihtīr rohnýtti mā catê

²⁵Ne curia ri me hàhtôti atajê te me Jeju mǎcator ne me cumã:

— Hàpà me Ikrā tūm! Jū caxuw mā ca ita ri acator? Wa ihcaprýna curi ame gikaj, ca ate jū mā ajte ne ramã ita riacator? — hajỳr. Mā Jeju me cumã:

²⁶— Ampeaj kam wa ha me garê! Ca ate ijapên xà catia na me ipupun, ne Pahpāmkra na ate amji mā me ito hajỳr to, ca ikôt me acator nare. Ne ame garte prām ita to pit mā, ca ikôt me acator. ²⁷He ame hajỳr nare! Nee ca pjê ita kam, ate amji to me apijapar prãmte, me gápàn to pit mā ameamji kam gapac nare. Ne quêt Pahpām cahê na ate amji to me apijapar rohnýtti mā xà ata to, ca ha me amji kampa. Ampo na? He ate meto amji kam me gapac ata pê ihhêj rūm me gō te me ato meatīr rohnýtti mā xà. He ipê me Ahàkà, na wa ite me axūmrea na amji ton, ne me amã Inxū Cati to hahkre, ca ate cahê na amji to me apijapar rohnýtti mā xà caxuw. Mā ihtỳj Inxū pê Pahpām te, ite to ijapên xà caxuw imã carôt jōr. Ampo na? He cumã ipej na ri — hajỳr.

²⁸Mā cute ita na mehcukij to:

— Ampo ton na ri Pahpām mā me ito prām, wa me cumã to? — hajỳr.

²⁹Mā Jeju te me cumã harkwa to:

— Ate ito amji mā me ahimpej na ri, Pahpām mā me ato prām, cwỳrjapê ri cute me awỳr ikujahêc — hajỳr.

³⁰Mā me cumã:

— Ca ha hipêr acarôat to ampo pihho pejti to! Wa ha ahna me apupu, ne itỳjamji mā me ato ihmpej! ³¹He pê me panquêtjê pō kam me hamreare ata kam ajcome hō pê mana ata pit kur to me ipa, ata pê Pahpām jō kàhhôc kam harên to: “Cute cōjkwa pīn me cumã me hōjōr, mā cute mehkrêr” hajỳr. Na ca ha pijamã ajkī cuxà me imã to? Wa ha me hōmpu, ne me cukrê, ne itỳj amji mā me ato ihmpej — hane.

³²⁻³³Mā Jeju me cumã:

— Ỡhỹ, ampeaj kam wa ha me amã cŏjkwa jŏ ata kŏt harĕ. Pĕrỳ pĕa mã Mojxe xwỳ jŏ caku kam, cute pjĕ kam amji tome ipijapar xà caxuw pit mã, pĕ Pahlpãm me cumã me hŏjaprỳ te mana ata gŏ. Ne nee mã pĕ Mojxe me cumã hŏ ata jŏr nare, Pahlpãm pĕ me cumã cugŏ. Ne pom curmã cŏjkwa pĭn Pahlpãmjŏ intuwti cator ita pĕ ri cŏjkwa kam Pahlpãm cahĕ na ate amji to meapijapar rohnỳtti mã xà caxuw imej — hane.

³⁴Mã me cumã:

— Me Ikrã tũmti, gŏtpĕ amcro cunea kam, mĕr me imã Pahlpãm jŏ intuwti ita gŏ! — hane.

³⁵Mã me cumã:

— He ipĕ ri ihhĕj rũm cŏjkwa pĭn Pahlpãm jŏ intuwtiata, na wa ha me to ihtĩr rohnỳtti mã. Quĕ ha jũm ty, ne ihtyc jirŏ pĕ hacpỹa mã ihtĩr, ne nee hipĕr jũ caxuw ihtyc nare. Quĕ ha prãm na jũm te apu ipa na, quĕ ha apã ne hacpỹa mãihtỳj, ne cumã amji kĩn, ne harte pyrĕn hakry. Ne quĕ ha hanea ne jũm kŏr na apu ipa ne ikŏ, ne hacpỹa mã ihtỳj ne cumã amji kĩn. Jĩkjĕna, quĕ ha jũm te Pahlpãm jahkre pej ne cumã amji jŏr, ne ahna mehkwy mã hãr to prãm na, quĕ ha iwỳr apkjĕ ne ito amji mã ihhimpej, nePahlpãm jahkre pej, ne ahna mehkwy mã hãr pyrĕn hakry.

³⁶— Wa ramã ite me amã me atoa icakŏc to, ca atỳj me ipupun cacrŏ, ca nee cormã me ikam gapac nare. ³⁷Ne por Inxũ te ijũhkra mã me hacjĕn xà atajĕ, quĕ ha ihtỳj ijũhkra mã me acjĕj, wa ha itỳj amji mãme huwahi, ne jũ caxuw pŏ mã, amji pĕ, jũm to ijũcapĕr, quĕ ha ipictor nare. ³⁸Ne por Inxũ te ampo na amji mã ito prãmti xà atawỳr pĕ wa cŏjkwa pĭn wrỳ. Ne nee amjia kŏt ite amji mã ampo na prãmti ata wỳr, iwrỳc nare. ³⁹Ne ite, cute ijũhkra mã me hacjĕn atajĕ tohajỳr xà caxuw ri, cute me awỳr ikujahĕc he. Quĕ ha nee jũm ipĕ ipictor nare. Wa ha jŏ ri pjĕ jamre xà ata kam, me to ipicokjĕr xãjŏ amcro kam, itỳj amji kŏthacpỹa mã mehcunea to ihtĩr. Hŏhŏ, ita caxuw ri Inxũ te ikujahĕc. ⁴⁰Ita na ri Inxũ ito prãm he. Quĕ ha ihtỳj ipĕPahlpãm kra te hajỳr romã mã iwỳr me apkjĕ. Ne por quĕ ha ito amji mã mehhimpej atajĕ, wa hajũ caxuw, pjĕ jamre xà ata kam, hacpỹa mã me to ihtĩr. Quĕ ha me to ipicokjĕr xã jirŏ pĕ Inxũ cahĕ na mehtĩr rohnỳtti mã na ameipa — hajỳr.

⁴¹Mã Juta catĕjĕ kwỳ te ajpĕn mã me Jeju toihcakŏc kĕn kam mehtĕm. Ampo na? Cute cŏjkwa pĭn cupĕme hŏ tuaw pyrãc ne iwrỳc na amji jarĕn, na riame ajpĕn mã harĕn to hane he:

⁴²— Pom cupĕ Joje me Marij kra ita? He wa ramã ite me hŏmpun pejtu, nŏ na mã ajte cŏjkwapĭn iwrỳc na amji jarĕ? — hane.

⁴³Mã Jeju te mempar ne me cumã:

— Nãmhã ne apu ihĕj xi na amji mã me ito hajỳrjicu. ⁴⁴Jũ wỳr quĕ jũm amjia kŏt amji to ikŏt ipa catĕ. Nãmri quĕ ha Inxũ te jũm pĕ ikŏt ipa catĕ na ton na, quĕ haihtỳj cupĕ ikŏt ipa catĕ. Na wa ha itỳj hacpỹa mã toihtĩr, ampo cunea jamre xà ata kam. ⁴⁵Ne Pahlpãm jarkwa to mehcakŏc catĕjĕ

jō kàhhôckam hūjarēn xà te hajÿr he: “Quê ha Pahpām pê mehcunea mǎ ampo to hahkrecatê” hane. Quê ha cute me kamhapac, ne amji mǎ me to ihmipej atajê, quê ha ajpên iwÿr me apkjê, ne iwÿr me pra, neihtÿj amji mǎ me ito ihmipej. ⁴⁶Ne rÿ jū caxuw ita ri, pjê kam catêjê nō te Inxū pupun nare, ne pa nare. Wa ipyxit peaj ne itÿj quêt hōmpu. Ampo na? Hecurūam wa icator, na ri imǎ hahkre pej.

⁴⁷— He wa ampeaj kam me amǎ awjarê, quê ha jūm te amjimǎ ito ihmipej na, quê ha ihtyc jirō pê hacpÿa mǎihtîr, ne ihtîr ita na apu ipa rohnÿtti mǎ. ⁴⁸Na ri ipê me gō te me ato atîr rohnÿtti mǎ xà ata. ⁴⁹Ne pê mam me panquêtjê pō kam me hamreare ata kam ame hō pejti japyr te mana ata pit ku cacrō, pê ihtÿj amehwej ne amehtyc partu, ne nee camahacpÿa mǎ jūm tîr nare. ⁵⁰Ne por mehwÿr cōjkwa pîn me hō tuwti wrÿc ata, quê ha jūm te ihkwÿ krêr na, quê ha Pahpām cahê na ihtîr ita na apu ipa rohnÿtti mǎ. ⁵¹Ne ipêa ri cōjkwa pîn me cumǎ me hō tîar wrÿc ata. Ne ipêa ri me to ihtîr rohnÿtti mǎ xà. Wa ha pa, pjê kam mehcunea mǎ amji gō. Na quê ha jūmte ihhêj ne ikwÿ krêr na, quê ha Pahpām cahê na ihtîr ita na apu ipa rohnÿtti mǎ — hajÿr.

⁵²Mǎ Juta catêjê kwÿ ame kam incryac to ame kam incryc, na ri cute meajpên mǎ harên kên kam ihtêm, ne me harên to:

— Jū mǎ quê ajte hūmre ita ne me pamǎ amji jīa gō, cu ame cuku? — hajÿr.

⁵³Mǎ Jeju me cumǎ:

— He ampeaj kam wa ha me amǎ amji jarê, ca ha me ateame ipê Ahàkà jī kur nare, ne nee ame icaprō ita to ameakōm nare na, ca ha nee Pahpām cahê na amji to ame apijapar kam me toacrà nare, ne atÿj ame atyc pa, ne me akôt hamre rohnÿtti mǎ. ⁵⁴Ne quê ha jūm te ijī kwÿ krêr, ne icaprō ita kwÿ to ihkōm na, wa ha itÿj jūm ata to hacpÿa mǎ ihtîr, por jū caxuw me to ipicokjêr xà jō amcro pê ampo cunea jamre xà ata kam. ⁵⁵Quêt ijī ita ri pjê kam me hō itajê jirōa pêmpej. Ampo na? He ijī ita pê ri quêt me hâpàn xàimpejti ata, ne icaprō ita pê ri quêt mehkōm xà imejti ata, me to ihtîr rohnÿtti mǎ xà caxuw. ⁵⁶Na quê ha jūmjê te ijī kwÿ krêr, ne icaprō to mehkōm na, wa ha ramǎ me ajcacwa, ne ajpên kam me ihônco tu ne. Quê ha ramǎ Icarō Pejti me cumǎ acjêj, quê ha Icarō Pejti ata carōat kôt me ipa. ⁵⁷Ne por Inxū pê mehtîr xà cunea xakat ata te riapjên ikujahêc, na wa itîar na ipa. Na quê ha jūm te ijī kwÿ krêr na, quê ha hanea ne ihtîr ita na apu ipa. ⁵⁸Hōhō, pê mam me panquêtjê me hō pejti pê mana krêr cacrō, ihtÿj amehwej pa, ne amehtyc partu. Ne pom curmǎ cōjkwa pîn ipê me hōintuwti wrÿc ita caca xà te nee hajÿr nare, ne ajtearemǎ, wa quêt mehtîr rohnÿtti mǎ na me to — hane.

⁵⁹Pê Capernam jō krī kam, cute me cuprōn xà jürkwakam Jeju me cumǎ hūjarēn xà ata to awjarê tohane. Ne nee pê cormǎ ne Jeju mecumǎ amji to ipipê nare, mehcunea te me hahkre pej cupate. Cwÿrjapê pê ajco

cute me cumã amji jarĕn xà itajĕcwÿrpĕ me cumã amji jarĕn to ipa. Ne Jeju jĭ kur xàata kôt harĕn xà te hajÿr he. Quĕ ha ihtÿj jŭm amji mã Jeju to ihhimpej, ne ihkôat ipa, ne ihkôt ipa xà ata pê ri cute hĭ kur xà.

Pĕ me hàhtôa ne me Jeju mã hikra

⁶⁰Mã Jeju kôt me ipa catĕjĕ jàhtôa ne cute me itapar, ne ajpĕn mã me harĕn to:

— Pom me pamã ampo to hahkre itajĕ impar kôt hakop jahkre kêatre! Ne jŭ mã quĕ ha jŭm kam hapac to, ne hahkre pej ne ahna amji capa? — hajÿr.

⁶¹Ne nee jŭm te Jeju mã me harĕn nare kam, mã cutearamã me ahna ihcakôc xà ata jahkre pej, cwÿrjapĕ ri cute mehcukij to:

— Xà ita cwÿrjapĕ mã ca ame icaca, ne ame imã hikranprãm? ⁶²He ca ha atÿj jŭ caxuw còjkwa wÿr ipĕ me Ahàkà te hacpÿa mã hàpir na me hõmpu. Jirô pê mã ca ha cormã me ijŭjarĕn xà itajĕ kôt me hakop, ne me hahkre pej. ⁶³Ne Pahpãm Carô Pejti ata ri cahĕ na me ato ipijaparohnÿtti mã. Ne jŭ wÿr ca me anô amjia kôt amji mãhamã ne ca amji to ajpa, ne me ca ajpĕn to me ajpa. Ne ca ha ate me icakôc xà ita naikam me gapac na, quĕ ha Pahpãm Carô Pejti me amãacjĕj, ne me ato ipijapar rohnÿtti mã. Hõhõ, ita pê ri ate me ijĭ kurxà ata, pom wa me amã harĕ ita. Ne wa ampeaj kamme amã ampo itajĕ jarĕn cakrô, ca ajte nee me akwÿito amji mã me ahimpej nare — hajÿr. ⁶⁴Ampo na pê Jeju me cumã ita jarĕ? Nee mã ampo nanare. He pê ramã rÿ pĕa mã, mam jŭmjĕ atajĕ te to amji mã mehhimpejxà nare na me hahkre pej, ne hanea ne jŭm te ihkĕn mãmĕn xà ata na hahkre pej.

⁶⁵Ne cute me cumã:

— Cwÿrjapĕ wa ite ramã me amã harĕn xà ata na, quĕ ha Inxŭ te ikôt jŭm te ipa catĕ na hãm nare na, quĕ ha nee cupĕ ikôt ipa catĕnare — hajÿr. ⁶⁶Na ri Jeju kôt me ipa catĕjĕ jàhtôa ne cute ihkôt me ipa jicu, ne nee hipĕr ihkôt me ipa nare.

Pĕ Jeju kôt me ipa catĕjĕ te tóxi atajĕ nee me cumã hikran nare

⁶⁷Mã cute me ipĕ ihkôt me ipa catĕjĕ te tóxi itajĕ cukij to:

— Xà ca ha hanea ne me ijicu, ne ma me aprarprãm? — hane. ⁶⁸Mã Ximãw Petrô te cumã harkwa to:

— Jŭm wa ha ajte me hŭnã? Me ijô Pahhiti, pom acakôcxà itajĕa ri quĕt me imã ite amji to me ipijapar rohnÿtti mã xà to hahkre. ⁶⁹Wa ite me Pahpãm te apĕ jŭm pejti ata kujahĕc name gahkre pej, na wa itÿj ite amji mã me ato hajÿr — hajÿr.

⁷⁰Mã Jeju me imã harkwa to:

— Ýhÿ ita cwÿrjapĕ wa ite amji mã me ate tóxi itajĕ capi cakrô, mã me anô pyxit ne kam me pahcurĕ xwÿn carô kĕn jô pahhi — hane.

⁷¹Ne pê Jeju, Juta Carijot pê Ximāw Carijot kra ata to, pê meimã ihcakôc. Ampo na? Juta ata pê ihkôt me ipa catêjête tôxi atajê nōa cakrô, quê ha ihtÿj jũ caxuw Jeju curê xwÿn tehcajpa, ne ihkên mã cumê.

Pê Jeju kjêjê intuwre atajê ame cumã xwÿ

7 ¹Ita jirô pê mã ri ma Jeju ame ito mō, Hípôjajojō pjê kam, ne pê nee Juta jō pjê kam ajco apu ipa nare. Ampo na? Pê curi me hō pahhi catêjê apumehcuran prãm na pê. ²Mã ramã caxuwaw Juta catêjê jō amji kîn nōjapÿr te Ikrere jō amji kîn ata to me cator xàakam. Pê ajco me hōamji kîn ton xàa na, ihtÿj ikrere atajê kam amehkrī, ne nee me hūrkwā pej kam amehkrī nare. ³⁻⁵Mã cormã hapu na Jeju kôt mehkjêjê atajê teihtō kà pê Pahpãm kra na amji mã me to hajÿr nare, na ri cute me hapactua kam cumã harkwa to:

— Juta jō pjê wÿr atēm pyrentu, ne curi acato, ne acarôat to me cumã ampo pihho catihiti itajê cunea to, quê me hàhtôti atajê me hōmpu! Quê ha jũm mã amji to cati prãm na, quê ha nee apuipimxur to ihcuhkwÿr nare. Ne mērampo na quê ate ampo jahkre pej xà itajê na me apupunnare? Me cumã to, quê ahna mehcunea me apupu! — hajÿr.

⁶Mã Jeju me cumã:

— He cormã nee ite mehcunea mã amji to ipipê xà jō amcro kamhàhhuc nare! Ne me amã amji kîn wÿr meaprar xà caxuw amcro cunea impej. ⁷Mã pjê kam catêjê itajê nee quêt ame acurê nare. Ne pa nare, me ikam incryc kam ame ipa. Cwÿrjapê ri ma ameicurê, ne ma ame icaca! Ampo na? Wa itÿj me cumã, cute meampo to kên atajê jarên to ipa na ri, ma ame icurê. ⁸Ne me ca nare, gapacta ne amji kîn ita wÿr me mō. Waha ita ri apu mō. Ampo na? He cormã amji kîn wÿr imōrxà caxuw nee ijō amcro kam hàhhuc nare — hane. ⁹Hō, Jeju te me cumã amji jarên to hajÿr, ne curiaHípôjajo jō pjê kam hàhhuc, ne apu mō, me hakàn pê. ¹⁰Wa me hakàn pê ame ipa, mã me ina jũ mã amcro te, wa ma me ipimxuar pê Jeju me, me mō. Mã nee jũm te me imōr xà na meipupun, ne me ijahkre pej nare.

Me hàhtôti atajê mã Jeju to cute amji kam me hapac xà pijakrut

¹¹Mã tee Juta catêjê jō pahhi kwÿ amji kîn ata na, me hàhtôti atajê catàtkre na ame Jeju japê. Ne amehapên to me ahna hàhcukjêr to hajÿr to me ipa he:

— Jō ri mōrmō Jeju apu mō? — hajÿr.

¹²Mã me hàhtôti atajê kwÿ kàjpej pê, ajpên mã me Jeju jarên to:

— Ampeaj kam jũm ita pej — hane. Ne mehkwy ajpên mã meharên to:

— Quê, he jũm ita ihtÿj mehkwy mã ihhêj xi to ipa — hane.

¹³Mã Juta catêjê jō pahhi kwÿ mã Jeju kinnare na, cute me hahkre peaj xà na, nee jũm me kam mare mãajpên mã Jeju kôt harên nare, me hō pahhi kwÿ te ame kam incryc, ne ame to kên cupate.

Pê Jeju me cuprôn xà kam me cumã ampo to hahkre

¹⁴Ne ramã cute me to amji kîn ata krã curan xà wÿr, ihcahti na cute me to hajÿr. Mã ma Jeju Pahpãm to meamji kam hapac xà jÿrkwa wÿr mō ne hār, ne curia hÿr ne ame cumã ampo to hahkre. ¹⁵Mã Juta catêjê kwÿ te mehcahôc xà atajê na mempar, ne me amji mã harên to:

— Pÿhàpà! Pê nee ihkàhhôc to hahkre cati nare cacrô, ampeaj kam cute amji jahkre pej — hajÿr.

¹⁶Mã Jeju me cumã amji jarên to:

— Pom wa me amã ampo to hahkre itajê, wa nee amjia kôthahkre pej, ne me amã to hahkre nare, ne nee cupê itekjênare. Ne cupê Pahpãm te ikujahêc ata tekjê. Necurüam ri ajpên ampo itajê pra, wa cama me amã to hahkre. ¹⁷Ne quê ha jÿm mã Pahpãm te amji kam hapac xàjahkre pej, ne ihkôt amji ton to prãm na, quê ha ite ampo to hahkre xà itajê na ikampa, ne hahkre pej pyrentu, Pahpãm pîn hapôj na, ne nee ikrã pîn hapôj nare.

¹⁸— Ne quê ha mehcunea te amji mã me jÿm cupa to prãmto, quê ha ihtÿj amjia kôt, ihkrãa kam me cumã ampojarên to ipa. Ne pa nare, wa nee ite hajÿr nare. Ampo na? Imã ate amji mã me icupa ita na me ato prãm nare, quêt ate me amji mã me Pahpãm te ikujahêc ata cupahti na ri, imã me ato prãm. Na wa itÿj catyt kam me amãijÿjarên xà, hêj xi nare ita to ijÿjarên to ipa, ne nee wa ame amã ihêj xi jarên to ipa nare. ¹⁹Ne pê ramã Mojxe xwÿ me panquêtjê mã Pahpãm jarkwa gō cacrô, ca ajte nee amji mã me kam gapac nare, ne mër ampo cwÿrjapê mã ca tee ame icuran to hahkre? — hane.

²⁰Mã mehcunea te Jeju mã me harkwa to:

— Mōrmō ca apu akrã kam waj, na mã ca apu amji na meikraj! Jō ri mã jÿm apu acuran prãm ita? — hajÿr.

²¹Mã Jeju me cumã:

— Por wa ite me pahkôt xà jō amcro na icarôat to ampo pihho pyxit peaj ton, ne ite jÿm xà ata caprâr, ne to me amã ipikrar ata to, wa ite amjina me amên, ca ajte ame ikam acryc. ²²Ne ca hanea ne atÿj me pahkôt xà jō amcro na meapê. Ampo na? Quê ha me pahkôt xà jō amcro na jÿm cahãj mã ihkrare ihpÿm, ca ha atÿj ajte mepahkôt xà jō amcro itajê nō na me cumã impy kà kwÿjakep, pê Mojxe xwÿ me amã to hahkre xàa na. Ne nee mã pê Mojxea ita to ipipê nare, ne mam Mojxe quêtiti pê Aprãw xwÿ ata mã pêita to me amã ajpê. ²³Ne Mojxe xwÿ te me hapackre xà ita kôt, mã ca atÿj me pahkôt xà ita na me ahkrare mã mempy kà jakep. Ne nee ipê me apyrac, wa ite jÿm ita pê ihkà kwÿ jakep nare, ne quêt cumã ihkà cunea na to impejti, ca ajteita na ame ikam acryc? ²⁴Ne ca hãn ne ajte ampo na me hōmpun pyxit peaj kam, ramã ihkêanre na me harê. Ahna cute hajÿr nare, ca ha xaate hōmpun xà ata kôt to amji

kampa, ne ihkôt hakop, neimpejti na hahkre pej, nare, ihkéanre na hahkre pej jirô pê, ca ha cormã atỳj harẽ — hane.

Jeju pê ri Mexij pê me to awjahkre ata

²⁵Mã Krĩpinkrên catêjê kwỳ Jeju na me ajpên cukij to:

— Xà Jeju ita mã me pajô pahhi catêjê amehcuran prãm? Ne mër ampo na mã cute mehpro nare? ²⁶Pom me pahcuneajipôc ri xa ne ame pamã ihcakôc ita? Mã nee ajte jũm te cumã ampo jarên nare? Nare, mormõ me pajô pahhi catêjê, por pê Crixto toPahpãm me pamã awjahkre ata na, mormõ amji mã me to hane? ²⁷He me imãa, nee cupê Crixto nare! Quê ha jũ caxuw me pahwỳr Crixto ata cato, cu ha neejũ rũm cator xà na me hahkre pej nare. Ne pom jũmxũmre ita ri ihtỳj jũ rũm cator xà ata na me pamãhahkre pej, he cupê Naxare jô krĩ catêjê nõ — hane.

²⁸Mã cormã Jeju Pahpãm to me amji kam hapac xajũrkwa kam xa, ne cute me cumã ampo to hahkre xà ata kam, ihkrãhhia kam me cumã:

— Xà ajkĩ ampeaj kam me amã jũ rũm icator xà ita najjahkre pej? Hãpà! Wa nee amjia kôt icator nare, ne me apê, por ajpên cute ikujahêc ata jahkre kêatre. Ne por jũm te ikujahêc catê ata pê ri amji jarkwa par catê, ne catyt kam ipa! ²⁹Ne imãa ri quêt hahkre pej. Ampo na? Heihpian wa icator, ne cutea ri ajpên ikujahêc — hane.

³⁰Mã cute mempar, ne tee amehpro to hahkre, ne neejũm te ihcupên nare. Ampo na? He nee cormã cute mehpro, ne ihkên mãme mên xà kam hàhhuc nare na ri. ³¹Mã me hàhtôti atajê jipôc ri me hàhtôa te ihtỳj Pahpãm te Jeju to me cumã hũjahkre na amji mã meto ihhimpej. Na ri me ajpên mã harên to:

— He ihhêj ne me imãa, cupê, por pê Crixto to Pahpãm me pamã awjahkre ata! Ne quê ha jũ caxuw ajkĩ Crixto cato, ne ajkĩ, pom Jeju te ampo ton xà itajê jirôa pê ajkĩ to? Hãpà. Taa mã ri ramã cator — hane.

Pê krãhtare amji caprỳ to Jeju pro to, hỹrmã pra

³²Mã Parixêw catêjê kwỳ te kàjpej pê cute amji mã me harên to hajỳr na mempar, cwỳrjapê ri cute Pahpãm mã mehcajrên catêjê jô pahhi kwỳ me, cute Jeju pro na me ajpên par. Ne cute hỹrmã me hõ krãhtare kwỳ kujahêc, cute mehpro ne me haxàr prãmte. Mã hỹrmã me cator ne cama mehcuhhê ne me kampa.

³³Mã cormã Jeju me hàhtôti atajê jipôc ri xa neme cumã:

— Wa ha itỳj cormã ijôtpê ame acahê na imõr crirene, ne quê ha ina ahtũm nare, wa ha ma hacpỹ mã cute ajpên ikujahêc ata wỳr amji jaxà ne tẽ. ³⁴Ca ha me ipupun prãmte, tee ame ijapê ne nee me ipupun nare. Ampo na? Jũ wỳr ca me anõ, por wa curi apu mõ ata ri ikõtacato! Na ca ha nee me imã acator nare! — hane.

³⁵Mã Juta catêjê te ajpên mã me harên kam mehtêm, ne me ajpên mã harên to:

— Jū kam mā quē ha ajte tē, cu ha ajte neecumã me pahcator nare? Xà quē ha ajkī ma me cupê Crec catêjê jō pjê wÿr tē, ne curia me cupê Juta catêjê kwÿ mā apu ampo to hahkre to ipa? ³⁶Ne mēr ampo mā hãn ne harën kam pra ne harën to: “Wa ha ma tē, ca ha tee ame ijapê, ne nee hipêr me imã acator nare”, ne “Jū wÿr ca me anō curi itēm xà ata wÿr ikôt tē” hane? — hajÿr. Hōhō, pahhi catêjê te ajpën mã harën to hajÿr.

Pahpãm Carō Pejti ata pê cô te me pahto ihtîr xà rohnÿtti mã ata pyrãac

³⁷Ne pê me hō amji kîn cahhur ata, cute kam meto ihtēm xà jirôa pê impej, na pê Jeju me hipôc ri xa, neihkrãhhia kam me cumã hÿjarën to: — Quē ha me anō mã, Pahpãm jahkre pej xà pê amã kôr pyrãcti ata naprãm na, ca ha iwÿr tē, wa ha amã Pahpãm to ajpê, ca ha hahkre pej pyrën gakry. ³⁸He pê ramã Pahpãm jarkwa ita jarën to hane he:

“Quē ha jūm te amji mã ito ihhimpej na, quē ha cute amji kam hapac xà tuw pejti atakôt me hàhtôa ne Pahpãm wÿr me apkjê, quē ha taa mehtîr rohnÿtti mã na me to.
Quē ha cute amji kam hapac xà tuw pejti ata pê cô catiapijapjêr ata pyrãac, ne ipijapjêr ita na” — hane.

³⁹Ne por cô to mehkôm xà to Jeju te me cumã ihcakôcata pê Pahpãm Carō Pejti incwÿr xà. Ampo na? Por quêha jūmjê amji mã me Jeju to mehhimpej atajê, quē haihtÿj me Pahpãm Carō Pejti ata cwa. Ne ampo na pê cormã ne nee ame Pahpãm Carō Pejti ita cwÿr nare? Pê cormã Jeju nee hacpÿ mã ihtîr ne Hūm wÿr amji jaxàr, ne hacpÿa mã amji to cati nare na pê.

Pê me hàhtôti atajê ahpÿanre na Jeju na cute me amji to hajÿr xà

⁴⁰Ne pê me hàhtôa ne cute cô to mehkôm tome cumã ihcakôc na me kampa, atajê ajco ajpën mã me harën to:

— Ampeaj kam ri hūmre ita pê me pamã Pahpãm jarkwa toihcakôc catê catia, cu me hikaj ata, ne taa mã ri cator — hane.

⁴¹Ne pê mehkwy ajpën mã me harën to:

— Me imã cupê Crixto to Crixto, ne toa pê Pahpãm me pamã awjahkre — hane. Ne mehkwy ajco ajpën mã me harën to:

— Pom Jeju pê Hîpôjajo catêjê nō ita? Xà quē ha ajkī ihtÿj Crixto jū caxuw Hîpôjajo jōpjê pîn cato? Jū wÿr quē ha curūm cato! ⁴²Ampo na? Pê ramã Pahpãm jō kàhhôc kam tohÿjarën to hane he:

“Quē ha ihtÿj jū caxuw pahhi pê Tawi xwÿ tãmxwÿ nō kam Crixto cato, ne por pê curi Juta jō pjê kam, Pãw jōkrī kam Tawi xwÿ ihkrī ata kam, quē ha ihpÿm” — hane.

⁴³Mã pea me hàhtôti atajê te Jeju to me amji kam hapac xà to me ipicapôn. ⁴⁴Ne pê mehkwy ihtÿj me pro ne ihkên mã me mênprãm, ne me hacjên xà mã me haxàr prãm. Ne pê nee jũm ajte ihcupên nare.

Pê krãhtare nee me Jeju pro nare

⁴⁵Na ri ma hacpÿ mã krãhtare atajê te me amji jaxàr, ne me hũ kam me pra, Pahpãm mã cutemehcajrên catêjê jô pahhi kwÿ me, Parixêw catêjê atajê wÿr. Mã cute me Jejujapên ne ahna mehcukij to:

— Ampo na mã ca nee ate mehpro ne ajpên iwÿr me to amörnare, ne ajpên gũ kam me pra? — hajÿr.

⁴⁶Mã krãhtare atajê me cumã harên to:

— Wa rÿ jũ caxuw ite me jũm te ihcakôc xà nõto ihcakôc to hajÿr na mempar nare, ne ihcakôc xà itajêajteare mã — hane.

⁴⁷Mã Parixêw catêjê atajê krãhtare atajê mã:

— Pÿhàpà? Xà hanea ne ajte cute me amã ihhêj? ⁴⁸Xà ajkĩ me ipê pahhi catêjê kwÿ me Parixêwcatêjê kwÿ nõ te mã amji mã Jeju to ihmipej? Hãpà! ⁴⁹He por Jeju to amji mã mehhimpej to me ipa atajê pê me pahte amji kam me pajapac xà jô kàhhôc jahkre kêatre! Cwÿrjapê quê ha Pahpãm ame to kêanre ne, nemehkên mã me cumê — hane.

Pê Nicotem Jeju tehcajpar prãm to prohti kam ihcakôc

⁵⁰Pê Nicotem ramã jũ caxuw caxwa ri Jeju mã ihcakôc ata pêmehkwÿa nõ, ne cute mehkwy mã harkwa to:

⁵¹— He cu nee me pajô kàhhôc kam pahte amji kam me pajapac xà ata rer, ne me jũm atacukij ne mempar nare kam ihkên mã me mên nare. Cu ha xa mehcukij, ne me kampa, ne ihkên na me hahkre pej, ne cormã ihkên mã me cumê — hajÿr.

⁵²Mã mehkwy me cumã harkwa to:

— Pÿhàpà, xà ajkĩ apê Hípôjajo jô pjê catêjê nõa, mã caatÿj apu Hípôjajo jô pjê pĩn Crixto ata cator na amjimã to hane? Apu hajÿr nare, ne cama Pahpãm jô kàhhôc to ca hahkre ne hahkre pej, he nee rÿ jũ caxuw Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê nõ te Hípôjajo jô pjê pĩn cator nare — hane.

Pê Jeju cahãj xyre ata te hipêr ampo kên ton nare xà caxuw hũtà

8 ¹Jirô pê mã ri ikre wÿr mehcunea cutor, mã ma JejuPĩxô jô kên wÿr mō. ²Mã amcro nõ na, awcahti xà wÿr, Jeju te amji jaxàr, Pahpãm to me amji kam hapac xà jũrkwa wÿr, ne hàr ne jÿ. Mã me hàhtôa ne ahna me ipixêr, ne me xa, ne cuteampo to me cumã hahkre xà atajê na ame kampa. ³Mã cute me cumã Mojxe xwÿ jô kàhhôc to hahkrecatêjê me, Parixêw catêjê te me pyjê nõ te ahti naimpjê kaj na jũm me nõ ata pro, ne ma me to mō. Ne cute Jeju cuna mã me hãm xà caxuw, ame cumã quêt. Mã mehcunea jipôc ri hãm ne xa. ⁴Mã cute Jeju mã me harên to:

— Me Ikrā tūm, pom cahājre ita ihtỳ ahti na mō ne hūmre ita to nō, impjên kaj na. Mā jūm te ajpên kam me hōmpun, wa ite mehpro, ne ajpên awỳr me to mō. ⁵Ne pê Pahpām jō kàhhôc kam Mojxe xwỳ me pamā pyjê te hajỳrjê atajê kên to curan to hajỳr na, awjahkre he: “Quê ha pyjê nō apu hajỳr to mō ata ri kēan to cutemehcuran xà” hane. Ne ca? Jū mā ca ha cute hajỳr xà ita na me imā ihkôt harên to? — hane.

⁶Ampo na pê pyjê nō ata kôt ame Jeju mā harên tohane? Nee mā ampo na nare. Jeju te me hapackre xà nō to ihcupan, mā cute mempar ne mehpro prānte, pê tee ame to hahkre. MāJeju te cama hỳr ne me kam hapac, ne pjê na hikôt nehūhkrakhi to kam ihhōc to mō. ⁷Mā mehçukij ita na. Mā cute amji capô ne hỳr pej, ne me cumā harkwa to:

— Por rỳ jū caxuw me anō te Pahpām cuna mā ampo kēnton nare ata, ca ha mam kên nō to cahājre ita kamawcapê, ate to ihcuran xà caxuw — hajỳr.

⁸Jirô pê mā ri hacpỹa mā pjê na hikôt, ne ihtỳ jỹ ne kam ihhōc. ⁹Mā cute me Jeju te me cumā hūjarên to hajỳr na kamme hapac atajê, ma me pyxit ne me pra. Ne por mam jūm kàhtu ata ri mamam me cumā tē. Ne ahnaa me pyxit ne ajkôtmemprar ita kam me cutor. Mā ahte Jeju me jūm cahājre ata pit jàhhuc. ¹⁰Mā Jeju te amji capô ne hỳr pej, ne jūm cahājre ata mā:

— Hàpà? Ne mēr jō ri mā kên to cute ame acapêr prāmatajê? Ne mēr jō ri mā ame akôt harên to kēanre atajê? — hajỳr.

¹¹Mā jūm cahājre ata Jeju mā:

— Hamreare, nee jūm jàhhuc nare — hane. Mā cumā:

— Wa nee pa xwỳjê ato kên nare. Mēr gapacta netê, ne nee hipêr mō ne ampo kên tonnare — hane.

Jeju pê hàhcujro xà pyràac, ne me pamā ampo cunea to ajpê

¹²Jeju te hipêr me hàhtôa mā ampo to hahkre kamihtēm, ne me cumā amji jarên to hajỳr he:

— Ipê, pom hàhcujro xà ampo cuneacujro, ca me hōmpu ne me hahkre pej ita pyràac. Ipê Pahpām wỳr me amā ijàhcujrocatê. Na ca ha ate me amji mā ito me ahimpej na, ca ha jūcaxuw awcapàtkôti kam, me apê amji jahkre kêatre kam, mePahpām pê apictor xà ata kam ame apa nare — hajỳr.

¹³Mā Parixêw catêjê kwỳ te me Jeju kam hapac ne mecumā:

— Ca ramā ca apu amji to acakôc, na ri acakôc xà itajêkôt hamreare — hajỳr.

¹⁴Mā Jeju me cumā:

— Pom wa ampeaj kam me amā amji jarên to ipa itajê kôt nee hamre nare. Ampo na? He ampeaj kam, wa nee apu ihêj xi nare. Ne pa ri quêt imā, por jū rūmicator xà ata na amji jahkre pej, ne hanea ne imā hacpỹ

mã ite amji jaxàr xà ata na amji jahkre pej. Ne me ca nare, me apê jū rūm icator xà ata na ijahkre kêatre, ne hanea ne jū kam itēmxà ata na me apê ijahkre kêatre. ¹⁵Na ca me ate amji kam me gapac xàa kôt, amji mã meikêanre na me ito hane, nare, mōrmō ca amji mã me ipej na me ito hane. Ne imāa, ate me ijarēn xà itajê cunea kôt hamreare. Ne nee cormã ite mehkênme, mempejti cukij ne me to ipicokjêr xà jō amcro cator nare. ¹⁶Wa ha ite ramã me ato ipicokjêr xà na mã, wa ha itÿj catyt kam me akên me, me apejti to ipicokjêr to ipa. Ampo na? He wa ha ite ton xà ata kam, nee ahte ton nare. Quê ha hanea ne, por Inxū te ikujahêc ata icahê na jÿ, ne ite me atohajÿr xà to imã hahkre. ¹⁷Ne Mojxe xwÿ te me amã incaca xà te hajÿr ata rer, na quê ha jūmjê ajkrut ne jūm te ampo ton xà ata na mehōmpu, ne cute me hōmpun xà ata na ajwar ajpēan kôt me harēn na, quê ha me amã ampeaj kam ri cute ton. ¹⁸Ita jīkjê na wa Inxū te ikujahêc ata me ajwar me ijūjarēn xà caxuwme ipijakrut, cwÿrjapê ca ha atÿj ite amji jarēn xà itana me ikampa — hane.

¹⁹Mã me cumã:

— Jō ri mã apām ita? — hane. Mã Jeju me cumã:

— He me apê Inxū jahkre kêatre, ne hanea ne me apêijahkre kêatre, quê ha me amã ijahkre pej na mã, quê hanea ne me amã Inxū jahkre pej — hane.

²⁰Ne por cute Pahpām to amji kam me hapac xà jūrka kam, cute me cumã ihporeto cuprōn xà ata cahê na, pê Jeju me cumã hūjarēn xaitajê to awjarē. Mã nee cute mehpro ne me haxàr nare, mehacjên xà kam. Ampo na? Pêcormã nee cute mehpro xà jō amcro hÿrmã cator nare, na pê.

Pê Jeju pahhi catêjê cunea mã amji jarē

²¹Mã Jeju te hipêr me cumã amji jarēn to:

— He wa ha ma tē, ca ha ate me ipupunprāmte, tee ame ijapê, ne nee me ipupun nare. Ampo na? Jū wÿr ca me anō, por wa ha curi tē ata ri, ikôt acato. Na ca ha ita ri ame apa, ne ca ha atÿj me akên itajêa kam amety. Ampo na? He Pahpām te nee me amã me akên itajê to impej ne to tojnō nare ata kam, ca ha ame ty — hajÿr.

²²Mã Juta catêjê ajpên mã me harēn to:

— Jū kam mã quê ha ajte tē? Cu ha nee hipêr mehōmpun nare? Xà quê ha ajkī amji cura? — hane.

²³Mã Jeju me cumã:

— He me apê pjê kam me apa catêjê, ne quêt ipê kÿj pê, cōjkwa kam Pahpām na mehkwy, na ri nee ipê pjê kam me akwy nare. Ne ate amji kam me gapac xà itajê pê pjê te amji kam hapac xà, ne ite amji kamijapac xà pê ri kÿj pê, cōjkwa kam, Pahpām te amji kam hapac xà. ²⁴Ca ate nee ite me amã amji jarēn xà ita to amji mã me hajÿr nare, cwÿrjapê wa ite me akên atajêa kam me atyc na me amã harēn. Ca me ate, por

Pahpām teajpên ikujahêc ata to amji mǎ me hajÿr nare, ne amji mǎ me ito ahimpej nare na, ca haatÿj me atyc partu, ne nee hacpÿa mǎ me atÿr ne Inxū cahê na me akrÿ nare — hajÿr.

²⁵Mǎ cute me Jeju cukij to:

— Ne mēr me anō mǎ ca? — hajÿr. Mǎ Jeju me cumāamji jarēn to:

— He ipê, por pê wa mam ramā me amā amji jarē ata, nepa wa cormā.

²⁶Ne wa ha cormā, hipêr me amā me ate me akên ton itajê cunea jarē. Ne nee wa ahte cama me amāme akên xà itajê to icakôc to ipa nare. Ampo na? He wa, por Inxū Cati pê cute amji jarkwa par catê, ne catyt kam ipa, ne ajpên cute ikujahêc atajarkwa to, wa pjê kam mehkrÿ atajê cunea mǎ icakôc to ipa. Ne wa ha itÿj jū caxuw amjia kôt me amā me akên xà ton itajê cunea jarē — hane.

²⁷Pê nee cute me cumā cōjkwa kam Hūm to ihcakôc xà ata na me hahkre pej, ne me kam hapac nare. ²⁸Cwÿrjapê pê Jeju me cumā amji jarēn to:

— He ca ha jū caxuw, ipê me Ahàkà te me hūmre na amji jahkre, mǎ cute pÿ na menxôr na me hōmpu, ne cormā me ijahkre pej pej. Na wa nee amjia kôt ampo itajê ton to ipa nare, ne Inxū te ahna imǎ harkwa ne to imǎ hahkre atajê to pit mǎ ijapên to ipa. ²⁹Ne ampo na ri ajpên cute ikujahêc ata nee amji pê irer nare, ne ihtÿj apuicahê na ipa? Wa cumā cute amji mǎ ampo na prāmti xàatajê to pit mǎ ijapên to ipa na ri — hane.

³⁰Ne Jeju te ihcakôc xà to hajÿr jirô pê mǎ ri mehàhtôa te cupê Pahpām kra na amji mǎ me toihhimpej kam mehtēm.

Jeju pê me pahcunea pytār catê

³¹Mǎ Jeju te Juta catêjê kwÿ te amji mǎ me to ihhimpej kam mehtēm atajê mǎ:

— Ca ha ate amji mǎ me ito ahimpej kam me to acrà na, caha me apê ikôt me apa catêjê impej pit. ³²Na ca ha me ite amji kam me ijapac xà impejti itajê cunea jahkre pej partu. Na ca ha nee me apê cama me jūm jarkwa kôt me cumā hàpêncatêjê atajê pyrác nare, ne atÿj quêt ameapa — hajÿr.

³³Mǎ me cumā:

— He me ipê Aprāw xwÿ tàmwxwÿ tàmwxwÿ, mǎ nee rÿ jūcaxuw jūm te amji mǎ me ito cama me harkwa kôt me cumā hàpên catêjê nare, ne wa itÿj ameipa, nō na mǎ ca ajte jūmpê ate me ipytār na amji jarē? — hane.

³⁴Mǎ Jeju me cumā:

— Jū wÿr quê cama jūm pê me cumā hàpên catê ataapu hàpên to mō, ne amjia kôt hicu. Quêha hō pahhi cute hicu na cumā harkwa, quê ha cormā hicu. Ita jÿkjê na mǎ, me pahcurê xwÿn pê Xatanaj me ato hane, ne ihtÿj cormā me ato ihhimpej ita kam, ca nee me akên ton jicunare. Ne

ampeaj kam wa me amã awjarẽ, wa nee ame amã ihêj xi jarẽn nare. ³⁵Ne ihnõ xwÿjê te hajÿar he. Quê ha nee cama me hõ pahhi jarkwa kôt me cumãhâpên catêjê nõ hõ pahhi jÿrkwa kam ihkrĩ kam incranare. Ampo na? Quê ha ramã hõ pahhi mã ihkĩn nare, quêha ihtÿj hÿrkwa tête cator, ne jÿ kam ihkujate. Ne quêtihkra ata quê nee amji tête cator nare, ne nee jÿm mã ihpore na to hàhpan nare. Ampo na? Cupêihkra, na quê ha hÿrkwa kam ihkrĩ rohnÿtti mã. ³⁶Ne ipêa ri Inxÿ Cati kra. Nãmri wa ha itea me acurê xwÿn pê Xatanaj pê me apytâr na, ca ha atÿj cama ame apa rohnÿtti mã, quê ha nee iràn xà na hipêr jÿm me ato ihhimpej nare.

Pahpãm pê me pajõ Inxÿ Cati

³⁷— He ampeaj kam ri me apê me panquêt xwÿ Aprãw tãm xwÿ tãm xwÿ, wa ramã ite me gahkre pej. Nõ na mã ca ajte ame icuran prãm. Ne mër ampo na mã ca ame icuran prãm? Nee mã ampo na nare, ca ma ame ite me amã ampo to hahkre xà itajê caca, na ca ame icuran prãm. ³⁸Ne Inxÿ te imã ampo jahkre, ne imã to hahkre xà atajêa na wa to icakôc to ipa. Ne me amã ajtea mã, me apãm pê Xatanaj ata ihkrĩ, ne me ato ihhimpej. Na ca ihkôat me amjikampa, ne atÿj me ampo kên ton to me apa — hane.

³⁹Mã me Jeju mã:

— He me ipãm pê Aprãw xwÿ — hane. Mã Jeju me cumã:

— Quê ha me apê Aprãw xwÿ kra na mã, ca ha cute amjikam hapac xàa to amji kam me gapac to me apa. Ne imãa, neeme apê ihkra nare. Ampo na? Ca nee me cute amji kam hapac xà to me amji kam gapac nare. ⁴⁰Na wa ite ampeaj kam me amã Inxÿ te imã ampo to hahkre na harẽn. Atajê jarẽn cwÿrjapê mã, ca ame icuran prãm. He pê Aprãwxwÿ nee jÿ caxuw jÿm pejti curan prãm nare. ⁴¹Ne ajteare mã, Inxÿ Cati kaj na me apãm te me amã ampo ton to hahkre xà atajêa mã, ca me ton to me apa he — hane. Mã Juta catêjê Jeju mã:

— Ne nee me ipê jÿm mã ajteare mã hÿm ata nare. He Pahpãm ita pê ri me ipãm, wa me to amji mã me ijõ Pahpãm, ne me ipê mehkra impeaj wa me — hane.

⁴²Mã Jeju me cumã:

— Hamreare, me apê Pahpãm pê Inxÿ Cati kra nare. Quê ha me apêPahpãm kra na mã, quê ha ihtÿj me amã ikĩn. Ampo na? He ihpian wa icator. Ne nee wa amjia kôt apu ipa nare, necute amji kam hapac xàa to wa apu ipa. Ne cutea ri ajpênikujahêc. ⁴³Ne ampo na mã ca nee me icakôc xà itajê impar jahkre pej nare? Nee mã ampo nanare. Ca nee caxwãm catia mã ito amji kam me gapac prãm nare. Cwÿrjapê ca ha nee me icakôc xà itajê impar jahkre pej nare. ⁴⁴Ne me apê Pahpãm curê xwÿn pê Xatanaj ata kra, na ca cumã ampo kĩnti itajê to pit mã me gâpên to me apa. Ne cute amji kam hapac xàato, ca me amji kam gapac to me

apa he. Ne pjê te amji ton pê mã, pê ramã me apãm ita mehcuran kam tẽ. Ne nee cupê catyt kam, ampeaj kam ampo to ihcakôc catê nare, ne amji cãm tâa rûm ri cupê ampo cunea to ihhê xi to ihcakôc to ipa catê. Ne cupê ampo cunea hêj xi pãm, na ri ampo hêj xi xà to pit mã ihcakôc to ipa. Ne rÿ jÿ caxuw ampeaj kam ampo to ihcakôc nare. Ne ramã cute me acaxuwincaca xà ita ton to amji pyrãc tu. ⁴⁵Ne wa quêt catyt kam, ampeaj kam ampo hêj xi xà nare to ijÿjarẽn to ipa, ca ampo ita naajte ma ame ipar caca. Ampo na? Ca nee caxwãm catia mã itoamji mã me ahimpej, ne me ipar nare to prãm to mã caame hane. ⁴⁶Ne gapacta ne ite ampo to kên japê ameamji cukij, ca ha nee me anõ amji mã ite ampo to kên xà nõ na ijarẽn nare. Ampo na? He wa rÿ jÿ caxuw ite ampo kên ton nare. Na wa hãn ne catyt kam ampo atajê jarẽ, ca ma ajte ame ipar caca. Ne mẽr ampo na mã ca ajte nee amji mã ito me ahimpej nare? ⁴⁷Ne me cupê Pahpãm kra catêjê ihtÿj amji mã meharkwa cunea na me kampa, ne mempar to kênre nare. Ne me ca nare, nee me apê ihkra nare, na ca ma amempar caca — hane.

Pê Jeju Aprãw xwÿ pupu

⁴⁸Mã me Jeju mã:

— Nee mã apê Juta catêjê kra impeaj nare, ne me ikĩnteapê Krĩrĩtpej jŏ pjê catêjê nõ, ne ihpian pê ca acato, ne akam ampo carõ kên te hipu tu — hane.

⁴⁹Mã Jeju me cumã:

— Hamreare, ikam quêt ampo carõ kên hamreare, na waquêt amji mã, por Inxÿ te ajpên ikujahêc ata pit cupahtito ipa, ne ma haprÿ to cati to ipa. Ne me ca nare, ca ajte nee amji mã me icupa nare, ne cama me ito icirre to prãm. ⁵⁰He wa nee cute amji mã me icupa to prãm to icator nare cakrô, quê ha ihtÿj Inxÿ Cati ata, por nee amji mã me icupanare itajê cukij, ne mehkên mã me cumê. ⁵¹Ne ampeaj kam wa ha me amã awjarẽ. Por quê ha meijarkwa kampa, ne amji mã me icupahti to me ipa atajê, quê ha jÿ caxuw amehtyc nare, ne mehtĩr ita na ame iparohnÿtti mã, Pahpãm cahê na — hane.

⁵²Mã me cumã:

— Hamre, ita caxuw wa ite me akam ampo carõ kên na megahkre pej pejtu. Ne pê ramã Aprãw xwÿ me, por me cupê Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê catia atajê mehtycpartu. Nõ na mã ca ajte amji jarẽn to: “Quê ha jÿm amji mã ikampa, ne cute ijarkwa kôt ipa na, quê ha nee jÿ caxuw ihtyc nare” hane? ⁵³Pom me ipãmjê pê Aprãw me, cute Pahpãm jarkwa to mehcakôc catêjê atajê ihtÿj ramã amehtyc par ita? He xà ajkĩ me hirôa pê acati? Jÿ mã mã ca apu amji to, amji kam gapac xà itajê to? Mõrmõ ca atÿj apu amji catia na amji cãmji? — hajÿr.

⁵⁴Mã Jeju me cumã:

— He wa ha ipyxit peaj ne amji mã ipejti to icakôc to ipa na mã, quêha icakôc xà atajê kôt hamreare ne. Ne pom ca Inxū toamji mã me Apãm ata ri ihtÿj ijapÿrÿ to cati to mō. ⁵⁵Ne ikĩnte me apê Pahpãm jahkre kêatre, ne imãa riquêt hahkre pej. Wa ha ipê hahkre kêatre na amji jarê namã, wa ha ipê me apyrãac ne ampeaj kam ihêj xi. Ne neeite hajÿr nare, ne itÿj quêt imã hahkre pej, na wa amji mã harkwa na kampa, ne amji mã hũpahti to ipa. ⁵⁶Ne me aquêt xwÿ pê Aprãw ata pê ramãicator xà ata na ipupu ne ijahkre pej, cwÿrjapê pê ampeaj kam hũrên hakry — hane.

⁵⁷Mã me Jeju mã:

— Pÿhàpà? Xà pê ca atÿj ajte Aprãw xwÿ pupu? Pomnee cormã ana caku te xĩncwēnta nare ita? Ne cormã atuwre, nō na mã ca ajte ate Aprãw xwÿ pupun na amjijarê? — hane.

⁵⁸Mã Jeju me cumã:

— He wa ha ampeaj kam me amã amji jarê. Pê wa ramãAprãw pÿm xwÿjrea na apu ipa, ne cormã apu ipa rohnÿtti mã — hane. ⁵⁹Mã Juta catêjê te mempar, ne caxuw kên to me amjityj, cute me to kam hũcapêr, ne to mehcuran prãmte. Ampo na? Cupê Pahpãm pyrãac ne rÿ pêa mã mam ipa rohnÿttimã na cute amji jarên, na ri kên to amehcuran prãm. Mã me cupê Jejudimxur ne ma Pahpãm jũrkwa pê cator ne tē.

Pê Jeju jũm to tũm ita caprã

9 ¹Ne Jeju cormã mōr kwÿa kam, cute jũm to tũam naihpÿm ata pupun. ²Wa me ipê ihkôt me ipa catêjê te ahna mehçukij, neme cumã:

— Me ijō Pahhi, ampo na mã pê hũmre ita into tũm ita na ihpÿm? Xà pê ajkĩ ihkên xà nō to jahpan xà na mã cute hajÿr? Nare, xà ajkĩ hũm me inxi te ihkên xà nō ton jahpan xà na mã into tũam naihpÿm? — hajÿr.

³Mã Jeju te me ipar ne me imã:

— Nee mã ihkên nō cwÿrjapê into tũm nare, ne nee mãhũm me inxi kên nō cwÿrjapê cute hajÿr nare. Ampona ri into tũm? He Pahpãm te hũmre ita kôt carôt tÿjti to ipipê to prãm to ri, cute to into tũm. ⁴Pom hãn ne ihtÿj amcro kam me hàpên xà to mehàpên to me ipa, ne caxwari nee me hàpên nare. Itajĩkjê na mã ite hajÿar. Na wa ha cormã ita ri pjê kamapu imōr reria mã itÿj, por cute ajpên ikujahêc ata mã, apu ijãpên to ipa. Ne wa ha ma jũ caxuw hacpÿ mã tē, ne nee hipêr ita ri cumã ijãpên nare. ⁵Ne pom pyt me parit xà caxuw me pamã pjê çujro, cu me rĩt, ne me ampo pupu ne me hahkre pej, ita jĩkjê na mãipê me cumã Inxū te amji kam hapac xà cunea tohahkre catê, mãr quê mehçunea me hahkre pej — hajÿr. ⁶Hō, cute ita jarên to hajÿr jirô pê mã ri cutepjê kam harcô mên, ne to pjê to incire ne to ihtô, ne to carêc necumã into na to ihtêm, ne cumã harkwa to:

⁷— Tē ne Kujahêc jō cō kam akucçuhhō — hajÿr. Mã into tũm ata te mōr ne ihkuc cuhñhō, ne hacpÿ ne amji jaxàr, ne ramã ampo cunea

pupun to mō. ⁸Mã cahi na mehkri catêjê me, hâhwÿr na cute mehõmpun pejtu atajê te me hõmpun, ne ahna me ajpên cukijto:

— Xà into tûm ihkri ne me pahna ahwÿ ata mã? — hajÿr.

⁹Mã mehkwy me cumã:

— He taa mã ri! — hane. Mã mehkwy me cumã:

— Quê nare! Taa mã nare! — hane. Mã mehkwy me cumã:

— He mã ajte cupê hÿrãcti — hane. Mã me cumã amjijarên to:

— He pa wa! — hane.

¹⁰Mã cute mehcukij ne me cumã:

— Ne mër jÿ mã mã ate ne atÿj rit? — hajÿr.

¹¹Mã me cumã:

— He jÿm japyrÿ te Jeju ata te ri harcô to pjê incirrene carêc na ton, ne ito na imã to ihtêm ne imã: “Tê ne Kujahêc jô cô kam ca akuc cuhhõ” hane. Wa ma mō ne ite ikuc cuhhõn, ne amji jaxâr, ne ramã ampo cunea pupun to imõr pyrentu — hane.

¹²Mã ahna mehcukij ne me cumã:

— Jô ri mormõ jÿm xÿmre ita apu mō? — hane. Mã mecumã:

— Pÿpÿn — hane.

Pê Parixêw catêjê me ahcukij

¹³Mã ma me cupê Parixêw catêjê wÿr, por pê mam into tûm ata to me mō. ¹⁴Ne por pê amcro nō na Jeju carêc to ihtô, ne hÿmre into tûm ata na to tê, ne hacpÿa mã cumã irit to impej jô amcro ata kam pê mehkôt xà jô amcro. ¹⁵Mã Parixêw catêjê kwÿ te ahna mehcukij ne me cumã:

— Jÿ mã mã cute aton ne acaprâr? — hajÿr. Mã mecumã:

— Pjê kam cute harcô mên ne to carêc to ihtô, ne ito na imã to ihtêm, wa ma tê ne ite ihcuhhõn ne irit pejpyrentu — hajÿr.

¹⁶Mã Parixêw catêjê kwÿ ajpên mã me harên to:

— Por jÿm te ita ton ata pê nee Pahpãm tekjê nare. Xàajki Pahpãm jarkwa kôt mã cute hâpên xà ita to hajÿr? Ne mër ampo na mã nee me pahkôt xà jô amcro ita pupun, ne amji mã hÿpanare, ne ihtÿj apu ahna apê? — hane. Mã mehkwyã nō te me cumã harên to:

— Xà quê ajki jÿm kêanre ata ihtÿj carôat to ampo pihho catia pejti atajê nō ton to hane? — hajÿr. Ne ajpên mã me harên itacwÿrjapê cute amji to me ipicapôn. ¹⁷Mã hipêr Parixêw catêjê atajê te ahna mehcukij ne me cumã:

— Ca ate cute amã ato tûm caprâr na amji jarên, nejÿ mã mormõ ca to amji kam gapac to? — hajÿr. Mã mecumã:

— Imã cupê Pahpãm jarkwa to ihcakôc catêjê nõari — hane.

¹⁸Mã Juta catêjê jô pahhi kwÿ te nee amji mã, jÿm te into tûm caprâr, mã hacpÿa mã irit na, amjimã me to hajÿr nare. Cwÿrjapê ri cute hÿm me inxi na mehâhwÿr, cute ahna mehcukij prãmte. ¹⁹Mã hÿrmã me cator, mã cute ahna mehcukij to:

— Xà me akra mã ita? Pê ca into tùm ita na ihpým na me imã harẽ, nõ na mã ajte ihtýjrít? — hajýr.

²⁰Mã hũm me inxi atajê me cumã:

— Wa cupê me ikra na ite me hahkre pej, ne pê into tũamna ihpým.

²¹Ne pom jũm te caprãr, mã hacpýa mã irít ita na ri, me ipê hahkre kêatre. Ne ramã ihkàhtu. Mehcukij, quẽ ha taa me amã amji jarẽ — hane.

²²Ampo na pê hũm me inxi me cumã harẽn to hane? Nee mã ampo na nare. Quẽ ha jũm te Jeju pê, por pê Crixto to Pahpãm awjahkre ata jarẽn pejti to harẽn na, quẽ ha ma cute me cuprõn xà pê me jũm cator, quẽ ha jũ caxuw hacpý ne amji jaxàr nare na, cute me hahkre pej. Na ri nee me kam mare mãme cumã Jeju pê me pahkritxwý jarẽn xà impejti nõ jarẽn nare. ²³Cwýrjapê pê me hũpate hũm me inxi me cumã harẽn to:

— Ramã ihkàhtu, mehcukij, quẽ ha taa me amã amji jarẽ — hane.

²⁴Ne hipêr cute me hũmre into tùm ne hacpýa mã irít ata na hàhwýr, ne me cumã:

— Me imã ahêj jicu ne Pahpãm kam mare mã ampeaj kam me imã gũjarẽn na amji to. Ampo na? He waite me Jeju kêanre na me hahkre pej — hajýr.

²⁵Mã into tùm ne hacpýa mã irít ata me cumã:

— Pýpýn, ipê Jeju kêanre ita na hahkre kêatre, ne ampopijakrut ita na ri imã amji jahkre pej he, mam ito tùm, newa itýj ita caxuw rít — hane.

²⁶Mã hacpý ma mã cute mehcukij to:

— Jũ mã ri cute aton ne amã ato tùm ita toimpej? — hajýr.

²⁷Mã hipêr me cumã:

— Wa ite ramã me amã amji jarẽn, ca ma ame ipar caca. Nemêr ampo caxuw mã ca hipêr ahna me icukij? Xà ca ha ajkĩ hanea ne amji to ihkõt me apa catêjê na me amã amji to prãm? — hane.

²⁸Mã cute me hũn kam ihtẽm, ne me cumã:

— He apêa ri ihkõt apa catê, ne me ipê ri Mojxe xwý teamji kam hapac xà kõt me ipa catêjê. ²⁹Ne wa ite me Pahpãm te Mojxe xwý mã ihcakõc, necumã ampo to hahkre na me hahkre pej. Ne jũm xũmre ita, wanee ite jũ rũm cator na me hahkre pej nare — hajýr.

³⁰Mã me cumã:

— Pýhàpà! Xãmte me apê jũ rũm cator xà ita na hahkre kêatre? Cakrõ mã ihtýj cute icaprãr, wa hacpýa mã itýj rít. ³¹He me pahcunea mã Pahpãm te mehkên catêjê imparnare na me pamã hahkre pej. Ne por amji mã me Pahpãm cupa, ne me cumã, cute ampo na ihprãmti xà ton to me ipa atajê ri, ihtýj quẽt me kampa. ³²Ne cu rý jũ caxuw pjê te amji ton pê mã, me pahnõ te jũm te jũm to tũam na ihpým ata caprãr na me harẽn parnare. Mã ihtýj Jeju te icaprãr, ne imã ito to impej. ³³Xà quẽ ajkĩ Pahpãm ihkujahêc nare, quẽihtýj ajkĩ ampo itajê nõ to? Hãpà, ne imãa ampeaj kam ri Pahpãm te ihkujahêc — hane.

³⁴Mã cute mempar, ne me cumã harkwa to:

— Pê ca apÿm pê akên ton kam tẽ, nõna mã ca ajte cormã me ipê pahhi catêjê mã ampo tohahkre prãm? Me ipê ahna ihkaj na! — hajÿr. Ne ma cute pŏ mã cute me cuprŏn xà jÿrkwa pê me into tÿm atato cator. Cwÿrjapêquê ha nee jÿ caxuw hipêr cute me cuprŏn xà ata mã hàr nare.

Me cupê Pahpãm te amji kam hapac xà jahkre kêatre atajê

³⁵Mã Jeju te, cute me cuprŏn xà jÿrkwapê pŏ mã me hÿmre ata cator na harên par. Na rí apu hapê ne ahna cator ne cute ihcukij to:

— Xà ca ha ajkí atÿj Pahpãm kra to amji mã ahimpej? — hajÿr.

³⁶Mã cute Jeju mã harkwa to:

— Ijŏ Pahhi, jÿm pê mã Pahpãm kra ita? Wa itÿj amjimã to ihmpej — hajÿr.

³⁷Mã Jeju te cumã amji jarên to:

— Pom ca ipupu ita! He pa wa amã icakŏc — hajÿr.

³⁸Mã hÿmre ata te Jeju kÿnte amji crire na Jeju mã amji jarênprãm to, cuna mã ihkŏn krã na hÿr, ne cumã:

— Wa ha itÿj ato amji mã ihmpej — hajÿr.

³⁹Mã Jeju te cumã hÿjarên to:

— He wa nee mento tÿm caprãr to pit mã pjê ita wÿricator nare. Ne ite mempej te amji kam me hapac xà me, mehkên te amji kam me hapac xà pupunprãmte wa icator. Ne wa itÿj mento tÿm caprã, mãr quêhacpÿa mã me irít pej, ne ihtÿj me ampo cunea pupun to me ipa. Ita jÿkjê na mã wa itÿj me cumã Pahpãm te amji kam hapac xàto hahkre to ipa, mãr quê me hahkre pej, ne ihtÿj ihkŏtme ipa. Mã mehkwy ihtÿj, cute ramã me Pahpãm jarkwacunea jahkre pej na ame amji cãmji, atajê pê ihhêj rÿm mento tÿm pyrãac. Ampo na? He nee cormã me cumã Pahpãm jarkwa jahkre pej nare, na wa ite me cuna mã icakŏc to prãm to, wamehwÿr icator — hajÿr.

⁴⁰Mã curi me cahê na Parixêw catêjê kwÿ ihcuhhêatajê te me Jeju cukij to:

— Pÿhàpà! Xà mŏrmŏ ajkí hanea ne me ipê mento tÿampyrãac, ne me ipê Pahpãm jarkwa jahkre kêatre? Hãpà! He wa itÿj ite me Pahpãm jarkwa jahkre pej — hajÿr.

⁴¹Mã Jeju me cumã:

— Quê ha jÿm to tÿm amji jarên to: “Me anŏ itehcajpa, jÿ wÿr wa ito tÿm ita kam ahte mŏ” hane, ne me kam mare mã kre kam ihpÿm na, quê ha nee taa amji curê caxàr nare. Ne me apê Parixêw catêjê te neeme hajÿr nare. Me apê jÿm to tÿm te amji jahkre kêatre ata pyrãac. Ne ihtÿj irít na amji jarê, ne ma jÿm te ihtehcajpar na apuihcaca, ne amjia kŏt kre kam ihpÿm ata pyrãac. Ne ca me amji jarên to: “Ramã meimã Pahpãm jahkre pej” hajÿr cakrô, cormã me apê Pahpãm jahkre kêatre. Cwÿrjapê ca rÿ ate me amji curê caxàr ne me akên mã me axàr — hane.

Jeju pê me pajamār catê

10 ¹Mã Jeju te hipêr mehcunea mã harên to: — Wa ha me amã ijūjarên xà nō ita jarē. Ca ha ihkôatme ijahkre pej. He Pahpām himpej xà atapê ihhêj rūm kwÿc kam, cute me carà cahàcre hôhtijamār xà ata pyràac. Ne hÿrmã harkwa pyxít peaj. Ne por quê ha jūm nee carà cahàcre jō kwÿc jarkwa na hār nare, ne ihtÿj intoj ne hār ata pê ri me hàhkĭjxi, ne cupê me hàprêa kam me cupê ampo cwÿr catê. ²Ne por quê ha harkwa na axà ata pê ri carà cahàcre hôhti jamār catê. ³Quê ha harkwa jihê rên catê caxwām pê jÿ ata ihtÿj cumã harkwa jihê mẽ, quê ha axà ne hō carà cahàc mã haprÿa na akij, quê ha ihtÿj hōkre kampa. ⁴Ne hÿrmã pra, quê ha ma kwÿc pê to cato, pō mã, ne ma mam cumã mō, quê ha ihtÿj ihkôt ipa. Ampo na? Ihtÿj hōkre kampa na ri. ⁵Ne jū wÿr quê ajteare mã jūm kôt pra. Quê ha ma cama jū kam cupê pra. Ampo na? Jū wÿr quê cute jūm cahkrit jōkre par nare ne hahkre pej nare kam ihkôt pra — hajÿr.

Jeju pê Pahpām wÿr me pancjêj xà jō pry

⁶Hō, Jeju te me cumã hūjarên xà ita to hajÿr. Mã nee cute mempar ne me hahkre pej nare cormã, por cute me cumã ampo jarên xà ata na.

⁷Cwÿrjapê ri hipêr Jeju te me cumã hūjarên xà ita kôt harên to impej ne me cumã:

— Wa ampeaj kam me amã amji jarē. He ipê, por harkwa nacarà cahàcre incjêj xà ata pyràac. Cwÿrjapê wa ha nee me hÿrmã me curê xwÿn cjêj na me hamār, quê ha me hÿrmã mencjêj nare.

Jeju pê me pajō Pahhiti impeaj

⁸— Ne por quê ha icumam ramã me pra atajê pê ri me hàhkĭjxi, ne me cupê me hàprêa kam me cupê ampo cwÿr catê, mã me ikwÿ pê carà cahàcrepyrác atajê te nee me hōkre par nare. ⁹ÿhÿ, ipê Pahpām te me hamār xà ata wÿr harkwa. Ne quê ha jūm ina Pahpām wÿr axà ata, quê ha ampo kên cunea pê amji pytà. Quê ha cupê hō parxa pyrác ne ihtÿj acjêj ne hapôj, ne apu hàpànto ipa. ¹⁰Ne ikĩnte me hàhkĭj xi atajê quê ha cama me hàhkĭj me, cute mecarà cahàcre hôhti curan ne me to hamre to prãm to, quê ha hÿrmã me pra. Ita jĭkjê na mã me ikwÿ curê xwÿn me hÿrmã pra, cute me to kênprãmte. Ne pa, wa quêt ajpên mehwÿr icator, cute catyt kam amji to meipijapar xà impejti cunea to me amji to ipijapar prãm to.

Jeju pê me pajamār catê impejti ata

¹¹— Ipê me ikwÿ pê carà cahàcre hôhti jamār catê impeaj ata pyrác. Ne ipê cumã cute amji kam hapac xà jōr catê, na wa itÿjme hūtār prãmte

ityc to prām. ¹²Ne por ihpore na pit mā me hâpên catêjê atajê ikĩnte nee mecarà cahàcre jamār to impejti nare. Ampo na? Caràcahàcti hôhti atajê pê nee me hō tekjê nare. Cwÿrjapê quê ha rop cahàc jàprêhti nō ihwÿr cato ne apu cucrà, quê ha cute me hamārto kêanre atajêhÿpate nee me to amji japackre nare, ne me cumã hikra, ne ma ame pra. Quê ha pea rop cahàcti jàprêhti ata carà cahàcre hôhti atajê kam tē, ne ihtÿj apu cucrà ne ihcura. ¹³Ampo na? Ihpore na pit mā me apê, na rinee me cumã carà cahàcre hôhti jamār to impejprām nare.

Jeju me mehwÿ mā ajpên jahkre pej

¹⁴⁻¹⁵— Ne ipê carà cahàcre hôhti jamār catê impejti ata pyrâc naInxū mā ijahkre pej, ne hanea ne imã Inxū jahkre pej. Ita jikjê na mā ite hajÿar, ne imã me ikwÿ pê carà cahàcre jahkre pej, ne hanea ne me cumãijahkre pej. Na wa itÿj me hamār to impejti to prām to ityc to prām. ¹⁶Ne mehwÿ pê itekjê atajê, nee ite me hamār xàita mā cormã mencejêj nare. Na wa itÿj hanea ne ajpên amji wÿr me to ijãhtêp prām. Na wa ha me cumã akij, quê ha me ijökre kampa, ne mehwÿ me ina me cuprô, ne ajkam me pyxitpeaj. Na wa ha ipê me hamār catê pyxit peaj ata.

¹⁷⁻¹⁸— Ne pê Inxū ramã imã harkwa to: “Ca ha ate jÿm te acuran na hamār nare na, quê ha nee acuran nare. Nãmri ca ha ate cute acuran na amji na hamār na, quê ha ihtÿj acura, ca ha atÿj hacpÿa mā atír. Xà caxuw wa iteamã icarôt cunea jôr, ne ate hajÿr xà na ri imã atoprãm” hane. Wa ite Inxū jarkwa kôt hajÿr, cwÿrjapê ri cumã ikĩn — hajÿr.

Jeju to cute me amji kam hapac xà pijakrut

¹⁹Mã Juta catêjê te me ita par, ne hipêr amji to meipicapôn. ²⁰Ne me hàhtôa ne ajpên mã me harên to:

— Apu into kam waj! Ne kam ampo carô kên! Ampo kôt mã ca, cute me amã ampo jarên xà itajê na ame kampa? — hane.

²¹Mã mehwÿ ajpên mã me harên to:

— Jÿ wÿr quê jÿm kam ampo carô kên quê ihcakôc xà to hane! Xà quê ajkĩ jÿm kam ampo carô kên quê ihtÿj jÿm to tÿm caprãr to hane? — hane.

Pê Juta catêjê kwÿ ma ame Jeju caca

²²Ne pê hacpÿa mã Pahpãm jÿrkwa to impej xà jô amji kĩn na, Jeju Krípinkrên kam apu mō, ta jô putwÿya kam. ²³Pê Jeju Pahpãm to amji kam me hapac xà jÿrkwa jarkwa mã mencejêj xà cwÿrpê hàmkrà xà japÿr te Xarômãw Jô Amkrã ata krac ri apumō. ²⁴Mã Juta catêjê kwÿ te Jeju na me cuprôn, ne ahna me ipixêr, ne cute mehcukij to:

— Ne rÿ pêa mã wa tee ate me imã amji jarên, wa ite me apar pej japê tee meakampa. Ne jÿ caxuw ca ha me imã amji jarên to impej, wa me

akampa ne me gahkre pej to impej? Ne me imã amji jarê, xà ampeaj kam riakĩ apê Crixto pê, por pê Pahpãm me imã ato awjahkre ata mã ca? — hajÿr.

²⁵Mã Jeju te me cumã amji jarên to:

— Wa ite ramã me amã amji jarên, ca nee ate ijũjarên xà ata kôt amji mã ito me ahimpej nare. Nepom wa Inxũ carôt kôt ijãpên xà pihho pejti ton to ipa itajê, hanea ne ihtÿj ito awjarê. ²⁶Ca nee ajte ikam me gapac nare. Ampo na? Me apê me ikwÿ nare, na ca nee me ikam gapac nare. ²⁷Ne quêt me ikwÿ atajê pê carã cahàcre hôhti atajê pyrãac, neipê me hamãr catê impejti atapyrãac. Na wa ite ramã me ikwÿ pê me ijõ parxa kwÿ pupunpejtu, mã ihtÿj me ijõkre kampa, ne ma ikôt me ipa. ²⁸Cwÿrjapê wa ha nee ampo te me to hamre na me hamãr nare, quê ha Pahpãmcahê na amji to me ipijapar rohnÿtti mã, ne nee jũ caxuw Inxũ pê me ipictornare. Ne jũ wÿr quê jũ caxuw ijũhkra pê jũm mehnõ capa. ²⁹⁻³⁰Ampo na? Por Inxũ te imã me hõr ata ri quêt mehcunea carôt jirõa pêcarôt tÿj, cwÿrjapê quê nee jũm hũhkra kam cupêjũm caxãr nare. Ne taa mã pê imã icarôt ita gõ, na wa me ipipêan. Ne quê ha nee jũ caxuw jũm ijũhkra kam ipê jũm caxãr nare — hajÿr.

³¹Mã hacpÿ ma mã Juta catêjê kwÿ te kên to me amji tÿj, cute me to capêr, ne me to ihcuran prãnte. ³²Mã Jeju te me cumã harkwa to:

— Wa ite me akam mare mã icarõat to ampo pejti pihho jãhtõa ne ton, por Inxũte ton xà na imã harkwa atajêa na. Ne mër ampo pejti itajê nõ incwÿrjapê mã, ca kên to ame ikam gũcapêr prãm? — hajÿr.

³³Mã Juta catêjê te me cumã:

— Wa nee ampo pejti itajê nõ incwÿrjapê apu kên to meacapêr prãm nare, ne pom ca apu apê Pahpãm na amji toacakõc, ita to ca ramã apu Pahpãm mãn kêanre. Neihkĩnte apê me hũmrea to me hũmre, nõ na mã ca ajte apu amji to Pahpãm to apa — hajÿr.

³⁴⁻³⁵Mã Jeju te me cumã harkwa to:

— Pê Pahpãm me panquêtjê mã cute amji kam hapac xà me harkwa gõ, pê me amã ihkãhhõc kam ihhõc. Cu me pahcunea teihkãhhõc ita kam ihhõc itajê nõ te ihhêj xi xà nõjarên nare na me pamã hahkre pej. Ne catyt kam ampeaj kam hũjarênrohnÿtti mã. Ne pê Pahpãm me panquêtjê te me kamhapac xà caxuw me cumã ihkãhhõc ita gõ, ne me cumã:

“Me apê me ikraa to me ikra, cwÿrjapê ri me ate amji kam gapac xà me, iteamji kam ijapac xà pipêan” hane.

³⁶— Ne pa nare, pê Pahpãm icapi ne ajpên ikujate, ite ate me harkwa ita par na me atehcajpar xà caxuw. Cwÿrjapê ri me panquêtjê jirõa pê icati. Na wa itÿj ipê Pahpãmkra impeaj na amji to icakõc. Ne mër ampo na mã ca ame ikam acryc? ³⁷Nãmri wa ha ite Inxũ jãpên xà ton nare na,

ca hanee me ikam gapac nare. ³⁸Nāmri wa ha ite hâpên xà ton na, ca ha atỳj ite Inxū Cati carôt kôt jâpênxà pihho ton ata kôt me ikampa. Ca ha ate ite me amâijûjarên xà to ijûjarên itana me ikam gapac nare cacrô, ca ha atỳj, pom wa hâpên xà to apê itajê kôt meikampa. Ne ihkôat ca ha Inxū me ipipêan, ne me ipyxit peaj na me ijahkre pej — hajÿr.

³⁹Mã hacpÿ ma mã amehpro prâm cacrô, mã ma me hũhkrapê cator.

Pê Côpijapjêr jô cô jĩkjêa kam Jeju apu mō

⁴⁰Ne ma Jeju te amji jaxàr, Côpijapjêr jô cô jĩkjê wÿr, mār pê curi Jowāw xwÿ ajco cô kam mehcumrā ata ri. Ne curia apu ipa. ⁴¹Mã me hàhtôa ne hÿrmã me ipa, ne ajpên mã meharên to:

— Pê Jowāw xwÿ pê me cumrār catê ata, nee Pahpām carôt kôt hâpên xâpihho pejti te hajÿrjê nō ton nare cacrô, pê ihcunea na ihtỳj Jeju jarên xà to harê atajê, ampeaj kam pê — hane.

⁴²Mã curi me hàhtôa ne cute me Jeju kam hapac, neamji mã me to ihhimpej to me ipa.

Raxaro tyc xà

11 ¹Pê hũmre nō ita japyr te Raxaro ita xà. Ne pêmekkjêjê pê Marij me Marta mea mã krĩ jacot japyr teMehkênupunxà jô krĩ ata kam mehkrĩ. ²Ne Marij ata pê amcro ata na Jeju par kam ampo cacôcuxwati ata jaxwÿ, ne ihkia to cumã incrã. ³Mã Raxaro kjêjê cahãj itajê te Jeju mã hũjarênto hajÿr xà ata kujahêc he:

— Me ijô Pahhi, por amã gō ikwÿ nō kĩnti ataxà! — hajÿr.

⁴Mã Jeju jũpar ne cute harkwa to:

— Quê ha nee hicu xà kam hà ita ihcuran nare. Ne hàata kôt quê ha me hàhtôa ne quêt ipê Pahpām kra carôt tÿjti na meijahkre pej. Ne hà ata kôt quê ha me hàhtôa ne quêt me Pahpām carôt tÿjti ata pupu ne amji mã me hũpa — hajÿr.

⁵Ne pê ihtỳj Jeju mã Marta me ihtōj Marij ata kĩn, ne hanea ne cumã Raxaro kĩn. ⁶Mã Jeju te Raxaro xà na harên par cacrô, curia hàhhuc xà ata kamapu mō, ne apu ihkên, ne ahna amcro pijakrut. ⁷Jirô pê mã ri cute me ipê ihkôt me ipa catêjê mãharkwa to:

— Hacme, hacpÿ mã Juta jô pjê wÿr — hajÿr.

⁸Wa me cumã:

— Me ijô Pahhi, mār curmã curi Krĩpinkrên catêjê kên to ame acapêr prâm ta? Ca ajte ramã hacpÿa mã amji jaxàr prâm? — hane.

⁹⁻¹⁰Mã Jeju me imã:

— Nee ita na cute imã jũ mãn nare, ne jũ wÿr quê jũ na me ito. Pom ca me pyt pupu, mã hapôj ne ma acjêjmã caxwa ata jĩkjê na ri ite hajÿar. Ne wa cormã iteijâpên xà jipêj nare kam, quê nee jũ na me iton nare. Ne hanea ne cu caxwari me papa, ne pahtỳj me papihur to ame papa.

Ne pom pyt me pamã ahcujro, cu kam ame papa, ne me pamã papa xà jahkre pej, ne nee amepapihur, ne me pahkên mã me pancjêj nare. Ita jîkjê na mã Inxū te ito hajÿar. Mã Pahpãm teikrã kam imã ite amji jahkre pej jŏr, cwÿrjapê ri imãampo te amji kam hapac xà cunea jahkre pej, na wa nee ikên mã icjêj nare.

¹¹— Me pajŏ ikwÿ nŏ Raxaro ramã nŏ ne apu gŏr cakrô, wa ha itÿj ihcujrô ne hÿr — hane.

¹²Na wa me cumã:

— Pahhi, quê ha cute nŏ ne hŏt na, quêt taa nŏ ne gŏr, ne amji cajpê. Ampo na? He cormã me hÿrmã me pahcator xà ita ampÿa mã — hane.

¹³Ne pê tee Jeju ame imã ramã Raxaro tyc na harên tohahkre, na wa itÿj amji mã me to hŏtxwa mã hŏt na amji mã ame to hane! ¹⁴⁻¹⁵Mã Jeju hirãa pê me imã:

— Ramã Raxaro tyc, ne me acwÿrjapêa ri, ampeaj kam hÿrên ijakry. Quêt taaty, wa nee curi apu imŏr nare na ri ihtyc. Ne ihkŏat ca ha atÿj ito amji mã me ahimpej. Hacme, ne me hŏmpu — hane.

¹⁶Mã Tome ita me imã:

— Hacme, me pajŏ Pahhi kŏt, quê cuxà me pajipej — hajÿr.

Jeju pê me pahto ihtîr catê

¹⁷Mã ramã cute kên kre kam me Raxaro jarêt na amcro te cwat, wa Jeju me, me icator. ¹⁸Mã Mehkên pupunxà jŏ krî ata ri rec pyxit jîkjê kam xa, Kripinkrên wÿr. ¹⁹Cwÿrjapê pê Juta catêjê hàhtŏa ne me cato, cute me Marta me Marij pupun, ne me cupê hÿjapê cutor prãmte. ²⁰Mã Marta te Jeju te ajpên hàhtêp to mŏr na harên par, ne ma hÿrmã tē ne cute pry kŏt ihcajpar. Pê Marij curia ikre kam jÿ. ²¹Mã Marta Jeju mã:

— Ijŏ Pahhi, ca ha ita ri apu mŏ na mã, quê ha neeikjê ipê ihtyc nare, ne ramã ihtyc, ca hakàn pê acator. ²²Cakrô ca ha ahnaa Pahpãm na ahwÿ, quê ha amã ateampo cunea na gâhwÿr xà atajê gŏ — hane.

²³Mã Jeju cumã:

— Quê ha akjê ihtÿj hacpÿa mã me amãihtîr — hane.

²⁴Mã Marta cumã:

— Quê ha ampo cunea jamre xà ata jŏ amcro kam ihtÿj hacpÿa mã ihtîr na, imã hahkre pej — hane.

²⁵Mã Jeju cumã:

— He ampeaj kam ri, ipê hacpÿa mã mehtyc to ihtîr catê. Na quê ha jÿm te ihkên ton to ipa na, quê ha ramã Pahpãm mãa jÿm ata tyc pyrãc. Cakrô quê ha ito amji mã ihhimpej na, wa ha cumã cute amji kam hapac xà tuw pejti gŏ, quê ha Pahpãmmã jÿm ita ihtîr rohnÿtti mã.

²⁶Ne por jÿm ito amji mã ihhimpej to ipa ata, quê hanee jÿm ata ihtyc ne ihtyc tu nare. Ne ca? Xà ca ha ajkî pijamã ijÿjarên xà itato amji mã ahimpej? — hane.

²⁷Mã cumã:

— Ỹhỹ ijō Pahhi, wa itỳj apê Pahpãm kraa to ihkra naamji mã ato hane, ne imãa apê Crixto pê, por pê Pahpãm pjê ita kamate me ito ahimpej xà na ato awjahkre ata mã ca — hane.

Pê Marij pê Raxaro tōj Jeju cajpa

²⁸Jirō pê mã ri Marta te amji jaxàr ne ihtōj mã hàkjêr ne kyre pê cumã hũjarên to:

— Pajō Pahhi cator ne cute ana hàhwỳr — hajỳr.

²⁹Mã Marij te harên par, ne hãm pyrentu, ne ma Jejuwỳr tẽ. ³⁰Pê nee cormã krĩ mã hàr nare, ne cormã Martaihcajpar xà ata kam, curia pry kam apu mō. ³¹Ne pê ramã hōtpê Juta catêjê kwỳ ikre kamame ipa, cute me Marij jũjapê tête me cumãn prãmte. Ne cute me Marij xãm na me hōmpun, mã hũjarêan kam hãm ne ma tẽ, mã ma ihkôt me pra. Ne pê ihtỳj cute kre wỳr ihtêm ne kam apu incwỳr na amji mã me to hane.

³²Mã Marij Jeju wỳr cator, por curi xa ata ri, ne ihpar cahê na ihkôn krã na hỳr, ne cumã:

— Ijō Pahhi, ca ha ita ri apu mō na mã, quê ha neeikjê ipê ihtyc nare, ne ramã ihtyc, ca hakàn pê acator — hane.

³³Mã Jeju te Marij cwỳr na hōmpun. Ne hanea ne cuteJuta catêjê kwỳ incwỳr na me hōmpun. Ne hōtpê ahna incrycre, ne cumã amji kĩn nare.

³⁴Mã cute mehçukij, ne me cumã:

— Mêr jō ri ca ate me hir? — hajỳr. Mã Marij cumã:

— Ajpên mō ne hōmpu — hane.

³⁵Mã Jeju te ahna kên kre pupun ne apu kam amrã.

³⁶Mã Juta catêjê me ajpên mã:

— Me hōmpu he, cumã Raxaro kĩa to ihkĩn na mã apu kamamrã! — hane.

³⁷Mã mehkwỳ me harên to:

— Hōtpê cute into tũm caprãr, ne quê rỳ mã Raxaro tyc xwỳjrea na jũ na to, quê ha nee ihtyc nare. Nehamre ramã ihtyc, ne jũ mã mã quê ha to? — hane.

Pê hacpỹa mã Raxaro tĩr

³⁸Mã hipêr ahna Jeju crycre, ne cumã amji kĩn nare, mã ma kên kre wỳr tẽ, ne cute kên kre jarkwa pupun, mã kên nōa te kre ata jarkwa jihê, Juta catêjê te amji jarêt xà ata kôt.

³⁹Mã cute kre na harkwa hyr to:

— Me kên te kre jarkwa jihê ita capa — hajỳr. Mã Raxaro kjê pê Marta ita te cumã harên to:

— Ijō Pahhi, ramã harêt na amcro te cwat ita kam ramãihkro — hajỳr.

⁴⁰Mã Jeju cumã:

— Xà wa ite curmã me amã amji jarĕn to: “Ca ha ate me ipar na, ca ha atÿj me Pahpãm carôt pupu” hajÿr nare? — hane.

⁴¹Mã cute me kĕn kre ata jihĕ mĕn. Mã Jeju kàj mã irĭt ne cute Hũm mã harkwa to:

— Inxũ, wa hŏtpĕ amã icakôc, ca atÿj ikampa pyrĕn riijakry. ⁴²Ampo na mã wa ite icakôc xà ita ton? He me hàhtôti atajĕ mã wa ite icakôc xà ita ton, mã cute me ipar. Ne ate ikujahĕc na me ijahkre pej to prãm to wa ite me cumã hajÿr — hajÿr.

⁴³Ne cute hũjarĕn to hajÿr jirô pĕ mã ri cute Raxaro mã hàkjĕr to:

— Ikwÿ nõ Raxaro, ajpĕn pŏ mã acato! — hajÿr.

⁴⁴Mã por Raxaro tyc ata tĭr pyrentu. Mã cupĕhkà te ihpar me hũhkra cunea cajpre ita kam, jũ wÿr quĕ mŏr pej, na ri ajpĕn pŏ mã toamji rĕn to mŏ. Mã hanea ne ihkuc na hĕ. Mã Jeju te ame hŏmpu atajĕ mã harkwa to:

— Intĕte me cupĕhkà te ihcupu ata pŏ, quĕ ihtÿjtĕ — hajÿr. Mã cupĕ ipôť par, mã ma pŏ mã tĕ.

Jeju cuna mã mencaca xà kĕanre

⁴⁵Mã Juta catĕjĕ jàhtôa ne me Marij pupun to mŏatajĕ, te me Jeju te Inxũ carôt kôt hàpĕn xà pihho pejti ton ata na mehŏmpun, ne ihtÿj amji mã me to ihhimpej pyrentu. ⁴⁶Ne mehkwy te nee me hajÿr nare, ne ma cute me amji jacĕn, ne Parixĕw catĕjĕ mã, Jeju te ampo tonxà atajĕ na harĕn.

Pĕ Jeju curan na, me curĕ xwÿn me ajpĕn pa

⁴⁷Mã Parixĕw catĕjĕ me, cute Pahpãm mã mehcajrĕn catĕjĕ jŏ pahhi me, cute me cuprŏn, prohti kam catĕjĕ me, ne cute me ajpĕn par, ne me ajpĕn mã:

— Ampo to mã cu ha ajte me? Nãmri jũm xũmre itacarôt catia to hàpĕn xà pihho pejti pit ton to mŏ. ⁴⁸Cu cama ahna me hamã, ne nee intĕte mehcahpĕrkàr nare, quĕ ihtÿj me cumã ton to mŏ, quĕ ha mehcunea ahna me hŏmpu, ne me kampa, ne ihkŏat meamji kampa. Quĕ ha Roman catĕjĕ jŏ pahhi me hŏmpu, neihtÿj hacpÿa mã me pahna apkjĕ, ne me pahkam tĕ, ne mepapĕ Pahpãm to amji kam me hapac xà jũrkwa pytà, neame pajŏ krĭ to kĕanre ne — hajÿr.

⁴⁹Mã caku ata na Cajpa ata pĕ Pahpãmmã cute mehcajrĕn catĕjĕ jŏ pahhiti. Na ri cute harkwa to:

— Pÿhàpà, ajte me acunea pĕ amji jahkre kĕatre! ⁵⁰Ne imãa ite amji kam ijapac xà te hajÿr he. Quĕ ha jũm xũmre pyxit peaj nety, cu ha nee me pahcunea me pahtyc nare. Nãmri quĕha pyxit peaj te ihtyc nare na, cu ha me pahcunea me pahhi tu. Cwÿrjapĕ ri Jeju pyxit peaj ne ihtyc xà — hajÿr.

⁵¹Ne pĕ Cajpa ihcakôc xà ata kam, nee amjia kŏtihcakôc nare, Pahpãm pĕ cumã ihcakôc xà ita tohahkre. Ne pĕ cupĕ Pahpãm mã cute mehcajrĕn

catêjêjō pahhiti. Cwÿrjapê pê Jeju te Juta catêjê cuneaincwÿrjapê ihtyc na, me cumã amji jarê. ⁵²He nee mã Juta catêjê incwÿrjapê pit mãihtyc xà nare. Ne pjê cunea kam, mehcuea pê Pahpãm kraame ipicràn atajê to cute cuprôn, ne me to pyxitpeaj prãm to, quê ha ihtÿj ty.

⁵³Ne amcro ata kam cute me Jeju curan prãmte pê me cupê Juta catêjê jō pahhi kwÿ cunea ahna me ajpên pa. ⁵⁴Cwÿrjapê pê nee Jeju hirã pê ajco apu Juta jō pjê kam ipa nare. Na wa ma, por pô na pire mã, pjê kam pô kam me hamreare ata wÿr Jeju me, me mô, por Píxôhrôt jō pjê ata wÿr, necuria wa me ijãhhuc.

⁵⁵Ne pê ramã amcro incrêre me Hakren xà jō amji kÿnwÿr. Pê amji kÿn ata xwÿjrea na Juta catêjê jãhtôa ne Krîpinkrên wÿr me cato, cute ame ampo kên ton atajê to me hapac kêt, ne ame amji cümpej. Ne amji kÿn ata na mempejti na ame ipa xà caxuw. ⁵⁶Ne pê mehcuea ame Jeju japên to me ipa, ne ajco ahna ame ajpên cukij, Pahpãm to me amji kam me hapac xà jürkwa kam. Ne me ajpên mã:

— Pÿhàpà, mörmö quê ha ajkî ihtÿj ajpên Jeju amji kÿn ita wÿr mô, nare, quê ha nee môr nare? — hajÿr.

⁵⁷Me Pahpãm mã cute mehcajrên catêjê jō pahhi kwÿ me, me cupê Parixêw catêjê kwÿ me, cute me Jeju jaxàr na me ajpên par. Cwÿrjapê ri cute ahna meharkwa, quê jü ri jüm hõmpu, ne uua ne me cumã harê, por jü ri apu môr xà ata ri.

Pê Marij Jeju par kam ampo cacô na hî jãhwÿrti ata jaxwÿ

12 ¹Ne ramã me Hakren xà jō amji kÿn wÿr amcro te xêj, wa ma Jeju me, Mehkênupunxà jō krî wÿr me mô. Por pê curi hacpÿã mã Raxaroto ihtîr mã ihkrî ata ri. ²Mã cute Jeju te hacpÿã mã Raxaro to ihtîr na me toamji japackre, ne amji mã me to catia to prãm to ri, cute me cumã hõ ton. Mã Marta apu mehtehcajpa, mã Raxaro me cahê na me hãpàn xà na jÿ. ³Mã Marij te ampo cacô cuxwati atajaprÿ te nartô cacô te rit cahti na hajÿr ata pyr. Ne pê ampeaj kam nartô cacô ata na hî ahwÿ. Mã cute Jeju par kam haxwÿr, ne ahna haxwÿr partu ne cute to cumã ihpar cuhhôn, ne ihkîa to cumã incrà, mã ikre cunea cuxwaa to cuxwa.

⁴Mã me ikwÿa nô pê Juta Carijot te cormã Jejukên mã mên catê ata te harkwa to:

⁵— Pom ampo cacô ita na ihpore jãhtô na cute xêj crê, ne cupê caku pyxit japên xà jō porea. Ne mër ampo na mã cama cutehaxwÿr, ne nee cute ihpore na to hãhpan ne imã hõr, wa ite me cupê hamreare atajê mã hõr nare? — hajÿr.

⁶Ampo na pê Juta Carijot ihcakôc xà ita to hane? Nee mã pê ampo nanare. Pê hàhkîj xi, na pê harkwa ita to hane. Pê neecute me cupê hamreare atajê tehcajpar prãmte harkwa ita to hajÿr nare. Pê ajco me cupê me hõ pore incjên xà cwa, ne ajco me cupê ihpore to ahkî na pê. Pê ramã hàhkîj ita to amji pyrãc tu.

⁷Mã Jeju te cumã harkwa to:

— Quêt taa Marij ito hane! Cute ijarêt xwỳjrea na ramã icuxwa, me panquêtjê te amji ton xàa kôt. ⁸Ne me cupê hamreare atajê, quê ha hõtpê ame ipame acahê na. Ne pa nare, wa ha nee ame acahê na imõrkam to icrà nare — hajỳr.

Pê Raxaro curan na me hõ pahhi kwỳ ajpên pa

⁹Mã Juta catêjê jàhtôti atajê te meJeju te Mehkênupunxà jõ krĩ kam apu mõi na me harên par. Ne ma curi me cator. Ne nee pê Jeju pit wỳr me mõi nare, ne Raxaro me ajwar hỳrmã me mõi, por hacpỳa mã Jeju te to ihtĩr ata. ¹⁰Mã hamre, Pahpãm mã cute mehcajrên catêjê jõ pahhi kwỳ te meajpên par, ne hanea ne ihtỳj me Raxaro curan prãm. Ampo na? Nee mã ampo na nare. ¹¹Pê Juta catêjê jàhtôa ne Raxaro tĩr xà ata kôt, me hõ pahhi mãme hikra, ne Jeju to amji mã mehhimpej to me ipa na pê.

Pê me hakrya kam, Krĩpinkrên mã Jeju axà

¹²Ne amcro ata na, pê me hàhtôa ne me Hakren xà jõ amji kĩn na ame ipa. Ne cute me Krĩpinkrên wỳr Mehkênupunxà jõ krĩ pĩn Jeju mõi na me harên par. ¹³Ne cute me ampo hõ pê crowràti hõ pyrãcti ita to me amji tỳj, ne ma hỳrmãme to pra, cute me to ihcajpar prãmte. Ne me to ihcajpar, ne me hakryte cama cumã ame to hàpêr to me ipa, ne ame cumã caràr to:

— Pahpãm cati ne impej! Pahpãm ri me pahwỳr mõi! Pahpãm te amji japrỳa na mepahwỳr me pajõ Pahhiti kujahêc! Me imã Pahpãm te me pajõ pjê to ihhimpej na to prãm! — hane.

¹⁴Mã Jeju cawrô cahàcre nõ ita na cator, ne kam hỳr ne to mõi. Por ahnaa rỳ pêa mã ramã Pahpãm jõ kàhhôc kam harên to:

¹⁵“Krĩpinkrên pê Xijãw jõ hàpkàjti me, ca kam me akrĩ atajê, ca hanee hipêr amji mã ame ampo cupa nare.

Nãmri ramã ajpênme gõ Pahhiti cawrô cahàcre intuwre nõ kam hỳr ne to mõi he” hane,

mã ahnaa.

¹⁶Ne amcro ata kam pê wa nee me ipê ihkôt me ipacatêjê nõ ampo atajê nõ kam ijapac, ne hahkre pej nare. Mã Jeju tyc, ne hacpỳa mã ihtĩr, ne ma Pahpãm wỳr hàpir, wa cormã ite me ita toamji japackre, por ramã ampo te to hajỳr xà ata na Pahpãm jõ kàhhôc kam ahna ihhõc ata to. Na pê ihtỳj to hanea to hane.

¹⁷Mã me hàhtôa ne Jeju kôt me mõi, mã me kam maremã cute carôt tỳjti to Raxaro mã hàkjêr, ne hacpỳamã to ihtĩr ata na, cute me hõmpun catêjê te ihtỳj meharên cràn. ¹⁸Mã me hàhtôa te me harên par, na ri ma mehcajpar to me mõi. ¹⁹Mã Parixêw catêjê kwỳ ajpên mã me harên to:

— Me hõmpu he, wÿr cu ame amji mã hamã ne intête mecuta. Ne ramã pjê cuneapĩn mehcunea ihkôt ame ipa — hane.

Cu ha mam pahte me amji kam me pajapac xà kên ita mã hikra

²⁰Ne por Krĩpinkrên wÿr, amji kĩn wÿr me mō atajê kôt hõtpê Crec jō pjê catêjê kwÿ me mō. ²¹Atajê ma me ikwÿa nō japrÿ pê Pirip ata wÿr me pra. Ne Pirip ata pê Tep jō krĩ kam Hípôjajo jō pjê kam me xa atajê jō xũmre nō. Mã cute ahna me hàhwÿr, ne me cumã:

— Jeju pupun prãnte wa me mō — hajÿr.

²²Mã Pirip hō ikwÿ nō Antre wÿr tē, ne cutecumã hũjarēn, ne ma ajwar Jeju wÿr me mō, ne me cumã:

— Crec catêjê kwÿ cator, ne ame amã ihcakôcto prãm — hane. ²³Mã me cumã:

— Ipê me Ahàkà, ne ipê, por pê cōjkwa kam amji to incirre ne hũmrea na amji to, ne me awÿr wrÿ ata. Ne hamre ramã ite hacpÿ mã amji jaxàr, ne icati ta to, icati xàa kam ramã hàhhuc to mō. ²⁴Wa nee ame amã ihêj nare, ampeaj kam wa me amãawjarē. Quê ha pjê kam jũm ampo hy kre, quê ha cute amji to ipixô nare na, quê ha nee kam hiprãj ne ihhy nare, ne ihhy atapit cormã nō. Nãmri quê ha cute me hàmir na, quê haamji to ajxô ne kam hiprãj ne ihtÿj kam ihhy hàhtôa tohàhtô. Jĩkjê na mã ite hajÿr. Wa ityc ne amji jarêt nare na mã, waha nee hacpÿa mã me acunea to atĩr nare. ²⁵Jĩkjê na mã me acunea te me hajÿar. Ca ha me amã mam ate amji kam me gapac xà kên tũm ata kĩn, ne me amã hapêti na, ca ha nee me amji mã intuw pejti ita nō pyr nare. Nãmri ca haate mehcaca, ne me cumã hikran na, ca ha hirôa pê me amji mã ate amji kam me gapac xà tuw pejti ita py. Ata quê ha me amã irya to iry, caha cōjkwa kam Pahpãm cahê na ame apa rohnÿtti mã. ²⁶Ne quê ha jũm te ikôt amji ton, ne imã hàpên prãm na, quê ha jũm ata ipynã, ne ikôt amji to. Ne wa ha jũ ri apu mō, quê ha hanea ne ikôt imã hàpên catê apu mō. Quê ha Inxũ pê Pahpãm, por jũm imã apê ata to impejti ne.

Pê Pahpãm Jeju pê ihkra na harê, cōjkwa pĩn

²⁷— Wa ita kam imã amji kĩn nare catia na ite amjicajpêr. Ne jũ mã wa ha ajte? Xà wa ha ajkĩ amji mãInxũ na ahwÿ ne cumã: “Inxũ, itête ampo kên te ito jũ mãn xà itacamē” hane? Hãpà, jũ wÿr wa ha cumã ijarkwa to hane, he ita caxuw wa icator, pjê ita kam — hajÿr. ²⁸Ne cute Hũm mã:

— Inxũ, imã ate amji mã gaprÿ to catia to cati na atoprãm — hajÿr. Mã cōjkwa pĩn jũm jōkre ita tecumã:

— Wa ramã ite to cati, ne wa ha cormã hipêr itÿj to cati to mō — hajÿr.

²⁹Mã me hàhtôti atajê te me hōkre ita par, ne mehkwy ajpên mã me harên to:

— Pahhàjê jàwrãrãc mōrmō — hane. Mã mehkwy amji mã me to:

— Còjkwa kam Pahpām jarkwa to imprar catê nō te cumāihcakôc — hane. ³⁰Mā Jeju te me cumā harēn to:

— Nee mā icwỳrjapê jūm jōkre ita cakôc nare, meacwỳrjapêa ri hōkre ita cakôc. Ampo na? Ate me hōkrepar xà ata kôt ca ramā ate Pahpām teihtỳj ikam hapac na, me ijahkre pej. ³¹Ne ramā pjê cunea kam ame icurê catêjê cukij ne mehkên mā me hàr xàa kam ri hàhhuc. Ne por me pahcurê xwỳn pê Xatanaj pê pjê kam me toihhimpej catê ata, quê ha Pahpām mentête hūrê. Quê hanee hipêr me kam ihhimpej nare. ³²Quê ha pĩ na me ixô, ne kỳj pê ina me hām, wa ha kam ityc to imōr me ajkaam amji wỳr me hàhtôa ne me to apkjê, mār quê ito amji māihhimpej to me ipa — hajỳr.

³³Ne hūjarēn xà ata to pê ajco cute jū mā mehcuran xà ata to amji jarēn to ipa.

Jeju te amji kam hapac xàa to me papa xà

³⁴Mā me hàhtôti atajê te me Jeju kam hapac ne me cumā:

— Pỳhàpà! He wa ijōtpê hān ne me Mojxe xwỳ jō kàhhôc cahyt, nekam me, por pê ramā Pahpām me pamā jūm te jū caxuw me pahto ihhimpej xà to me pamā awjahkre ata jarēn par. Ca ajte còjkwa pĩn me hūmrea na ate amji ton, ne awrỳc ne apu apa na, me imā amjijarē. Cwỳrjapê ri apê ihhêj rūm, por pê Pahpām jūm to me pamā awjahkre ata. Ne quê ha apê Pahpām te ato hūjahkre ata mā impàràpên, ca haatyc nare, ne me icunea to ahimpej kam acrà tu ne, ne jū caxuw atyc xà nare. Nōna mā ca ajte, cute me acuran ita na amjijarē ita kam, me icunea pê gahkre kêatre. Na ca ha hirāa pê me imā apê jūm te còjkwa pĩn me hūmrea na amji jahkre ne iwrỳcita na amji jarē, wa me gahkre pej — hajỳr.

³⁵Mā Jeju me cumā:

— He cormā nee ate me ite me amā ampo jarēn xà itajê cunea par xà hamreare, ne jūa caxuw ca ha cormā me kampa ne me hahkre pej. Ne me ijūjarēn xà ita kampa ne mehkôt hakop. Ne me hōmpu he, cu ha hàhcujro xà nō to ampo cujro, ne hōmpun kênre nare, quê ha ampo kêanre na, cu ha me hōmpu ne me hahkre pejpyrentu. Na ri ipê hàhcujro xà nō ata pyrāac. Na wa ha ihhêj ne me acujro, ne me amā ate amji kam me gapac xà pupu, mōrmōajkĩ impej, nare, mōrmō ajkĩ ihkêanre. Na ca haihkôat amji mā ate amji kam me gapac xà jahkre pej. Ampona? He wa ha nee ita ri me acahê na apu imōr kam to icrà nare, ite me amāijàhcujro xà caxuw. Na wa ha ita ri cormā apu imōr kwỳakam, ca ha amji mā ate amji kam me gapac xà to antuw, ne me to intuw. Nāmri quê ha ahtūm nare wa ha ma me apê tē, quê ha me apê awcapàtkô, ne jū mā ca ha me, ne ite me atehcajpar nare kam, ame amji māhamā? Ne jū mā ca ha me amji mā me ate amji kam me gapac xà to meantuw? Wỳr ca ha ame amji mā hamā.

³⁶Nāmri ca ha ate amji mā me ito ahimpej na, ca hagàhcujro jarwryhti ita

na me akrĩ, ne icuxà jũmjê kwỳ kujro, mār quê cute amji kam me hapac xà to me antuw — hane. Hõ, Jeju te me cumã ihcakôc xà to hajÿr, ne ma tẽ, ne me cupê ipimxur.

Pê me hàhtôti atajê nee amji mã me Jeju to ihhimpej nare

³⁷Ne pê ramã me kam mare mã Pahpãm carôt tÿjti ata to hàpên xà pihho catia to, pê me hõmpu cakrô, nee me kam hapac ne amji mã meto ihhimpej nare. ³⁸Na pê Ixaj xwỳ pê Pahpãm jarkwa to ihcakôccatêjê nõ ata ramã ita na ihhóc to hane he:

“ÿhÿ me ijõ Pahhiti, ca ate me cumã acarôt tÿjti ata to apipê, ne to gápên xà catia ton na ite me cumã garên cakrô, mã nee jũm te me ipar nare” hane.

Hõ, ita na pê Ixaj xwỳ ihhóc, mã ahnaa cute.

³⁹Ampo na? He mehkwy amjia kôt ma amempar caca, na pê Ixaj xwỳ me ahna ihhóc to hane he:

⁴⁰“Pahpãm te cute ampo pupun cupate, ihhêj ne me to into puror, ne cute mempar cupate, ihhêj ne me to me hapactuare. Cute amji kam hapac xàto me ipintuw ne hÿrmã amji to me ipipkjêr, mãcute me to impej cupate” hane.

Hõ, pê ma ame Pahpãm parcaca, na pê me to hane.

⁴¹Ampo na pê Ixaj xwỳ ihhóc to hane? Nee mã ampo nanare, pê ramã mam rÿ pêa mã Jeju te carôt tÿjti to ampo catiatio hàpên xà ata na me hõmpu, na pê ahna ihhóc to hane.

Pê pahhi kwỳ cupate, nee ame Jeju jarên pejti to me harên nare

⁴²Mã me hàhtôa ne nee me Jeju par nare cakrô, mã Juta catêjê jõpahhi kwỳ te hõtpê mempar. Ne nee cute mekam mare mã, amji mã me Jeju pejti na me harên nare. Ampona? Nee mã ampo na nare. Parixêw catêjê te cute mecuprôn xà intête, põ mã me hapôj mã hipêr na mencjêj nare cupate. ⁴³Ne me cumã Pahpãm te mempejti na me harên na ihkĩn nare, ne ajte me cumã me hũmre te mempejti na me harên na, amji to prãm.

Pê Pahpãm Jeju mã ampo to hahkre atajêa to ri, me cumã hahkre

⁴⁴Mã Jeju te ihkrãhhia kam mehcunea mã hũjarên to:

— Quê ha jũm te amji mã ito ihhimpej na, quê ha neeipyxit peaj ne amji mã ito ihhimpej nare. Quê ha cute ito amji mã ihhimpej me ajkaam, por cute ajpên ikujahêc ata to hanea ne amji mã ihhimpej. ⁴⁵Ne hanea ne, por jũm ipupu ata, ramã ajpên cuteikujahêc catê ata pupu. ⁴⁶Ne pjê

ita kam cute me amji kam hapac xà kēanrejāhtô, ne me cupê cute amji to me ipintuw jahkre kêatre. Na ri ihhêj ne awcapàtkô kam ame ipa. Na wa ihhêj rŭm ipê mehcejroxà, ne me hÿrmā icator, ite cute amji kam me hapac xà to ipintuw ne ihhêj ne awcapàtkôti to mentêtehamre xà caxuw. Na quê ha jŭm te amji mā ito ihhimpejna, wa ha itÿj cumā cute amji kam hapac xà to antuw.

⁴⁷⁻⁴⁸ — Ne por ma ame icaca atajê me, ma apu ite mehapaackre xà itajê caca atajê, quê ha ihtÿj jŭ caxuw hahpan xà na Pahpām mā meamgô. Ne pa nare, wa nee ite me hŭhkra kam ijāmcwÿr xà caxuw pjê ita wÿr icator nare. Quêt ite me to impej ne mehken catia pê mehÿtār xà caxuw wa icator. Ne pom wa me cumā icakôc xà ton to ipa itajê, quê ha me ahna ahwÿ, quê ha, por jŭ caxuw ampo cunea jamre xà ata kam, ihtÿj me cumā amgô.

⁴⁹ — Ampo na? Inxŭ rŭm ri ajpên icakôc xà itajêimā pra. Na wa Inxŭ te ampo to, ite icakôc xà nairên atajê to pit mā, me cumā icakôc to ipa. Wa neeamjia kôt icakôc to ipa nare. ⁵⁰ Na quê ha jŭm te icakôc xà atajê kam hapac, ne toamji mā ihhimpej na, quê ha Inxŭ cahê na amji toipijapar rohnÿtti mā. Caxuw ri, Inxŭ te imāite to ijŭjarên xà itajê jôr — hajÿr.

Pê Jeju ihkôt me ipa catêjê mā ihpar cuhhô

13 ¹ Pê ramā me Hakren xà jô amji kĭn jô amcro wÿr amcropÿxit peaj ne nō. Pê Jeju te ihtyc, ne pjê ita rer, ne mahacpÿ mā cōjkwa wÿr, Hŭm wÿr cute ihtēm jô amcro ramā hàhtêp na, cumāhahkre pej. Ne pê hōtpê cumā pjê kam me cupê mehō tekjê atajê kĭn, ne cumā mehkiān to mehkiān ita na mā ahnaa ihtyc xà ita mā cute to hahêr. Mācute me ikĭnti ita to me imā hahkre tohajÿr he.

² Wa Jeju me, me ipê ihkôt me ipa catêjê me, ramā caxwa xàa kam, meikrĭ ne ame apà. Pê ramā caxuwaw mepahcurê xwÿn pê Xatanaj ata me ikwÿ nō japyr pê Juta Carijot ata mā, cute amji kam hapac xà kēanre ata jôr, mā ihkôt aracri cute Jeju kên mā mēn xà caxuw. ³ Mā Jeju te, Hŭm te cumā carôt cunea jôr na, cumā amji jahkre pej. Ne hanea ne cumā Hŭm pĭn cator, ne quêha hacpÿa mā hÿrmā api na, cumā amji jahkre pej. ⁴ Cakrô mā hām ne cute ihkà ata caxàr, ne cutecupêhkà nō ita to amji cahti na hê. ⁵ Ne cute crat nō ita kam cô kwÿ mēn, ne ahpÿanre na kam me imā me ipar cuhhôn kam ihtēm. Ne ihcuhhô ne ma cupêhkà ata to me imā incrà.

⁶ Ne ma Ximāw Petrô na to cator, mā cute Jeju cukij to:

— Pÿhàpà ijô Pahhi, pom ampeaj kam acati ita, nō na mā ca ha ajte me ipar cuhhô? — hajÿr. Mā Jeju te cumā harkwa to:

⁷ — Ca ha nee ita kam ampo caxuw ite amā apar cuhhôn xà ita jahkre pej nare, ne jŭa caxuw ca ha hahkre pej. Na ca ha ito tojnô wa amā apar cuhhô — hajÿr. Mā Petrôcumā:

⁸— He apêa ri ijô Pahhi, na wa ha nee ate imã ipar cuhhôn ita na ato tojnô nare — hane. Mã Jeju cumã:

— Wa ha ite amã apar cuhhôn nare na, ca ha nee hipêr apê ikôt apa catê nare — hane. Mã Petrô te ahna hàhwÿr to:

⁹— Ijô Pahhi, mër imã ipar pit cuhhôn nare, ne hanea ne imã ijühkra me ikrã cuhhô! — hajÿr. ¹⁰Mã Jeju cumã:

— Hamreare, nee mã gĩ cunea xwÿr xà nare, ne apar pitcuhhôn xà. Por ramã jüm xwÿr ata tùm nare, ne cumã ihpar pitcuhhôn xà. Ampo na? Pjê kam apu to ipa mã ihtüm, cwÿrjapê ri cumã ihpar pit cuhhôn xà. Ne imã ihhêj neramã me acunea tetet pit, ne por jüm ata ri pyxít peaj ne nee ihtetet nare ne ihtümti — hajÿr.

¹¹Ne pê ramã Jeju cute ihkên mã mën catê atajahkre peaj, na pê harkwa ita to hane he:

— Ramã me acunea tetet, ne jüm ata ri pyxít peaj, ne nee ihtetet nare ne ihtümti — hajÿr. Ne nee mã mehtüm to pê Jeju hūjarên to hajÿr nare, ne cute me amji kam hapac xà kên to pê hūjarên to hane.

Pê me hàpên catêjê me hàpên xà na me ajpên tehcajpa

¹²Mã cute me imã ipar cuhhôn par jirô pê mã rihacpÿa mã cute ihkà mã amji jaxàr, ne mejjapàn xà na hÿr, ne cute me icukij to:

— Xà ate me ite curmã ampo ton xà ita kam me gapac, ne me hahkre pej? Mõrmõ nee ate me hahkre pej nare, cwÿrjapê wa ha me amã ihkôt harê. ¹³Ca me ito amji mã: “Me imã ampo to hahkre catê” hane. Ne hanea ne amji mã me ito: “Ijô Pahhi” hane. Neampeaj kam ri ate me ijarêan to me ijarêan. ¹⁴ÿhÿ, he te ipê me gô pahhi, ne ipê me amã ampo to hahkre catê cakrô, wa itÿj me amã ijapên, ne ite me amã me apar cuhhôn par. Cwÿrjapê ca ha me caa icuxàajpên mã me apar cuhhôn pa. Ne ampo cunea na me ajpên tehcajpa, ne ajpênto me acati, ne ajpên mã me apê. ¹⁵Ne ite me amã to hahkre na, ca haikôat me to, ne ajpên mã me apar cuhhôn pa. ¹⁶Wa ampeaj kam me amã awjarê, he me hàpên catêjênô hō pahhi jirôa pê cati nare. Ne nee hō pahhi japyre mã hàpên nare. Ne quêt hō pahhi ri mehîrôa pê cati. Ne hanea ne, por harkwa nacumã imprar catêata, nee cute ihkujahêc catê ata jirôa pê cati nare. ¹⁷Hamre, ita caxuw ca ha ite amji kam ijapac xà na mejjahkre pej kam me to tē. Na ca ha ate ikôat me ton to me amji pyrác na, ca haatÿj hūrên me gakry.

Pê Jeju, por cute ihkên mã mën catê ata jarê

¹⁸— Wa nee ite me acunea to icakôc nare. Ampo na? Wa itÿj ite amji mã me acapi atajê pupu, ne imã me gahkre pej. Ne pê Pahpãm jô kàhhôc kam ramã me anô ata to hūjarên to: “Por icahê na ijô pãw ku ata, quê ha ihtÿj icuna mãahtwÿ ne amji to icurê xwÿn” hane. Ne ampeaj kam quê ha caxwa ita kam, jüm ita ito hane. ¹⁹Ne wa ha ita kam ampo te ito hajÿr xà ita xwÿjrea na, me amã harê. Mār quê

jūm ita ito hane, ca ha ramã me ipê Pahpãm kraa to Pahpãm kra na me ijahkre pej. ²⁰Ne ampeaj kam wa me amã awjarê, quê ha jūm te, porite jūm kujahêc ata na amji caxâr me ajkaam, hanea ne inaanji capa. Ne quê ha jūm te ina amji caxâr me ajkaam, hanea ne Inxū te ajpên ikujahêc ata na amji capa — hajÿr.

Pê Jeju cute ihkên mã mên catê jahkre

²¹Cute ita jarên jirô pê mã ri cumã amji kîn nare, ne hĩ cunea kam ihpeacre. Mã hirãa pê me imã amji jarên to:

— Wa ampeaj kam me amã amji jarê, ca ha atÿj me anō meicurê xwÿn tehcajpa ne me cumã igō, neikên mã imê — hane.

²²Wa tee ame ajpên pupu, ne nee me ite, por cute jūm to ihcakôc ata jahkre pej nare. ²³Ne pê ampeaj kam Jeju mã ikîn, cwÿrjapê pê wa cahi na jÿ. ²⁴Mã Ximãw Petrô te hũhkra to imã hàpêr, ne hũhkra to imã, ite jūm ata na Jeju cukij na awjahkre.

²⁵Wa Jeju wÿr ipipkjêr ne ite kyre pê ihcukij to:

— Ijô Pahhi, jūm mã ajte? — hajÿr. Mã Jeju imã:

²⁶— Por wa ha jūm mã pãw co ne cugō ata — hajÿr. Ne cute pãw kwÿ hyr ne crat kam cô cacro to inco, ne Juta Carijotmã hōr. ²⁷Mã cute pãw ata pyr me ajkaam mã Xatanaj te cumã amji jōr. Mã Jeju te cumã harkwa to:

— Gapacta ne ate amji mã acaca xà nō na prãm ata ton pyrentu — hajÿr.

²⁸Mã me ikwÿ me ijapàn xà na me jÿ atajê te nee me ita jahkre pej nare, por Jeju te imã harên xà ata na. ²⁹Ne pê Juta ihpore incjên xà to amji pytà, ne ajcoapu to ipa na, pê ihtÿj cute amji kîn caxuw cute ampojaprôr na Jeju te cumã harkwa na amehcãmji, nare, cuteme cupê hamreare atajê mã ihpore nō jōr na amehcãmji. ³⁰Mã Juta te pãw pyr, ne ihrkrêr ne ma ihtêm pyrentu. Mã ramã awcapatkô ne caxwa.

Pê Jeju ihtêm xà na ihkôt me ipa catêjê mã amji jarê

³¹Ne ma Juta tēm jakàn pê ri Jeju te me imãhũjarên to:

— He ipê me Ahàkà ata pê wa me hũmre na amji to, ne cōjkwa pîn wÿ. Ne ita caxuw quê ha mehcunea me hirôa pê icati na meijahkre pej. Ne icwÿrjapêa quê ha hanea ne me Inxū japyrÿto me catia to me cati na me hahkre pej. ³²Wa ha mehcunea mã Inxū carôt catihti impejti cupahti ata to ajpê, ne ahtũm nare, quê ha hanea ne me cumã icarôt catihti impejti cupahti ata to ajpê. ³³Me apê me ikrare pyrãac. Ne wa ha nee me acahê na apu imōr kam icrà nare, ne ahtũm nare wa ha ma tê. Na ca ha tee ame ijapê. Nepor wa ite ramã Juta catêjê mã amji jarên xà ata to, wa ha me amã amjijarê, ne me amã: “Jū wÿr ca ha curi imōr xà ata ri memō” hane.

Cu ha me pamã ajpên kinti ne

³⁴— Na wa ha me amã ite ijarkwa hyr xà intuwti ita ta, ne me amã harên to: “Atÿj me acunea mã ajpên kinti, to hanea, pom quê wa me akinti to

amji kampahe, ita to quê ha hanea ne me amã ajpên kînti ne” hane. ³⁵ Quê ha me acunea mã ajpên kînti na, quê hamehcunea ajpên na me apupu, ne me apê ikôt me apa catêjê na me gahkre pej pyrentu — hane.

Pê Jeju Petrô mã cute hõmpun nare na harên na cumã harê

³⁶ Mã Ximãw Petrô te Jeju cukij to:

— Jô ri ca ha ajte mō? — hajÿr. Mã Jeju cumã:

— Jũ wÿr ca ha ita kam curi imõr xà ata ri mō, ne jũacaxuw ca ha atÿj curi ikôt acato — hane.

³⁷ Mã hipêr Petrô Jeju cukij to:

— Mêr ampo na wa ha nee ita kam akôt imõr nare? Pomipê akôt ipa catê ita, cwÿrjapê wa ramã ita kam akôt ityc xàa caxuw apu mō — hane.

³⁸ Mã Jeju cumã:

— He xà ca ajkî ampeaj kam ikôt atyc xàa caxuw apu mō? Hamreare. Wa ha amãijÿjarên hiahpuro. Ca ha ita kam, hõxãhxãc kàr xwÿjrea na, ate ipupun nare, ne apêijahkre kêatre na, amji jarên to incrê — hane.

Pahpãm cahê na ampeaj kam me pamã me pahkrî xà jãhtô

14 ¹ Jirô pê mã ri cute me pahcunea mã harkwa to:

— Nee ca me amji mã pa, ne amekrihkrit nare. Ne Pahpãm to ca quêt amji mã me ahimpej, ne hanea ne ito amji mã me ahimpej. ² Ne Inxũ krî xà kam ampeaj kam mehkrî xà caxuw mehkrî xà jãhtô, na wa ha ma hacpÿ mã tê, ne me amã ihnõ cümpej hiahpuro. Wa nee ame amã ihêj xi jarên nare, quê ha curimehkrî xà caxuw ikre caxwÿn atajê hamreare na mã, wa ha nee me amã harên to hajÿr nare. ³ Na wa ha ihcümpej par jirô pê mã, wa ha hacpÿane me awÿr amji jaxà, ne me gaprô, mâr wa curi apuipa ata ri, ca hanea ne ikôt curi ame apa.

⁴ — Ne ramã me amã jũ kam itêm xà ata jô pryjahkre pej — hajÿr.

Jeju pê ri Pahpãm wÿr me pancjêj xà jô pry

Mã me ikwÿ nõa pê Tome ata te ihcukij to:

⁵ — He me ipê cormã jũ kam atêm xà ita na gahkre kêatre ita kam, jũ mã wa ha ajte me, ne me gō pry ita jahkre pej? — hajÿr.

⁶ Mã Jeju cumã:

— He Pahpãm wÿr pry pyxit peaj. Ne ipêa ri pry ata. Cwÿrjapê ca ha ipyxit peaj kôt Inxũ wÿr me acato. Ne ipê me amã iteInxũ to ipipê xà to ihêj xi nare xà xakat. Ne ipê meate amji kam me gapac xà impejti cunea xakat.

⁷ Ne ramã ate me ipê Pahpãm kra na me ijahkre pej, na ca ha atÿj hanea ne ita caxuw meInxũ jahkre pej. Ýhÿ, he pê ca ramã me hõmpu — hane.

Jeju me Pahpãm pipëan

⁸ Mã me ikwÿ nõa pê Pirip ata te Jeju mã:

— Me ijō Pahhi, me imā Apām to ajpē, wa me hōmpu, netahnaa mā ihkōt me amji kampa, ne nee wa iràn xà na me ampo pupun prām nare — hajÿr.

⁹Mā Jeju cumā:

— Pÿhàpà, he rÿ pēa mā wa me acahê na ipa, ca ajte nee cormā ate me ipupun nare? Por jūm ipupu ata, ihtÿj hanea nelnxū pupu, ne mēr ampo na mā ca cormā imā: “Me imāApām to ajpē, wa me hōmpu” hane? ¹⁰Pirip, xà ca nee ajte, wa Inxū me ajpēn kam ihōnco, ne ajkam me ipyxit peaj na amji mā meito hajÿr nare? — hane. Ne Jeju me icunea mā:

— Ne pom wa me amā awjarē itajê, wa nee amjia kōtharēn nare. Ne wa ite Inxū me ajpēn mā amji jōr, ne ajpēn kam me ihōnco, na ri taa hàpēn xà itajêcunea to. ¹¹He, wa Inxū me ite ajpēn mā amji jōr, ne ajkam me ipyxit peaj, na wa me amāamji jarē, ca atÿj me ikampa. Nāmri quē ha me amā icakōc xà itajê na ipar jahkre kēatre na, ca ha meijàpēn xà itajê pupu, ne ihkōat amji mā me itoahimpej ne me ikampa.

Ampo na pahte me Jeju wÿr xà atajê, ihtÿj me pamā cugō

¹²— Wa ampeaj kam me amā awjarē, quē ha jūm te ampeajkam ito amji mā ihhimpej na, quē ha, pom waijapēn xà to itajê jirōa pē hàpēn xà ton to ipa. Ampo na? Wa ha malnxū wÿr hacpÿ mā tē, na quē ha ajpēn me amā icarōt kujate. ¹³Ne wa me ato amji kwÿ cwÿrjapê ca ha ampo na me iwÿ, wa ha itÿj me amā hōr pa, mār quēmehcunea me acwÿrjapê Inxū catia to cati na me hahkre pej. ¹⁴Ne wa me ato amji kwÿ cwÿrjapê, ca ha ampo na me iwÿ, wa ha itÿj me amā cugō.

Pahpām Carō Pejti te me pamā caprī xà

¹⁵— Nāmri quē ha me amā ikīn na, ca ha atÿj ite ampo na me amā ijarkwa jirēn atajê na me ikampa. ¹⁶Ne wa ha me amā Inxū na ahwÿ, quē ha ijakàn pē ijaxà kam, me amā jūm kujate, quē ha me atehcajpa. Ne taa mā quē ha quēt me acahê na ipa rohnÿtti mā. Ne jūm ata pē riInxū Carō Pejti. ¹⁷Ne taa mā quē ha me amā Inxūte amji kam hapac xà impejti to ipipē to mō. Ne porme cupê Inxū tekjê nare, ne hanea ne me cupê me ikwÿnare atajê, quē ha nee amji mā me Inxū Carō Pejti itacwÿr nare. Ampo na? Jū wÿr quē ha me hahkre pej, ne mehōmpu. Ne me ca nare, ca ha atÿj quēt me hōmpu. Ampo na? He quē ha ihtÿj quēt me acaxwām pē ihkrī, quē ha me acahi na ipa.

Quē ha Jeju me parer, cu ahte ame papa nare

¹⁸— Ne quē ha ina ahtūm nare, wa ha ma tē cacrō, wa ha nee me ato tojnō ne me amā hikran, ca ha ahte ame apa nare. Ne itÿj me awÿramji jaxà, ne me acahê na apu ipa. ¹⁹Ne quē ha ina ahtūmre quē ha me cupêPahpām tekjê nare atajê nee hipêr me ipupun nare, ne me ca nare,

ca ha quêt atỳj hipêr me ipupu. Ne wa ha itỳj hacpỹa mã itĩr ne Pahpãm cahê na apu ipa. Cwỳrjapê ca ha icuxà hanea ne hacpỹa mã me atĩr, ne me atĩr ita na Pahpãm cahê na ame apa. ²⁰Ne quê ha jũ caxuw, amcro nŏ na me awỳr PahpãmCarŏ Pejti cato, ca ha Inxũ me ite ajpên mã amji jŏr, ne ajkam me ipyxit peaj na meijahkre pej. Ne hanea ne me amã, wa Inxũ Carŏ Pejti kôt, me akam ikrĩ na ijahkre pej, na cu ha ajpên mã me amji gŏ, ne ihhêj ne ajkam mepahpyxit peaj.

²¹— Ne por quê ha jũmjê ito amji kampa, ne ijarkwa kôt me ipa atajê, quê ha me cumã ikĩnti na me to ipipê to ipa. Ne quê ha haneane Inxũ mã, por jũmjê mã ikĩnti atajê kĩn, wa ha hanea ne imã mehkĩn, na wa ha me cumã amji to ajpê, mār quê me ipupu ne me ijahkre pej pejtu ne — hane.

²²Mã me ikwỳ nŏa pê ajtea mã Juta nŏ ata, pê nee Juta Carijot nare ata te Jejucukij to:

— Jũ mã ca ha ajte ne me imã pit mã amji to ajpê? Nenee me cupê me akwỳ nare atajê mã amji to apipênare? — hajỳr.

²³Mã Jeju cumã:

— Quê ha jũm mã ikĩn na, quê ha ihtỳj ite cumã ampona ijarkwa jirên itajê na ikampa. Cwỳrjapê quê ha ihtỳj Inxũ mã ihkĩn, wa ha Inxũ me ajwar me cumã amji to ajpê, ne ajpên kam meihônco, ne me cahê na me ipa rohnỳtti mã. ²⁴Nãmri quê ha jũm mã ikĩn nare na, quê ha nee ite ampo na cumã ijarkwa jirên atajê na ipar nare. Ne cute hajỳr xà ita kam jũmã wa ha ajte, ne me cumãamji to ajpê, ne ajpên kam me ihônco to ipa? Jũ wỳr wa ha me to hane — hane.

Carŏ Pejti ri pahte me Pahpãm te amji kam hapac xà impar na me pahto

Ne cute me icunea mã:

— He wa ampeaj kam me amã awjarê. Pom wa icakôc xà toicakôc, ca ahna me ikampa itajê nee cupê icakôc xà nare, ne cupê, por pê Inxũajpên ikujate ata cakôc xà.

²⁵— Ne wa ita ri cormã ame acahê na imŏr xà ita kam, ramã ite me amã ampo itajê cunea to icakôc partu. ²⁶Na quê ha Inxũ hacpỹ ne ajpên ijarkwa kôt me awỳr Carŏ Pejtikujate, quê ha taa me atehcajpa, ne me amã ampo cunea tohahkre. Ne taa ite ampo to me amã icakôc xà itajê to, ateme amji japackre na me ato, ca ha me to amji japackre.

Quê ha Jeju me pahcaxwãm pê me pamã me pahcarĩcti gŏ

²⁷— Ne wa ha me amã, pom wa icarĩcti kam ipa ita gŏ, mār ca nee amji mã ame ampo cupa nare, ne nee ampo cupate ame akrihkritnare. Ampo na? He wa ha pa me apê ate amji mã me ampo cupa, ne ame akrihkrit xà atajê to hamre, ca ha atỳj ame apa. Ne wa ha nee ipê me cupê Inxũ na mehkwỳ nare atajê pyrác, ne ijarkwacacrô to me amãn, ca ha me anŏ akên nŏ mã axàr nare, ne me apej pêa mã ame apa, ne quêt me acarĩcti

kam ame apa. ²⁸Ne wa ramā ite me amā: “Wa ha matē, ne hacp̄ya ne me aw̄yr amji jaxà, ne me acahê na apuipa” haj̄r na, ate me ipar. Ampo na? He wa ha ma, porijirôa pê Inxū Cati ata w̄yr amji jaxà. Ne quê ha me anō mā ikîn na, iht̄yj itēm xà ita pyrên hakry. ²⁹Wa ha ampo itajê te ito haj̄r xà xw̄yjrea na me amā harên to ipa, mār quê jū caxuw ito hane, ca haamji mā me ito ampeaj kam pyrentu. ³⁰⁻³¹Ne jū w̄yr wa ha ahkri xa ne ame amā icakôc. Ampo na? Quê ha aht̄um nare, quê ha me pahw̄yr me cupê Pahpām na mehkwȳnare atajê jō pahhi, pê me pajō xw̄yn cato. Ne cupê me pajō xw̄yn cakrô, quê ha nee jū na iton nare. Ampo na? Hirôa pê icarôt cati na ri. Ne pê ramā Inxū imā: “Cama amji na mepajō xw̄yn jamā, quêt taa acura” hane. Na wa ha it̄yjInxū te imā harkwa to haj̄r xà ita na kampa. Ampo na? Mehcunea te imā Inxū k̄inti na me ijahkre pej prāmte, wa ha hane. Me to xa cu uu ne me — haj̄r. Wa ite me ajpēn mā: — Mēr hacme — haj̄r.

Jeju pê p̄ixô p̄ar pyrâc

15 ¹Ne wa cormā pry kôt me imōar kam, mā Jeju te me imā amji jarên to:

— He ipê p̄ixô p̄ar ata pyrâac, mā Inxū pê p̄ixôp̄ar ata jamār catê ata pyrâac, ne ma ijamā. ²Ne por amji mā me ito ihhimpej catêjê atajê pêihhêj rûm ipajühtê atajê pyrâac. Cw̄yrjapê quê hanee jûm te amji mā ite amji kam ijapac xà impar nare na, quê ha iht̄yj Inxū itête pō mā mên to hanea, pom quêhân ne p̄ixô p̄ar pajühtê hô nare, mā hamār catêhakep ne curê, ata j̄ikjê na Inxū te haj̄yar. Ne quê hap̄ixô p̄ar nō pajühtê na hô pyxitre apu harij, quê hahamār catê hōmpu, ne intête ahna xà me, ahna ampo kêncunea harij atajê jürên pa, cute cumā hô to hàhtôa toprām to. Ita j̄ikjê na mā Inxū hân ne cute amji mā me ito ihhimpej catêjê atajê to hane. Cute amji kam hapac xà kam, cute me ampokên to me amji kam hapac atajê cuneajürê, mā mempej, ne ma ijarkwa kôt, me hàpên xà impejti to amji mā me ipicamên to me ipa. ³Ne ramā Inxū te, ite me amā ampo to hahkre itajêakôt, cute me amā ate amji kam me gapac xà kên jürên ne to impej. ⁴Nāmri quê ha p̄ixô p̄ar pajühtê nō te impàt ne ihp̄ym na, quê ha nee hô nare, ne cama incrà. Ita j̄ikjê na, ca ha me anō, ate ijarkwa kôt gâpên xà impejti to gâpên toapa nare, ne amjia kôt gâpên na, quê ha gâpên xà atakôt apê hamreare ne. Cupate ca ha ikam me akrī kam me to acrà, wa ha hanea ne me akam ikrī kam to icrà. Na cu ha me ajpēan, neajkam me pahpyxit peaj, ne at̄yj ijarkwa kôt me apê. Ne me apê p̄ixô p̄ar pajühtê pejti atapyrâac, ne ampeaj kam me axô hūhh̄ic itajê pê me gâpên xà jâhtôa ne impej.

⁵— Ipê p̄ixô p̄ar cati pyrâac, ne me apê ihpajühtêpyrâac. Quê ha p̄ixô p̄ar pajühtê nō ipaar kamihcuhhê, ne iht̄yj ahna hô. Ita j̄ikjê na, ca ha ikam me akrī kam me to acrà, ne at̄yj ijarkwa kôt me gâpên xà impejti

to me gâpên to me apa. Nāmri caha ate ikam me akrī kam me to acrà nare, ne amjia kôt ame apa na, ca ha nee me ampo pejti tonnare. ⁶Quê ha jūm te ijicu, ne nee ikam ihkrī kam to incrà nare na, quê ha cupê, cute me pīxôpajūhtê Jakep mā incrà, mā cute me to cuprôn, ne cuhy kam me haxwÿr, ne meto caxàr ata pyrâac. Quê ha jūm te ipê ampÿa mā apu ipa na, quê ha ihtÿj amji to acto. ⁷Ca ha ate amji mā me ito ahimpej kam me to acrà, neatÿj ikam me gapac kam me to acrà na, cu ha me ajpēan, ne ajkam me pahpyxit peaj, ca ha ampo na me iwÿ, waha itÿj me amā cugô. ⁸Na ca ha ate ijarkwa kôt gâpên xà impejti jàhtôa to gâpên to apa na, quê ha ahna me apupu, ne apê ikôt me apa catêjê name gômpu, ne me akamihÿj me Inxū catia to cati. Ne cute amji kam hapac xà impejti ata na me gahkre pej, ne hanea ne Inxū, ihtÿj jūm te amji kam hapac xà to impej na hahkre pej.

Jeju mā me pajakryti na me papa na me pahto prām

⁹— Ne pom Inxū mā ikīnti, mā ma ipupu ne ijamā ita na, wa ha hanea ne me ato, ne imā me akīn, wa ha ma meapupu, ne ma me gamā. Cwÿrjapê ca ha nee amji têtê amejjarkwa curê nare, ne ikôat quêt ame apa, mār wa imā me akīn ita na. ¹⁰Wa hān ne amji mā Inxū jarkwa na kampa, na ri cumā ikīn, ita na ca ha icuxà hān ne ijarkwa na me ikampa, wa ha imā me akīn ita na.

¹¹— Ne mēr ampo na mā wa ame amā icakôc xà ita to icakôc? He icuxà me gakryti cunea kam me aparohnÿtti mā na ne ato prām, cwÿrjapê wa ame amā icakôc xà ita to icakôc.

Cu ha me pamā ajpên kīnti kam me papa

¹²— Ne wa hān ne ijôtpê me amā ijūjarēn to: “Pom imā me akīnti ita cuxà, ca ha me amā ajpên kīnti ne” hane. ¹³Imā me akīn crāti ita kam, wa ha pa me icurê xwÿn mā amji gô, quê ha me acwÿrjapê me icura. Ca ha cormā imā me akīn crāti ita na me ijahkre pej.

Me papê, por Jeju te amji mā me pahcapi atajê jô ikwÿ nō

¹⁴— Ca ha ate ijarkwa kôt me gâpên na, ca ha me apê me ikwÿa to me ikwÿ. ¹⁵Ne imā, nee me apê cama me imā me gâpên catêjêatajê nare, ne me apê me ikwÿa to me ikwÿ. Ampo na? Nee mā ampo na nare. Hecama me cumā me hâpên catêjê atajê pê me hō pahhi teamji kam hapac xà jahkre kêatre, ne me ca nare. Wa itÿj quêt me amā, por Inxū te imā ampo cunea jarēn atajê jarēn to ipa. ¹⁶He pê ca nee amji mā me icapi nare, ne pa pê waquêt amji mā me acapi. Ampo na? Nee mā ampo na nare. Heijarkwa kôt ate me gâpên xà pejti ton to me apa toprām to, pê wa amji mā me acapi. Ne me gâpên xaimpejti atajê pê quê ha ampo pīxô pejti te jū caxuwamre xà nare ata pyrâac, ne ihcuhê rohnÿtti mā. Cwÿrjapê ca

ha ijaprÿa naampo na me Inxũ wÿ, quê ha ihtÿj me amã cugô. ¹⁷Ne wa ha hipêr me amã me ate me ajpên kînti xà ita na awjahkre.

Me cupê Pahpãm na mehkwy nare atajê ma ame cupê mehkwy atajê curê

¹⁸— Ne wa ha ma itêm jakàn pê, quê ha me cupê Pahpãmna mehkwy nare atajê, ma ame acurê. Ca ha me acumam cute ame icurêna me to amji japackrea ne. ¹⁹Ne me cupê Pahpãm na mehkwy nare atajê mã mehkwy pê me hÿràcti catêjê pit kîn. Na quê ha me apê me hÿràc na mã, quê ha ihtÿj me cumã me akîn. Ne cama nee me apê me hÿràcnare. Ampo na? He wa ite amji tekjêa na amji mã me acapi. Cwÿrjapê ri ma ame acaca ne ame acurê. ²⁰Ne curmã ite me amã ijÿjarên xà ata to ca me amjijapackrea ne. “Me cumã hàpên catêjê, nee me hõ pahhi catêjê jirôa pê me cati nare. Ne hanea nenee me hõ pahhi japyre mã, me amji pupun to kên to me ipa nare” hajÿr. Na quê ha me cupê Pahpãm na mehkwy nare atajê, me imã ite amjipupun xà kêanre na me ito. Cwÿrjapê quê ha hanea ne ameate amji pupun xà kêanre na me ato, ca ha ahna me amji pupu. Ne por me pyxitre amji mã me ijarkwa kampa atajê, quê ha hanea neihtÿj amji mã me akampa. ²¹Ne mër ampo na mã quê ha ate me amji pupun xà kêanre na me ato? Nee mã ampo na nare. He me apê ikôt me apa catêjê, na quê ha me ato hane. Ne hanea ne me cupê Inxũ te ajpên ikujahêc ata jahkre kêatre, naquê ha ma ame acurê.

²²— Na wa ite me cumã cute mehkên ton xàatajê intête me cumãn, ne me cumã harên prãmte, wa mehÿrmã icator. Mã cute me hahkre pej cacrô, ajte nee cuteme ton jicu nare. Cwÿrjapê quê ha Pahpãm ame to kêanrene. Wa ha icator ne me cumã, cute mehkên xà ton ita jarên nare na mã, quê ha nee me hahkre pej nare, quê ha Pahpãm xwÿjênee ame to kên nare. Ne hamre, jÿ wÿr quê ita caxuw, cute mehkên ton xà ata pê jÿ kam me cato. ²³Ne por ma ame icaca, ne ame icurê atajê, hanea ne maame Inxũ caca ne ma ame curê. ²⁴Wa icator, ne me kam mare mã ite icarôt tÿjti to, rÿ jÿ caxuw jÿm te ampo pejti pihho ton nare atajê cunea ton par. Wa ha me kammare mã ampo itajê ton nare na mã, quê ha nee Inxũ me cumã harkwa to: “Me apê ate me akên ton catêjê” hajÿr nare. Mã ajte cute ita name ipupun cacrô, ajte ma Inxũ me ajwar ame icurê. ²⁵Ne pê ramã rÿ pèa mã Mojxe xwÿ ina ihhóc tohane he: “Wa ite ampo kên ton nare cacrô, mã ajte ma ame icaca, ne ma ame icurê” hane. Hajÿr ata na mã cute me iton he.

Pahpãm Carô Pejti ri me pamã Jeju to hahkre

²⁶— Ne quê ha ampo kên itajê te ame ato hajÿr cacrô, ca ha nee ame amjimã pa, ne nee ame akrihkrit nare. Ampo na? He wa ha itÿj me amã Pahpãm Carô Pejti te catyt kam me amã ampo to hahkre catê ata kujate. Quê ha me atehcajpa, ne me amã ihcuneana ikôt harên to hahkre. ²⁷Ne

me ca, ca ha hanea ne mehcunea mã ikôt harên to me apa. Ampo na? He pê ca mam quêt ikôt me apa, na ri ihcunea na ramã me amã ijahkre pej.

Quê ha me pahte amji pupun xà kêanre ata nee me pahto jũ mãn nare

16 ¹— Ne wa ha jũ caxuw ampo te ito hajÿr xà ata kam, ate ame icaca, ne ame imã hikran cupate, wa ite ramã me amã ampo itajê cunea jarên hiahpuro. ²Nãmri quê ha ihtÿj ikôt me cumã me acurê, ne quê ha cute me cuprôn xà jürkwa pê, ihtÿj me gapôj. Ne quê ha mehkwykwÿ te amji to me Pahpãm cajpuaw na me amji cãmji xà to, quê ha ihtÿj hanea ne me acura. ³Ne ampo na quê ha ame ato hane? He me cupê ijahkre kêatre, ne me cupê Inxũ jahkre kêatre, na quê ha ame ato hane. ⁴Ne quê ha ampo itajê me ato hane, ca ha ite ramã meamã harên hiahpuro na, me ito amji japackre pyrentu. He pêwa mam aracri ame akôt ipa, ne nee ajco me amã ampoitajê jarên to hajÿr to ipa nare. Ampo na? Pê wa pa me apytâr to ipa na pê.

Quê ha Jeju me pamã Pahpãm Carô Pejti kujate

⁵— Ne hamre, ramã ma hacpÿ mã ajpên cute ikujahêc catê atawÿr ite amji jaxâr xaa kam ramã hàhhuc to mō, na waitÿj me amã ampo itajê cunea jarên to mō. Canee ajte jũ kam itêm xà ita na me icukij nare. ⁶Ne wa ramã ite me amã hacpÿa mã amji jaxâr xà ata na amji jarên, cwÿrjapê ri ajte me amã amji kîn nare, ne me apeacre. He nee ame apec nare! ⁷He ampeaj kam wa me amã amji jarê, ne wa nee apu ihêj xà jarên nare he. Imãa hacpÿ mã ite amji jaxâr xà ita na ri me amãihkênre nare. Ampo na? He wa hacpÿa ne amji jaxâr nare, quê ha nee ajpên Pahpãm Carô Pejti te me atehcajpar catê ata me awÿr iwrÿc nare. Na wa ha ma tê, ne itÿj ajpên hacpÿ ne amji jaxâkam me amã ihkujate.

Quê ha Carô Pejti hÿrmã me cupê mehkwy nare atajê pipkjêr na me to

⁸— Ne quê ha Inxũ Carô Pejti te catyt kam me amã ampo to hahkre catêata te me awÿr cator na, quê ha taa me cupê Pahpãm namehkwy nare atajê mã ampo crê atajê to hahkre, quê hame hahkre pej. Atajê pê, cute me ampo kêanre ton xà na cute me amji jahkre pej xà me, cute catyt kam imã ite amji kam ijapac xà to impejti jahkre pej xà me, jũ caxuwPahpãm te, cute me hàpên xà ton na amehcukijna cute me hahkre pej xà. Hō, ampo crê itajê to, quê ha Inxũ Carô Pejti ata cute me hahkre pej na me to he. ⁹Quê ha Carô Pejti, pornee ito amji mã mehhimpej nare ne ame ampo kêanreton to ame ipa atajê na, cute me amji jahkre pej na me to. ¹⁰Ne quê ha hanea ne ipê Pahpãm mã catyt kam ipa catê na, cute me ijahkre pej na me to. Na wa hama hacpÿ mã Inxũ wÿr tê, ca ha nee me ipupun to acuhê tu nare. ¹¹Ne quê ha hanea cute mehkên ton xà atajê jahpan xà na, Inxũ te mehcukij nemehkên mã me irên na, cute

me hahkre pej na me to. Na ri cute me ampo kên ton xà itajê jō pahhipê Xatanaj ata kên mã mên xàa kam xa.

Quê ha Pahpām Carō Pejti me pamā, ampo cunea to hahkre

¹²— Ne cormã ampeaj kam imã me amã ampo jarên xàitajê jàhtô, wa me amã ampo itajê cunea jarê na mã, ca ha nee mempar, ne me hahkre pej nare. ¹³Ne nee ita na cute me amã jū măn nare. Ampo na? Quêha jū caxuw Inxū Carō Pejti te catyt kam me amã ampo tohahkre catê ata ajpên me awÿr cato, ne taame amã ampo itajê cunea to hahkre pa. Ne catyt kam, harkwa kôt, Inxū te amji kam hapac xà impejti itajê to pit mã me amã hahkre, ne nee mã, quê ha amjia kôt me amã to hahkre nare. Ne me amã, por ajpêncormã me awÿr ampo cator nare atajê to hahkre. ¹⁴Ne me akam mare mã amji mã icatia to icati na ijarê, ne cute amji mã me icupa na me to, quê ha ihtÿj amji mã me icupa. Ampo na? Hequê ha icakôc xà to pit mã ihcakôc, na quê ha hane. ¹⁵Ne por Inxū mã ampo cunea atajê te hajÿar, ne cupê itekjê. Na wa ha Pahpām Carō Pejtimã ampo jarê, quê ha ma me amã to awjarê.

Pê Jeju hacpÿa mã ihtír na me cumã amji jarê

¹⁶— Ne quê ha ina amcro hàhtô nare, ca ha nee hipêr me ipupun nare. Ne hanea ne ina amcro hàhtô nare, ca ha hacpÿa mãme ipupu — hajÿr. Jeju te me imã amji jarên to hajÿr.

¹⁷Wa ite me ajpên cukij kam me itēm, ne me ajpên mã:

— Ne mēr ampo na mã tee ame pamã amji kôt harênto hahkre. Ne ajte amji jarên to: “Quê haina amcro hàhtô nare, ca ha nee hipêr me ipupun nare. Ne hanea ne ina amcro hàhtô nare, ca ha hacpÿa mã me ipupu” hane. Ne hanea ne ajte amji jarên to: “Ita cwÿrjapê wa ha ma hacpÿ mã Inxū wÿr tē” hane. ¹⁸Ne mēr ampo jarên xà pē mã: “...amcro hàhtô nare...” ita? Wa nee me ite ihcakôc xà itajê nō na mempar, ne me hahkre pej nare — hajÿr.

¹⁹Mã ampo na ite me Jeju cukij prãm ata na cute mehahkre pej pyrentu, cwÿrjapê ri me imã:

— Xà ite me amã: “Quê ha amcro hàhtô nare, ca ha nee me ipupun nare, ne ina amcro hàhtô nare ca ha hipêr me ipupu” ata na mã ca ame ajpên cukij? ²⁰Ampeaj kam wa ha me amã ijūjarên xà ita toawjarê. Ca ha atÿj jū caxuw ame amrã, ne me amãamji kîn nare ne, ne me apeacre ne. Ne me cupê Pahpām namehkwÿ nare atajê, quê ha ihtÿj quêt ame hakry. Cakrô, quê ha hacpÿ ma mã mam me amãamji kîn ata jirôa pē me amã amji kîn. ²¹He pom hân ne me cahāj mã mehkra hà mã me cumãamji kîn nare, mã me cumã ajhu, mã hacpÿ ma mã mehkàj xà to me hapac kêt, ne me cumãamji kîn, ne me cumã mehkra pÿpÿm pyrên ame hakry, ita jîkjê na ca ha me hanea. ²²Ne amcro itajê kam me amã amji kîn nare cakrô, cu

ha hipêr me ajpênpupu. Jirô pê mã quê ha me amã amji kĭan to amjikĭn ata, quê ha nee jŭm me apêcaxâr, ne me apê to hamre nare.

Cu ha Jeju japrÿa na me Pahpãm mã me pahcakôc

²³— Ata caxuaw ca ha nee hipêr ampo na me iwÿr nare, neme apê me ikwÿ te hajÿr romã mã, ca ha ijaprÿa na, ampo cunea na ate Inxũ na me gahwÿr xà atajê, quê ha ihtÿj me amã cugô. ²⁴Ca ajte nee cormã me ate ijaprÿa na ampo na mePahpãm wÿr nare. Na ca ha ita caxuw atÿj ijaprÿa na ampona me Inxũ wÿ, quê ha ihtÿj me amã cugô, ca ha me acwa, ne me to mam me amã amji kĭnti ata ràn, quê ha me girô pê ihpÿm tu ne.

²⁵— He wa nee cormã hirãa pê me amã ijŭjarên xà itajê jarên to ipa nare, ne incwÿrpê me amã harên to ipa. Ne wa ha jũ caxuw quêt hirãa pê meamã Inxũ te amji kam hapac xà jarê, ne me amã to ajpê. ²⁶Ne ca ha jũ caxuw me apê me ikwÿ te hajÿr romã mã ijaprÿa na ampo na me Pahpãm wÿ, wa ha nee hipêr ahna cumã me acajrên to prãm nare. ²⁷Ampo na? He ihtÿj ita caxuw cumã me akĭn, cwÿrjapê quê ha taa me akampa, ne me amã ampo atajê gô. Ampo na ri cumã me akĭn? He ca ihpĭan icator xà na amji mã me ito me ahimpej, ne me amã ikĭnti incwÿrjapê ri ihtÿj cumã me akĭn. ²⁸Ne wa Inxũ pĭn ajpên pjê ita wÿr icator, na wa haita caxuw pjê ita re, ne ma hacpÿ mã hÿrmâtê — hajÿr.

Pê Jeju ihkôt me ipa catêjê mã cute me cumã hikran na harê

²⁹Wa ite me cumã:

— Hamre, ca ita caxuw hirãa pêgŭjarên xà itajê kôt harên to mō. Ne nee incwÿrpê me imã ihkôt harên to amôr nare. ³⁰Na wa ita caxuw, ite me ate ampo cunea jahkre pej na megahkre pej, ne amã cute ampo na me acukij xà xwÿjrea na, ramã amã me hahkre pej, me hàhcukjêr xà atajê na. Cwÿrjapê wa ita caxuw itÿj Pahpãm pĭn acator na amjimã me ato ihimpej — hajÿr.

³¹Mã me imã:

— Xà ita kam cormã, ajkĭ ate amji mã ito me ahimpej? ³²Co he, nãmri ramã ihhêj ne ipê me apicràn xàa kam hàhhuc to mō. Ca ha atÿj me irer pa, ne ma ame gŭrkwa wÿr mepra, wa ha ahte ahtwÿ cakrô, wa ha nee ahte ijãhhuc nare. Ampo na? Quê ha ihtÿj Inxũ icahê na apu mō. ³³Ne ame akrihkrit cupate, wa mam ite me amã ijŭjarênxà itajê to ijŭjarên. Mâr ca ikam me amji hōnco, ne meacaxwãm pê me acarĭcti ne. Ne pjê ita kam, me cupêPahpãm na mehkwy nare atajê kam, ca ha ame amji pupun xàkêanre to ame amji pupu. Cakrô, ca ha nee ame cumã me apec nare, ne me cumã amji to ihtÿaj ne. Ampo na? He wa ramã me hō pahhi mea mã ite me tohjê, ne me hirô pê ixãm — hajÿr.

Pê Jeju Hŭm Cati mã amji cajrên

17 ¹Jeju te me imã hŭjarên to hajÿr jirô pê mã rikaj mã, cōjkwa wÿr irĭt, ne cute Hŭm mã:

— Ỹhỹ Inxū, hamre ramā ityc xàa kam hàhhuc. Inxū, ipê akra catia to icati na, cute me ijahkre pej xà na meto, quê mehcunea me ijahkre pej, mār wa hanea ne acatia to acati na, cute me gahkre pej xà na me to, quê mehcunea gahkre pej. Cwỳrjapê ca ha hacpỹamā ityc jirŏ pê ito itĩr ne amji wỳr ijaprŏ. ²Ne pê ca imā garkwa hyr to hane he: “Pjê wỳr ateacator, ne ate amji to me hŏ Pahhiti na, ne mehcunea toahimpej xà caxuw, ramā ite amā acarŏt jŏr. Ne wa haamā me hàhtŏa ne cugŏ, ate me to gŏ tekjê xà na, quê ha ato amji mā mehhimpej, mār quêpahcahê na amji to me ipijapar rohnỹtti mǎ” hane. ³He apyxit peaj ne quêt apê Pahpām, ne nee aràn xà na jũm pê Pahpām nare. Ne ipê por ate Jeju Crixto kujahêc ata. Ne me pahkwỳ te me pajahkre pej, cwỳrjapê quê ha me pahcahê na amji to me ipijapar rohnỹtti mǎ. ⁴Ite ramā acatia to acati na pjê ita kam, cute megahkre pej xà na me ton. Ne ate imā ijàpên xà jŏrata, ramā ite hipêj xàa kam. ⁵Ne pê wa ramā ate pjê ton xwỳjrea na mam acahê na ipa, pê amā icatia to icati. Na wa ha ita caxuw ma awỳr amji jaxà, ca ha amji cuna mǎ hacpỹa mǎ ito icatia to icati.

Pê Jeju Hũm Cati mǎ ihkŏt me ipa catêjê cajrên

⁶— Ỹhỹ, pê ca imā me cupê me akwỳ atajê gŏ, ite mecumā ate amji kam gapac xà to hahkre, mǎ cute me gahkre pejprámte. ⁷Na ri ihtỳj cute me garkwa kam hapac. Ne ihtỳjita caxuw arũam iwỳr me cumā ampo cunea imprar nahahkre pej. ⁸Na wa ite, ate me cumā icakŏc xà na gũjahkre xàatajêa to, wa ite me cumā icakŏc, mǎ ihtỳj cute mempar, ne ahna me amji caxàr. Ne ihtỳj amji mǎ ate ajpên me hỹrmā ipyxit peaj neikujahêc na me ato hane. Ampo na? He nee mǎ ita pê ahêj xi xà nare, ne ampeaj kam ri.

⁹— Ne wa itỳj amā mehcajrên, ne nee mehkŏt amāmehcunea pê me pahkwỳ nare atajê cajrên nare, ne por ateme imā hŏr atajê pit, wa amā mehcajrên. Ampo na? Mecupê gŏ tekjêa, na wa apu mehcajrên. ¹⁰Ne mehcunea pê itekjê atajê pê atekjê, ne mehcunea pê atekjê atajê pê itekjêa. Cwỳrjapê ri pahkŏt me ipa catêjê atajê kŏt, cute ramā icarŏt tỳjti, ne icatia to icati na me ipupun. ¹¹Ne wa ha ma hacpỹ mǎ awỳr amji jaxà, quê ha ahtepjê kam cormā me ahtwỳ ne ame ipa. Inxū, ampeaj kam apeaj to apej. Cwỳrjapê ca ha ca atỳj acarŏat to me pahkwỳ jamā. Ampo na? He ampeaj kam acarŏt tỳj, na pê ca imā icarŏttỳjti ita gŏ. Cwỳrjapê ri ajkam pahpyxit peaj. Mār quê me pahkwỳ itajê pê me pahpyràac, ne meajpên hŏnco tu ne, cute pahcuxà ajkam me pyxit peaj prámte. ¹²Pê wa pjê kam cormā ame cahê na imŏr reria mǎ, itỳj, por ate imā acarŏt jŏr ata to ajcome hamār to me hũtār to ipa. Mǎ nee ijũhkra pê mehnŏ cator, ne ipictor nare. Ne por ramā gŏ kàhhŏc te jũm pyxit peaj ne, ne cupê Juta Carijot ataipictor na harên ata ri, amjia kŏt ahnaa cute amji to ipictor.

¹³— Ne wa hacpỹ mǎ ite awỳr amji jaxàr xwỳjrea na, cormā pjê kam ame cahê na imŏrreria mǎ mecumā garkwa cunea to hahkre to ipa, mār

quê me hahkre pej, ne me cumã amji kînti ne. Pom wa ahnaa mã imã amjikîn na amji cajpê ita na, quê icuxà me amji cajpê. ¹⁴Wa ite ramã me cumã garkwa to hahkre, ne me cumã hôr. Mã me cupê ipyràac, ne nee me cupê pjê ita tekjênare, cwÿrjapê ri me cupê pjê tekjê atajê maamehcaca, ne ame curê. ¹⁵Ne wa ha me cumã ana ahwÿ, ca nee cormã ne pjê itapê amji wÿr me haprôr nare, ne ma cama me ahna mepahcurê xwÿn jamã, ne me cupê me hÿtà, mârquê nee ihkôt me amji kam hapac nare. ¹⁶Ne cute me amji kam hapac xà pê ite amji kam ijapac xàa pyrác, na ri nee me cupê pjê tekjê atajê teamji kam hapac xà pyrác nare. ¹⁷Ne garkwa cakôc xà itajê nee ihhêj xi jarên nare, ne ihtÿj cute catyt kam me ipa xà caxuw me hapackre, mâr quê ihtÿj me awpa, ne catyt kam me ipa. Na quê ha me cupê atekjê. ¹⁸Ne pom pê ca pjê wÿr ikujate ita na, wa ha me to, ne pjê cunea kôt ame cucrà, quê ha ame cumã pajarkwa pejti ita to hahkre to me ipa. ¹⁹Ne wa ite ijâpên xà caxuw amã amji jôr ita na quê ha me amã amji gô, ne ihtÿj me amã me hâpên to me ipa.

Pê Jeju Húm Cati mã mehkwy cunea cajrên

²⁰— Ÿhÿ Inxū, wa ha nee me pahkwÿ crêre itajê caxuw pit mã ana ijâhwÿr nare. Ne hanea ne cute cormã jū caxuw mehkôt me ikam hapac ne ito amji mã mehhimpejatajê mã, wa ha ana ahwÿ. ²¹Ne imã cute me amji kam hapac xà pyxit peaj na mehhôncoti na me to prãm. Pom ahnaa mã pamã pahte amji kam pajapac xà pyxit peaj he, ita to cute me amji kam me hapac na ri, imã me to prãm. Ita na quê ha me cupê me pahkwÿ nare atajê cute amji kam me hapac xà pyxit peaj na me hõmpu, ne ihtÿj ate ikujahêc na me gahkre pej. ²²Ne pom ate ito icati ita na, wa ite me to cati, na ricute amji kam me hapac xà pyxit peaj na me amji hõnco tu, ne me pyxit peaj te hajÿar, pom cu ajkam pahhõnco, nepahpyxit peaj he. ²³Ne ampo na mã wa ame cumã ana ijâhwÿr to hane? Nee mã ampo na nare. He mehcunea mã cute amji kam mehapac xà pyxit peaj to prãm to, wa ame cumã ana ahwÿ, mâr quê mehcunea me hõmpu ne ate ikujahêc na me gahkre pej. Ne pom amã ikînti ita na, quê ha amã mehkînti na cumã me gahkre pej.

²⁴— Ÿhÿ Inxū, por ate imã me hôr atajê mepahcahê na amji to me ipijapar na, imã to prãm. Ne ca ha me kam mare mã ate itoicati, mã cute me ipupun, ne me ijahkre pej. Na ca ha atÿj ito hane. Ampo na? Pê ca ramã mam pjê ton xwÿjrea na amã ikînti, na ca ha ito hane.

²⁵— Inxū, he ca quêt catyt kam akrī ita na, ne ita ripjê kam mehcunea pê gahkre kêatre. Ne pa nare, ihtÿj quêt imã catyt kam akrī ita na gahkre pej. Ne por ate imã me hôr atajê tehajÿar ne ihtÿj ate ikujahêc na me cumã gahkre pej. ²⁶He wa ite me cumã garên, mã cute me gahkre pej. Ne wa ha me cumã garên to ixãm ita na, mâr quê me cumãajpên kîn to hanea, pom quê amã ikîn he. Ne ite amjikam ijapac xà pyxit peaj ata

to pit mã me amji kam hapac to me ipa, mār wa ajpēn kam me ipyxit peaj — hajÿr.

Pê krāhtare te Jeju pro

18 ¹Ne Jeju te Hūm mã ihcakôc to hajÿr jirô pê mã rima me ipê ihkôt me ipa catêjê to mō, Kÿhti jôcaprūm jikjê wÿr. Mã curi pīxô jô pjê ata, wa cumã me ixàr.

²Pê Juta pê Jeju kên mã mēn catê ataramã pjê ata jahkre pej. Ampo na? Pê Jeju ramã curi me ito ipa to hàhtôa na pê. ³Mã ma me iwÿr Juta ata krāhtare kwÿ to mō, mã hanea ne mehkôt Pahpām jürkwajamār catêjê kwÿ me mō. Ne pê Pīxô jô pjê atawÿr me mō atajê pê, me cumã Pahpām mã mehcajrēncatêjê jô pahhi kwÿ me, Parixêw catêjê kwÿ me, me ajpēn pa, na pê me harkwa kôt me iwÿr me hàprê xà me, ihpôc xà me, cuhy pàr kwÿ me, me to mō.

⁴Pê ramã Jeju ampo te to hajÿr xà atajê cuneajahkre pej. Cwÿrjapê ri me cuna mã mō, ne cute mehcukij to:

— Jūm mã ca ame hapê? — hajÿr. ⁵Mã me cumã:

— Naxare jô krī pīn Jeju cator ata wa amehapê — hane. Mã hanea ne Juta pê Jeju kên mã mēn catê ata me cahê na xa. Mã Jeju me cumã:

— He pa wa! — hane. ⁶Mã Jeju te me cumã amji jarēn to: “He pa wa” hajÿr, me ajkaam mã hūpate Juta kôt me ipa catêjê cunea, hacpÿ mã pjê kam me hō to ame ipihur.

⁷Mã hipêr Jeju te mehcukij to:

— Jūm mã ca ame hapê? — hajÿr. Mã me cumã:

— Naxare jô krī pīn Jeju cator ata wa ame hapê — hane. Mã me cumã amji jarēn to:

⁸— Wa ite ramã me amã amji jarēn, he pa wa. Ne ca ha ate ame pamān japēn na, ca ha nee ame ikwÿ caxun nare, quêt taa ame pra — hane.

⁹Ampo na ri cute ita ton? Nee mã ampo na nare. He pêramã taa me ahna Hūm mã amji jarēn to: “Ijô Inxū Cati, ate imã me hōr itajê, ite nee amji pê mehnō to ipictor xà nare” hane.

Pê Petrô jūm ita japac jakep

¹⁰Mã Ximāw Petrô te wapo xwahhihti caxàr, ne tohūmre nō japrÿ te Marco ita jaxôp, ne awpôcrūm to hapac jakep. Ne pê hūmre ata pê Pahpām mã mehcajrēn catêjê jô pahhi mã hàpēn catê. ¹¹Mã Jeju te Petrô mã harkwa to:

— Ajô wapo xwahhihti ita xi, nee ca apu to me cupêipytār prām nare. He ite amji pupun xà kēanre xà ita caxuw ri Inxū te ajpēn iwÿr mehkujahêc. Xà wa ha ajkī nee cumã ixàr nare? Wa ha itÿj cumã axà — hajÿr.

Jeju Anati cuna mã xa

¹²Mã krāhtare me, to ihhimpej catê me, Pahpām jürkwa jamār catêjê jô pahhi kwÿ me, cute me Jejupro, ne hūntÿj na mehcajpre. ¹³Ne pê Cajpa

pê caku ata kam, me cupê Pahpām mā cute mehcajrën catêjê jō pahhi. Ne ma Cajpa ata jūprequêt pê Anati ata jūrkwā wÿr me to mō. ¹⁴Ne Cajpa pê pahhi ata pê ramā me hapackre to hane he: “Quê ha jūm xūmre pyxıt peaj ne ty, cu ha nee me pahcunea me pahtyc nare” hane.

Pê Petrô cute nee Jeju pupun nare na, amji jarê

¹⁵Wa ma Ximāw Petrô me, Jeju kôt me mō. Pê ramāPahpām mā cute mehcajrën catêjê jō pahhiti ata ipupun pejtu. Cwÿrjapê wa ma Jeju kôt ixār, pahhi jūrkwajarkwa mā carā intête kwÿc ata wÿr. Mā cormā curia, pō pê Petrô xa. ¹⁶Wa ite harkwa jamār catê cahāj nō ata mā icakôc, ikwÿ nō Petrô te ikôt hār xà caxuw. Mā ihtÿj cute hār na hamār, mā hār. ¹⁷Mā cahājre te hōmpun ne cumā harkwa to:

— Xà apê, por cute me jūm pro ata kôt apa catêjê nōamā ca? — hajÿr. Mā cumā:

— Quê! — hane.

¹⁸Ne ampeaj kam kry, cwÿrjapê ri pahhi mā mehàpên catêjê me, krāhtare te me cuhôn, ne mehkrā neahna me xa, ne ame amji cro. Mā hanea ne me cahê na Petrô xa ne amji cro.

Pê Jeju cute Pahpām mā mehcajrën catêjê jō pahhiti cuna mā xa

¹⁹Mā Pahpām mā mehcajrën catêjê jō pahhiti te Jeju cukij ne cumā: — Jūmjê pê mā akôt me ipa catêjê? Ne ampo to mā caamehcunea mā hahkre to apa? — hajÿr.

²⁰⁻²¹Mā Jeju te cumā amji jarën to:

— He wa ijōtpê mehcunea kam mare mā icakôc to ipa. Neramā cute Pahpām to me amji kam hapac xà jūrkwā me, cute me cuprôn xà jūrkwā atajê kam, ite me cumā ampo to hahkre to amji pyrác tu. Ne rÿ jū caxuw ite ampo to ipimxur pēa mā apu harën to imör nare, nō na mā ca ajte apu icukij xà ita to icukij? Ne cute me ipar catêjê ca mehcukij, wa ite ampo jarën xà atajê na, cute me ipar to kênre nare. Na ca ha mehcukij — hajÿr.

²²Jeju te ihcakôc to hajÿr. Mā cahi na krāhtare xaata te cakwîn, ne cumā harkwa to:

— Xà ajkī Pahpām mā mehcajrën catêjê jō pahhimā me pahcakôc xà te hajÿr? — hajÿr. Mā Jeju cumā:

²³— Wa ihhêaj to ampo jarën xà kaj na harê, ca ha mër imā harê, wa hahkre pej. Nāmri wa ha ite ampeaj kam ijūjarën na, ca ha nee icakwîn nare. Ne mër ampo na mā ate icakwîn? — hane.

²⁴Jirô pê mā ri Anati pê amji jahkre kêatre, mā cute Jeju cajprea na Cajpa, pê cute Pahpām mā mehcajrëncatêjê jō pahhi ata mā ihkujahêc.

Pê hipêr Petrô cute nee Jeju pupun nare na amji jarê

²⁵Mā curia cormā cuhy na Petrô xa, ne amji cro. Mā cute mehcukij to:

— Xà apê cute me jūm pro ata kôt me apa catêjê nōa mā ca? — hajÿr.
Mā me cumā amji jarēn to:

— Quê, he nee ipê mehnō nare — hane.

²⁶Mā pahhi mā hàpên catêjê nō pê, por Petrô te jūm japac jakep ata jūkê nōata, te Petrô jarēn to:

— Mār wa ite Pîxô jô pjê kam ihkôt apupunta? — hajÿr. ²⁷Mā hipêr Petrô cumā:

— Quê — hane, me ajkaam mā hōxāhxāc kār.

Pê Jeju Roman catêjê jô pahhi pê Pirat cuna mā xa

²⁸Jirô pê mā ri Roman catêjê nō pê krî jô pahhiÿrkwati ata wÿr Jeju to me mō, ramā apê intuwti kam. Mā nee ikre ata mā Juta catêjê nō xàrnare. Ampo na? Cute me amji to me amji kam hapac xàa na pême hane. Quê ha ramā amji kîn ata na ahtêp, quê ha nee Juta catêjê me, mehcahkrit catêjê atajê pê Juta catêjê nareatajê jürkwa mā amencjêjnare. Ampo na? Cute amji kîn ata japy ame amji to kêncupate. Na pê nee ikre ata mā Juta catêjê nō hàrnare, cute ihtÿj me Hakren xà jô atajê kur prāmte. ²⁹Mā Pirat pê Roman catêjê nō pê krî jô pahhi ata cator, pō mā, cute mehcajpar prāmte. Ne cute mehcajpar ne me cumā:

— Hūmre ita jarēn kên jū to mā, ca ha ame imāharê? — hajÿr.

³⁰Mā me cumā harēn to:

— Quê ihkên nare na mā, wa ha nee mehpro ne awÿr me toimōr nare — hane. ³¹Mā Pirat me cumā:

— Ca ha caa quêt, ate me amji kam me gapac xàa kôt, me ate me amji ton xàa kôt, mehçukij ne ihkên mā meamê — hane. Mā Juta catêjê me cumā:

— Pom hūmre ita te ihkên xà ton xà ita ihtÿj ihçuran na awjahkre. Cakrô wa nee amjia kôt ite mehçuran xà nare, ne apêa ri pahhi, cwÿrjapê ca ha caa amji kampa, ne ihçuran na me imê, wa ha cormā mehçura — hane.

³²Ne pê ramā Jeju kÿj pê, pî na ajêt ne ihtyc to mōr na amji jarêa na pê, Juta catêjê cakôc xà ata ramā cute amji jarēnxà ata na to ipipê to mō.

³³Mā hacpÿa mā Pirat xàr, hürkwa mā, ne cute Jejumā hàkjêr ne ihçukij to:

— Xà apê Juta catêjê jô Pahhi? — hajÿr.

³⁴Mā Jeju cumā:

— Xà amjia kôt ate icukij xà ita to hajÿr? Nare jūmjête amā ijarēn xà kôt mā ca ate icukij ita to hajÿr? — hane.

³⁵Mā Pirat cumā:

— Côt mā ca atÿj ipê Juta catêjê nō na apuicāmji? He me akwÿa kwÿ me, me hō pahhi catêjê te riimā me gōr. Ne mēr ampo to mā ate jū mǎn? — hane. ³⁶Mā Jeju cumā:

— He ihmpej xà ita pê nee pjê ita tekjê nare, ne quêt cōjkwa kam ri ihmpej xà. Wa ha ipê pjê ita kam pahhi xà na mã, quê ha ramã ikôt me ipa catêjê ihtÿj itête me ajpu, Juta catêjê mã cute me ijôr to hajÿr cupate. Nenee pjê ita kam ipê pahhi xà nare — hane.

³⁷Mã Pirat cumã:

— Xà mër apê pahhi? — hane. Mã Jeju cumã:

— Pom ca atea ita na ijarên ita? Ampeaj kam ri ipêPahhi, ne ite catyt kam amji kam ijapac xà jarên to ipaxà caxuw, wa pjê ita wÿr icator, ne caxuaw pêwa ipÿm, ne pjê ita wÿr ajpên mō. Ne por quê ha jÿmampeaj kam ite catyt kam amji kam ijapac xà ata na itoamji mã ihmpej ata, quê ha ihtÿj ikôat amji to — hane. ³⁸Mã Pirat cumã:

— Ne mër ampo pê mã “...ampeaj kam...” me “...catyt kam...” ita? — hane.

Pê Pirat Parapa mã hikra Jirô pê mã ri hipêr

Juta catêjê wÿr cator, cute mecumã ihcakôc prãmtê, ne me cumã:

— Wa nee ite hÿmre ita curan xà caxuw kam ampo kên nō mã icator nare. ³⁹Ne me Hakren xà jō amji kîn ita cunea kam wahân ne itÿj me amã me hacjên catêjê pyxit ne hapôj. Xà wa ha ajkî Juta catêjê jō Pahhi ita mã hikra? — hajÿr.

⁴⁰Mã mehcunea ame carâr to:

— Quê, nee ca cumã hikran nare, Parapa mã, ca hahikra — hane. Ne por Parapa ata pê ri hàprêa kam mecupê ampo to pōj catê.

Pê krãhtare Jeju cahhy ne ahna xwÿ

19 ¹Mã Pirat te krãhtare kwÿ mã pryti kà kamwakÿre to Jeju cahhyr kêanre na harkwa. ²Mã krãhtare te me to hapactu na me ajpên par, ne me amji mã:

— Hacme, ne ame to pajapactu — hajÿr. Ne cute hōmjî to me cumã pahhi krãhkà, ne ihkrã mã me haxàr. Ne cute me hō pahhi kà intepti ata mã me haxàr, ne ahna me hãm, mã xa. ³Mã hÿrmã me pra ne ahna me ahtêp ne me ahna xwÿ to:

— Hàpà Juta catêjê jō pahhi, ampeaj kam apej, ne ampeaj kam atÿj! — hane. Ne ajco mehÿhkra krã to mehcahy.

⁴Mã hipêr me hàhtôti atajê wÿr Pirat cator, ne mecumã:

— Me ikampa! Wa ha ajpên Jeju ita to mō, ne me acuna mã hãm. Ne imãa ihhêj ne nee cute ampo kên ton nare, iteihcuran xà caxuw. Ne mër ampo na wa ha ajteihcura? — hane. ⁵Mã Jeju cator, ne ihkrã na hōmjî te me hō pahhi krãhkà ata ajêt, mã ihkà intepti kam xa. Mã Pirat te me cumã harên to:

— Nãmhã hÿmre ita xa he! Me hōmpu, imãa ramã ihhêj ne cute amji pupun xà kêanre na amji pupun — hajÿr.

⁶Mã Pahpãm mã mehcajrën catêjê jō pahhi kwỳme, cute me Pahpãm jūrkwã jamār catêjê me, cuteme Jeju pupun, ne me caràr kam me to ihtēm, ne me caràr to:

— Pī kam me axô! Pī kam me axô quê ty! — hane. Mã Pirat me cumã:

— Wa nee ite kam ampo kên mã icator nare ita kam, wa neeihcuran nare. Quê ha me amã ihcuran prãm na, ca ha me caa, ate amji kam me gapac xàa to me to mō, ne pī kam me axô ne mehcura — hane.

⁷Mã Juta catêjê me cumã:

— Me icaca xà jō kàhhôc kam, cute harën to: “Quêha jūm te cupê Pahpãm kra na amji jarën na, quê haihtỳj mehcura” hajỳr. Cwỳrjapê ca ha atỳj ite mehcuran xà na me imē, wa ha mehcura — hane.

⁸Mã Pirat te, Jeju te Pahpãm kra na amji jarën na, me harën par, ne ampeaj kam cumã hūpa. ⁹Mã ma hacpỹ mã hūrkwã mã hār, ne cute Jeju cukijto:

— Jū pīn mã ca ajte acator? — hajỳr. Mã nee Jeju te cumã jū mãn nare.

¹⁰Mã Pirat te cumã harkwa to:

— Xà amã imã acakôc prãm nare? He xà amã itỳj iteacuran xà me, amã hikran xà na, apê ijahkre kêatre? — hajỳr.

¹¹Mã Jeju cumã:

— Quê ha kỳj rŭm cōjkwa kam Inxŭ pīn ate ito hajỳr xà ita caxuw amã acarôt cator nare na mã, ca ha nee ito jū mãn nare. Ne por jŭmjê te amã ijōr atajê te ri girôa pê ito kêanre — hane.

¹²Mã Pirat te ihcakôc xà ata na kam hapac, cwỳrjapêri ihtỳj cumã Jeju mã hikran prãm cakrô, mã Jutacatêjê ame cumã caràr to:

— Ca ha ate cumã hikran na, ca ha nee ramã apê pjê cunea jō pahhiti pêXexa ata jō ikwỳ nō nare! Ne por jŭmamã cupê pahhi na amji jarê ata pê ri gō pahhiti, ne cupê Xexa curê xwỳn! — hane.

¹³Mã Pirat te ita kam hapac, ne pō mã Jeju to cator. Por pō pê kên te ihcahty, mã Juta catêjê te me harkwa na me cumã haprỳ to Capata ata wỳr Jeju to cator, mã xa. Mã Pirat te ihkrī xà kam mehkên catêjê cukij xà ata kam hỳr, cute Jeju kên mã mên xà caxuw. ¹⁴Ne pê amcro ata kam, cute me Hakren xà jō amji kīn kam me to ihtēm xwỳjrea na, ramã pyt ajmār me pahkrã jimoac kam hỳr kam pê me to hane. Mã Pirat te Juta catêjê mã hūjarën to:

— Ihnãm hã, me gō Pahhi xa he! — hajỳr.

¹⁵Mã cute me caràr to:

— Quê ha ty! Pī kam me axô, quê ty! — hajỳr ita na. Mã Pirat me cumã:

— Xà me amã pī na me gō Pahhi ita xôr, mã kam ihtyc na to prãm? — hane. Mã Pahpãm mã mehcajrëncatêjê jō pahhi kwỳ te me cumã harkwa to:

— Me imã Roman jō krī kam, pjê cunea jō pahhiti pê Xexa pê me ijō pahhiti ata pyxit peaj. Na ri nee iràn xà na me imã me ijō pahhi nōhamreare — hajỳr.

¹⁶Mã hamre Pirat te pĩ na cute me Jeju xôr xà caxuwme cumã hõr, mã ma me to mõi. Ne cute me Jeju mã pĩhticatia te amji kam ihcapa ata jõr.

Pê krãhtare pĩ na Jeju xô

¹⁷Ne ma kën nõ ata wÿr me to mõi. Ne Juta catêjê jarkwa na kën ata japrÿ te Corcota, ne ihkõt harën xà te “Mehkrãhhi jô kën”. Mã ma cute hõ pĩhti ata pÿn ne cupjê.

¹⁸Mã curi me to cator, ne cute pĩ na me hir, ne ahna hũhkra me ihpar kam wakÿre cuhhêc, ne ahna me hãm, mã kÿaj pê kam ajêt. Nehanea ne cute ihkõt me hũmre to me ipijakrut, ne hajÿar ne ajtea me hõ pĩa kam me haxôr, ne ahna me hũxwÿr. Mã Jeju mehçote na ajêt, mã cute me hũjê ne me to ajêt.

Pê pĩ na ihkãhhôc ajêt ata Jeju jarê

¹⁹Mã Pirat te Jeju na ihkãhhôc jipêj, ne cute ihkrãcwÿrpê pĩ na inxôr na hũjahkre. Ne pê krĩxãreincrê jarkwa na ihhôc atajê pê Juta catêjê jarkwa me, Roman catêjê jarkwa me, Crec catêjê jarkwa. Ne ihkãhhôc ata hũjarën to:

— Naxare jô krĩ pĩn hũmre pê Jeju cator, ita pê riJuta catêjê jô Pahhi — hane. ²⁰Pom curi cute pĩ na me Jeju xôr ata, krĩna pire mã, na ri ihtÿj Juta catêjê jãhtôa ne cute mehkãhhôc ata cahyt. ²¹Mã Pahpãm mã mehçajrën catêjê jô pahhicatêjê te Pirat mã ihkãhhôc ata to mehhimpej to:

— Pom ate ahna ihhôc to: “Cupê Juta Catêjê Jô Pahhiti” hajÿr to ita ca ha antuw, ne “Cutea amji jarën to, ‘Ipê JutaCatêjê Jô Pahhiti’ ” hajÿr na, ca ha ihhôc — hajÿr. Mã Pirat me cumã:

²²— Pom wa ite ahna ihhôc ita, quê ha hàhhuc rohnÿtti mã — hane.

Pê krãhtare amji mã Jeju kà to ajçrà

²³Mã krãhtare atajê te pĩ na me Jeju cakrô inxôr, mã ihcakrô ajêt. Jirô pê mã ri cute me cwat itajê te ahpÿanre na ihkàto me amji tÿj. Ne hanea ne cute me ihkàte ihpar kôn na iwryç tu ata pyr. ²⁴Ne cute me ajpën par to:

— Cu ha nee ame ihkà impejti pijapÿn xà nare ita cokjêr nare, ne cama kën to ihkõt me amji pê hũhkà. Ne me pahnõ te amji pêto hũhkàr na, cu ha me pahnõ amji mã ihcunea nacupy — hajÿr. Hõ, pê ramã Pahpãm jô kãhhôc ita jarëan xà na pê hane, pê harën to:

“Cute ikà to me amji tÿj, ne ihkõt kën to ame amji pêhũhkà” hane.

Ne ampeaj kam pê cute harën xà ata. Na rikrãhtare te hahkre pej nare kam ihtÿj ton.

Pê Jeju Jowāw te inxi to amji pytār na cumā awjahkre

²⁵Mã pī na Jeju ajêt ata krac ri cuna mã wa Jeju menxi me, ihtōj xa, mã hanea ne me cahi na Marij Matarkwỳj me, Marij nō pê Cropa me hīxi ata, hanea ne xa. ²⁶Mã Jeju te ipupun, ne icahê na inxi pupun, ne cumā:

— Inxê, por ijaxà kam acahê na akra xa ata — hajỹr. ²⁷Ne imã:

— Jowāw, por ana acahê na xa ata — hane. Cwỳrjapê wa ite ahna amji caxār, mã ijũrkwa kam hōtpê icahê na ihkrĩ.

Jeju tyc xà

²⁸Jirô pê mã ri Jeju te ramã pjê kam hàpên xàcunea jipêj na amji jahkre pej, na ri cute harkwa to:

— Ampeaj kam imã kôr — hajỹr. Ne pê ramã Pahpãm jô kàhhôc harkwa jarêan xà na ri cute ihcakôc xà ita to hajỹr.

²⁹Mã curia ampo cacô xwa xỳre na kyre pê hī ahwỳ ata xa, mã cute ampo pīhhê nō na, me ampo rerecti ita xôr, ne me to inco, ne Jeju jarkwa mã me haxār. ³⁰Mã cute to ihkôm ne harkwa to:

— Hamre, ramã ite ijâpên xà cunea jipêj, mãhamre! — hajỹr. Ne pea imput pec to mō ne ihtyc.

Pê krãhtare Jeju jipê kam caxwỳ

³¹Mã Juta catêjê te Pirat na me hàhwỳr, quê mehũmre incrê ne pī na me harij atajê te kêhkê, mârquê cyt ne amehtyc pa, quê pī pê me to irôrôc pa. Ampo na? Ramã mehkôt xà jô amcroa kam hàhhuc to mō, na ri ma apu pī kam me jũmjê tyc ne ame harij na ame to ihcaca. Ampo na? Por ajpên iràrà mō ata na ri ramã cute me amji kīn catia kamme to ihtêm xà. Na ri Pirat te mehte kêhkên na hōkrãhtare mã harkwa kujahêc. ³²Mã krãhtare te, por pī kam ame harij atajê tekêhkên. Ne mam cute, por cute me ipijakrut to me Jeju jũjê atajê nō te kwīn, ne ihkôt cute me ita te kwīn. ³³Jirô pê mã ri ma Jeju wỳr me mō, ne ahna me hàhtêp ne cute me hōmpun, mã ramã ihtyc tu ne ajêt. Cwỳrjapê ri nee cute mehte kwīn nare. ³⁴Mã krãhtare nō te hō kruwxwa to Jeju jipê kamcaxwỳr, ne cumā caxār, mã ihkôt mare mã caprô me côajxwỳ.

³⁵He wa ite ito ita to hōmpun, na wa iteihkàhhôc ita kam me amã harên, mâr ca hanea ne me kampa, ne catyt kam Jeju to amji mã me ahimpej. He wa nee ame amã ihêj xi jarên nare. ³⁶Pê Pahpãm jô kàhhôc Jeju jarên to:

— Quê ha nee ahi nō impàt nare — hane. ³⁷Ne pê hanea ne kam harên to:

— Quê ha me, por kruwxwa to cute me jũm caxwỳr ata pupu — hane, ata na ri cute hajỹr.

Cute me Jeju jarêt xà

³⁸Ne pê Joje pê Krĩhkãhti jô krĩ catêjê nō ata mã, Juta catêjê jô pahhi kwỳ cupa, na pê aracricupê Jeju kôt ipa catê. Mã cator ne cuteJeju jĩ na

Pirat wÿr. Mā Pirat te cumã hahkre. Mā ma Joje tē. Mā ma ihkôt, por pê caxwa ri Nicotem mō ne Jeju pupu ata tē, ne cutepī pê me Jeju jī caxār. ³⁹Ne Nicotem ata ampo pī pàrkà cuxwati atame, ampo pīhhō pê ràm cuxwa pyràcti ata pÿ, ne to kwÿ ata pê hūti trīnta quir. ⁴⁰Ne me hūme pijakrut atajê te me Jeju jī na hàhwÿr, ne ma me to kwÿ, ne cute ampo kà ata me, ihnō cuxwa pê ràm cuxwa pyràcti ata to me Jeju cunea cukên, ne cupêhkà jakati impejti to mehcupu. Hōhō, pê Juta catêjêcute me amji jarêt xà caxuw ajco me amji to hane.

⁴¹Ne por pê curi pī na me Jeju xō ata cahê na, pīxō jō pjê kam, cute me amji jarêt xà caxuw kên kre tuwti nō ata, mā rÿ nee jūm te kam amji jarêt nare. ⁴²Ne pê Juta catêjê mā amcro te amji mā incjêjxà pê, ajco pytre kam ajpên mā acjêj. Ne caxwa pê, pê ajco ramã amcro intuw amji mā acjêj. Ne ma apu amji kīn kam mehkôt xà kam mehtyc to me hàpên tēte me ajpên mā. Na pê me hūjarêan kam pīxō jō pjê kam kên krenō ata kam, me Jeju jī xi.

Pê hacpÿa mā Jeju tīr

20 ¹Mā mehkôt xà jō amcro jirō pê, tōmīc na, iraràtia na cormãahkūmti kam, ma Marij Matarkwÿj kre wÿr tē. Ne cute, por kên to cute me Jeju kre jarkwa jihê ata pupun, mā ajte hihê mên na xa. ²Mā cute hōmpun ne ma Petrô me, iwÿr ipicahur. Neme iwÿr cator ne cute me imã hūjarên to:

— Cute kre pīn me pajō Pahhi jī caxār ne jū ri mehir! — hane.

³⁻⁴Wa ma Petrô me ajwar kên kre wÿr me ipicahur, waite irer ne mam kre wÿr icator. ⁵Ne kên kre jarkwa mā inōr, ne tee apu Jeju jī japê, ne nee ite hōmpunnare. Ne ite cupêhkà pit pupun, ne nee hÿrmã ixār nare. ⁶Mā hapu na ikôt Petrô tē ne cator, ne ma kre mā hàr. Necute cupêhkà pit pupun, nōr xà kam. ⁷Ne hanea ne, por pê cupêhkà ihkrã jarij ata, curiahakàn pê ajtea ihkrã pejti ne nō. ⁸Wa hanea ne ihkôt ixār ne ite cupêhkà pit pupun, neite hacpÿa mā Jeju tīrna amji mā to hajÿr pyrentu. ⁹Ne nee ajte cormã me Pahpãm jō kàhhôc kamcute harên xà to: “Quê ha ihtÿj hacpÿa mā Jeju ihtīr” hajÿr ata na ihkôt me hakop to impej nare. ¹⁰Ne ma hacpÿ mā ikre wÿr ite me amji jaxār.

Pê Jeju Marij Matarkwÿj mā amji to ajpê

¹¹⁻¹²Mā Marij Matarkwÿj curia xa ne pō pê apu amrã. Mā aracri ramã cōjkwa pīn Pahpãm mā memprar catêjêpijakrut ne Jeju nōr xà kam me jÿ. Mā Marij Matarkwÿj te Jeju japên prãnte kre mā nōr, ne cute Pahpãm mā memprar catêjê pupun. Mā ihkrã nōr xà kam ita jÿ, mā ita ihpar nōr xàkam jÿ, mehkà jakati kam, cute me hūjê ne me to jÿ. ¹³Ne cute me Marij cukij to:

— Ampo na mā ca apu amrã? — hajÿr. Mā me cumã:

— Jū kam cute me ijō Pahhi jī caxàr ne me to tē, nejū ri mōrmō cute me hir, ipê hir xà na hahkrekêatre! — hane.

¹⁴Ne cute me cumã ita jarēn jirō pê mã ri ipipkjêrne cute Jeju pupun, mã xa, mã nee cute cupê Jeju nahahkre pej nare. ¹⁵Mã cute ihcukij to:

— Ampo na mã ca apu amrã? Ne jūm mã ca apuhapê? — hajÿr. Mã ihtÿj apu to pīxō jō pjē jamār catêjê nō, ne cumã:

— Ca ha ate mǎn caxàr ne jū ri hir na, ca ha imã harē, wa ha capa ne hacpÿa mã kēn kre wÿr to mō — hane.

¹⁶Mã Jeju cumã:

— Marij — hane. Mã hÿrmã ipipkjêr, ne cute Jutacatêjê jarkwa na cumã:

— Rapōn! — hane, ne Rapōn ita jūjarēn xà te “Ikrã tūmti!”

¹⁷Mã Jeju cumã:

— Nee ca icupên nare, nāmri wa cormã nee Inxū wÿrijàpir nare. Ne cama atēm pyrentu ne me ikjêjê mãjarēn to: “Wa ha ma Inxū pê me Apām, pê ijō Pahhiti pê me gō Pahhiti wÿr tē” — hane.

¹⁸Mã ma Marij ihtēm pyrentu, ne cute me imã hūjarēnto:

— Wa ite me pajō Pahhi pupun — hajÿr. Ne cute me imãJeju te cumã harkwa hyr xà atajê jarēn par.

Pê Jeju ihkôt me ipa catêjê mã amji to ajpê

¹⁹Mã amcro ata na, me ipê Jeju kôt me ipa catêjê te ramã caxwa ryre kam me cuprōn, ne ite amji na me to harkwa jihê, Juta catêjê kwÿ cupate. Mã ihprôt pê, krãa, me iwÿr Jeju cator ne meicote na xa, ne me imã:

— Hàpà, mǎr me apeaj? Nee ca icupate ame akrihkrit nare — hane.

²⁰Jirō pê mã ri cute me imã hūhkra me hīpê caxwÿrxwakre jahkre, wa ite me hōmpun, ne ampeaj kam hūrēn me ijakry. ²¹Mã hipêr Jeju me imã:

— Inxū mã, me amã ampo cupa nare na me ato prām. Ampo na? Pom ahnaa mã Inxū te ajpên ikujahêc ita na, wa ha me ato, ne pjê cunea kôt ame acrà ne ame akujate — hane.

²²Jirō pê mã ri cute me icunea jakôr, ne me imã harkwa to:

— Imã me ate me Inxū Carō Pejti incwÿr na me atoprām. ²³Na ca ha me cumã acakôc ne ijaprÿa na me cumãacakôc. Ne ita caxuw, ca ha ate jūm te Inxū Cati to kēn ata mã: “Ca ate Pahpām to kēn ata, cute to tojnō ne hīcu” hajÿr na, quê ha InxūCati acuxà ihtÿj cute to kēn ata to tojnō ne hīcu. Nāmri ca ha ate jūm mã: “Pahpām te nee ate to kēn xà ata to tojnō ne hīcu nare” hajÿr na, quê ha Inxū Cati acuxà, garkwa kôt nee to tojnō ne hīcunare — hajÿr, ne curia hamre, ne ma tē.

Pê Jeju Tome mã amji to ajpê

²⁴Ne me iwÿr Jeju cator xà ata kam, ne pê nee me ijō ikwÿ nō japrÿ te Tome pê, por ajkrut ne ihpÿm ata, ame icahê na mōr nare, ne jū ri apu mō. ²⁵Na wa ite me cumã ijūjarēn to:

— Wa ite me pajō Pahhi pupun! — hajÿr. Mā me imā:

— Wa ha nee ate me imā gūjarēn xà ita kam ijapac ne amji mā to hajÿr nare. Ne xahūhkra caxwÿr xwakre pupu, ne kam ijūhkrakhi xi, ne hīpē caxwÿr xà kōt ijū jaxà ne ihcupē, ne cormā ita na amji mā to hane — hane.

²⁶Mā me ina amcro te xet, wa hacpÿa mā ite me cuprōn, mā ita caxuw curia hanea ne me icahē na Tome apu mō. Wa ite me to harkwa cunea jihē partu cakrō, mā krāa, Jeju me ijipōc ri catorne xa, ne me imā:

— Hàpà, mār me apeaj? Nee ca icupate ame akrihkritnare — hane.

²⁷Ne Tome mā:

— Tome, mēr ijūhkra pupu ne caxwÿr xà xwakre mägūhkrakhi jaxà ne to ihcupē. Ne ijipē caxwÿr xà xwakre mā gū jaxà ne ihcupē ne ijahkre pej. Nāmhā ne gāprār xi ita mā hikra, neito ca amji mā ahimpej! — hane.

²⁸Mā Tome cumā:

— Apē ijō Pahhiti pē Pahpām — hane.

²⁹Mā Jeju cumā:

— Ca ate ato jīa to ipupun, cwÿrjapē mā ca cormā ate ito amji mā ahimpej. Por jūmjē me ipupun nare kamihtÿj ito amji mā mehhimpej atajē ri ampeaj kam mehakry! — hane, jirō pē mā ri hamre ne ma tē.

Pē ihkàhhōc ita Jeju to pahte amji mā me pahhimpej na me pamā awjahkre

³⁰ÿhÿ, he me ikam mare mā Jeju te Hūm carōt kōt hàpēn xà pihhocatia jāhtōa ne ton atajē, wa nee ite me amā ihkàhhōc ita kam nōr nare. ³¹Ne pom ca ame cahyt itajē, wa ite ihkàhhōc ita kamme amā nōr partu, mār ca ate me Jeju Crixto pē Pahpām kra, mā cute me pahpytār catē na me pamā to hūjahkre ata to, ate amji mā meahimpej prāmte, wa ite ahna me amā ihhōc. Ampo na? He ca ha ate Jeju to amji mā me ahimpej na, caha atÿj cukwa kam Pahpām cahē na amji to me apijapar rohnÿtti mā.

Pē Jeju Hīpōjajo intohkà na ihkōt me ipa catêjē mā amji to ajpē

21 ¹Jirō pē mā ri Jeju te me ipē ihkōt me ipa catêjēmā hipēr amji to ipipē, Hīpōjajo jō pjē pē Tiperij jō krī ata cahē na. Hō, pē hane.

²Ite me xet itajē wa ame ipa he: Wa itō pē Tijac me ipē Xeptew kra me, XimāwPetrō me, Tome pē ajkrut ne ihpÿm ata me, Têtêc jō krī pīn Natanew cator ata me, me ikwÿa kwÿ pijakrut atajē me. ³Mā Ximāw Petrō te me imā:

— Wa ha ma mō ne tep pro xà to ihnō pro — hajÿr. Wa mecumā:

— Wa ha hanea ne me akōt me to ihnō pro — hane. Ne ma meicunea me mō, ne pàr kre mā me ixàr. Ne caxwa ri ihpro xà to ite me hapēan to apē, ne nee ite me to ihnō pro nare.

⁴Mā ramā apē to mō, mā ramā xāmte aracri Jeju cō tohkà na xa. Wa nee ite me cupē Jeju na hahkre pej nare. ⁵Mā me imā carār to:

— Hàpà me hūmre itajê? Ampo ca ate me toihpro? — hane. Wa me cumã:

— Hamreare, wa tee ite me to hapêan to apê, ne nee iteme to ihnõ pro nare — hane.

⁶Mã Jeju me imã:

— Měr cô kam awpôc rūm, pàr kre jìkjê rūm me gō teppro xà ita to me awcapê, ca ha atỳj me to ihkwỳpro — hane. Wa ite cô kam me ijō kryhti to me ijūcapêr, ne ite me toihkjên, ne nee hacpỹ ne pàr kre wỳr me to ijàpirnare. Ampo na? Ampeaj kam, tep itajê cati ne hàhtô, na ri hūtì.

⁷Wa ite Petrô mã ijarkwa to:

— He me pajō Pahhiti pê Jeju ri xa! — hajỳr. Mã Ximāw Petrô ihcakrô apu kwỳ ne cute Jeju jarênpar, ne hitô kàhti ata mã amji jaxàr, ne ma mrôr neihpa na kwỳ ne ma Jeju wỳr cô tohkà na cator. ⁸Wa ma hapu na me ikwỳ me pàr kre to ajpên me tep na, ihpro xà kjên to me mō, por hỹrmã hūwry na me pajara capô te xīncwēnta ata wỳr, ne hỹrmã me to icator. ⁹Ne pō mã pàr kre pê me ijapôj pê, ite me cuhy prà kam tep kwỳ krīna me hōmpun. Ne hanea ne ite me pāw pupun, mã hikwa.

¹⁰Mã Jeju me imã:

— Ajpên me imã, pom curmã ate me to tep pro itajê kwỳ to tē — hane.

¹¹Mã ma Ximāw Petrô pàr kre mã hàr, ne cute hō natep na ihpro xà mã hê, ne ajêt ata mã hê pôn, ne mapjê wỳr to hàpir. Mã kam tep cati pit jàhtô na cute xěj ne ihkôt xīncwēnta ne ihkôt incrê ne tohipu tu, ne nee ajte cute kryhti ata jipôn nare. ¹²Mã Jeju me imã:

— Ajpên me mō ne me apà — hane. Wa ramã ite cupê mejjō Pahhiti na me hahkre pej. Ne hūpate, nee me inō tecupê jūm ata na ihcukij nare. ¹³Mã Jeju te me imã pāw me tep ata kryj, ne ahpỳanre na me imã hōr par.

¹⁴Hō, pê Jeju hacpỹ mã ihtīr jirô pê me imāamji to ipipê to incrê to hane.

Pê Jeju Petrô mã ihkīn na ihcukij

¹⁵Wa me ijàpàn jirô pê mã ri Jeju te amji na XimāwPetrô cukij to incrê ne cumã:

— Ýhỹ Ximāw Petrô pê Jowāw kra ita, xà ajkīme akwỳ jirôa pê amã ikīn? — hajỳr. Mã Ximāwcumã:

— Ýhỹ ijō Pahhi, imã akīn na ramã ateiajahkre pej — hane. Mã Jeju cumã:

— Ýhỹ, ca ha me cupê ijahkre kêatre, mã nee cute meipupun nare atajê mã ijarê, ne me cumã ijarkwa gō. Ampona? He me cupê carà cahàcre hòhti kra pê hamār catê nare ata pyràac, ne amjia kôt ikaj na ame ipa — hane.

¹⁶Ne cute ihcukij to ipijakrut ita kam ri hipêr cumã:

— Ximāw xà ajkĩ ampeaj kam amā ikĩn? — hajÿr. MāPetrô cumã:

— Ỹhÿ ijō Pahhi, imã akĩn na ramã atea ijahkre pej — hane. Mā Jeju cumã:

— Ca ha me ikwÿ pê carà cahàcre pyràc pê hamār catê nareatajê to amji pytà ne me hamã — hane.

¹⁷Ne hipêr Jeju te ihcukij to:

— Ximāw, xà ajkĩ ampeaj kam amā ikĩn? — hajÿr. Mā Petrô mã amji kĩn nare, mã apu ihpec. Ampona? Nee mã ampo na nare, Jeju te cumã ihkĩn na ihcukij toincrê, na ri cumã amji kĩn nare, mã cumã:

— Ijō Pahhi, amã ampo cunea jahkre pej, na ri atÿj amã ite akĩn na ijahkre pej! — hane. Mā Jeju cumã:

— Ca ha me ikwÿ pê carà cahàcre pyràc pê hamār catê nareatajê to amji pytà ne me hamã.

Jeju Petrô mã, por ampo te to jū mǎn xà ata jarê

¹⁸— Ỹhÿ, wa ha amã awjarê, pê ca atuwre na, ajco akà to amji cūmpej, ne ma jū ri amã amōr xà na ihprāmti ata wÿr ajco pra. Ne ampeaj kam wa ha ita caxuw amã awjarê. Ca ha awej, quê ha jūmjê gara cajpre, ne jū ri amã amōr prāmnare, ne hÿrmã gitōtti ata wÿr me ato mō — hane.

¹⁹Pê Jeju hūjarēn xà ata to ramã Petrô mã, jūcaxuw cute mehcuran xà ata to hahkre. Ne quê ha Jeju cwÿrjapê Petrô tyc xà ata kôt, quê ha mehcuea me Pahpām cati na me hahkre pej. Ne cute Petrô mã:

— Ita caxuw ca ha ito pit mã amji mã ahimpej, ne ikôat apa! — hajÿr.

Pê Jeju nee ampo te Jowāw to jū mǎn xà na harēn nare

²⁰Mã hacpÿ mã Petrô pipkjêr ne amji jō kôt cuteipupun. Ne pê ramã Petrô mã Jeju mã ikĩnti na ijahkre pej. Ampo na? He pê wa me Hakren xà jō amji kĩn na me ijàpànxa na cahê na jÿ ne ihcukij to: “Jūm mã quê ha ajteakên mã amê?” hane cwÿrjapê. ²¹Mã Petrô te ipupun, ne ina Jeju cukij to:

— Pahhi, ne mēr hūmre ita, jū mã quê ha ajte? — hajÿr.

²²Mã Jeju cumã:

— Quê imã ihtīr ita na ipa, wa ahnaa hacpÿ ne ite amjijaxār na to prām na mã, quê ihtÿj ipa, ca ha neeahna ihho nare. Ne ca, ca ha ito pit mã amji mã ahimpej to apa — hane.

²³Mã Jeju kôt me ipa catêjê te amji mãme ijarēn cràn, Jeju te xwahna ityc xà nare na ijarēn ata na. Ne nee cute harēn to hajÿr nare. Ne nee ito Petrô mã:

— Quê ha nee Jowāw ihtyc nare — hajÿr nare. Ne cama cute ijarēn to hajÿr he:

— Quê imã ihtīr ita na ipa, wa ahnaa hacpÿ ne ite amjijaxār na to prām na mã, quê ihtÿj ihtīr ita na ipa, ca ha nee ahna ihho nare — hajÿr.

Pê Jeju jâpên xà atajê, ampeaj kam hàhtô

²⁴He ipê Jowāw, pê wa ito ita jīa to ampo itajêpupu, ne impar xàa na wa ite ahna pit mã me amã ihhôc par. Ne ramã ate me ipupun pejtu, ihêj xi nare na, na ri ampeaj kam cute hajÿr. ²⁵Ne cormã Jeju te ampo jàhtôa ne ton atajê, wa neeite ihkàhhôc ita kam ahna ihhôc nare. Quê jūm ahnaihôc na mã, quê ha nee pjê cunea kam ihkàhhôc itajênô hàhtô na cahuc nare. Hamre.